

JEZUS MET HEERLIJKHEID EN EER
GEKROOND

VERKLARING
van het
BOEK DER OPENBARING

DEEL V

*

door G.Vooy's

UITGEGEVEN IN EIGEN BEHEER

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Naschrift op hoofdstuk 19

en

inleiding op hoofdstuk 20

Uit hoofdstuk 19 is gebleken, dat het beginsel van het beslissende oordeel over de wereld al spoedig geopenbaard is nadat zij Christus verworpen en gekruisigd heeft. Daarom heeft de Heere Jezus, zeer korte tijd voordat zij Hem aan het kruis genageld hebben, gezegd: "Nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden." - Johannes 12 : 31.

Uit hoofdstuk 19 is ook gebleken dat de triomferende Ruiters op het witte paard - 19 : 11 - in de kracht van het scherpe zwaard dat uit Zijn mond gaat (dat is door de kracht van het eeuwige Evangelie) aan allen die op de aarde wonen, alle naties en geslachten en taal en volk, heeft laten verkondigen, zeggende met luide stem: "Vreest God en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen." - 14 : 6 en 7.

Dit oordeel bestaat blijkens 19 : 15 in het slaan der heidenen met een ijzeren roede. Deze oordelen zijn een beginsel, een inleiding tot het eeuwige oordeel dat aan het einde der tijden geopenbaard zal worden, zoals blijkt uit 19 : 19 t/m 21.

De verwoesting van Jeruzalem is er het meest direct zichtbare beginsel van geweest dat deze ure Zijns oordeels gekomen is en dat dit oordeel een afschaduwing is van het eindoordeel.

In dit oordeel wordt reeds vanwege de verstrooiing van Israël onder de heidenen de Drieënige God verheerlijkt. Deze zal in het bijzonder verheerlijkt worden in het eindoordeel hetwelk in zijn volle glorie geopenbaard zal worden in hoofdstuk 20 en wel nadat de Heilige Geest in hoofdstuk 19 de triomferende Ruiters op het witte paard verheerlijkt heeft in het beginsel Zijner oordelen ter verheerlijking van de Drieënige God. Daarom is de oproep gekomen tot alle vogelen die in het midden des hemels vlogen om zich te vergaderen tot het avondmaal des groten Gods.

Naschr. 19 en inl. 20

Daarom hebben wij gezegd dat in het bijzonder de laatste, grote wereldoorlog (die geopenbaard zal worden zoals in hoofdstuk 9 : 13 t/m 19 beschreven is) een afschaduwning zal zijn van het eindoordeel.

Uit hetgeen in hoofdstuk 19 geopenbaard is, blijkt dat hoofdstuk 20 geen chronologisch vervolg zal zijn van hoofdstuk 19. Het zal er echter wel op aansluiten.

In hoofdstuk 20 zal namelijk de Kroon getoond worden die de Ruiters op het witte paard verworven heeft in Zijn lijden en sterven maar in het bijzonder in Zijn opstanding uit de doden. Deze Kroon is aanvankelijk getoond in 14 : 1 t/m 3 in de 144000 gekochten van de aarde, hebbende de Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden.

Zij is vervolgens getoond in 19 : 5 t/m 8 en 11 t/m 14.

Maar in hoofdstuk 20 zal de glorie der Kroon op gans andere wijze geopenbaard worden, namelijk dat Hij (de triomferende Ruiters op het witte paard) Triomfator zal zijn over het rijk der duisternis en over levenden en doden.

Daarom zal hoofdstuk 20 in feite aanvangen met de woorden die de Heere Jezus gesproken heeft: "Nu is het oordeel dezer wereld, nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden.

Johannes zal dan ook nu niet zeggen: "Na dezen zag ik."

In feite sluit hoofdstuk 20 aan op hetgeen in 19 : 15 t/m 21 geopenbaard is.

Hoewel er vele verschillen zijn tussen hoofdstuk 19 vanaf vers 11 tot het einde en hoofdstuk 20, bestaat het verschil in hoofdzaak hierin:

In hoofdstuk 19 staan het slaan der heidenen en het hoeden van hen en de activiteiten van het beest en de valse profeet centraal met allen die zich tegen Christus en Zijn heiligen gesteld hebben, maar in hoofdstuk 20 staat juist de Kerk centraal en haar overwinningsglorie die haar gegeven is in de

kracht van het scherpe zwaard, in het geopende Boekje dat van de hemel afgebracht is voor haar. - 10 : 2.

Om deze overwinningsglorie der heiligen des te heerlijker te doen stralen zullen deze dingen geschieden:

- 1°. De draak, de oude slang, dewelke is de duivel en satanas, zal met een grote keten gebonden in de afgrond geworpen worden.
- 2°. Daarna zullen zij, de heiligen, op tronen zitten.
- 3°. Hun zal het oordeel gegeven worden.
- 4°. Zij zullen leven en heersen als koningen met Christus.
- 5°. Zij zullen als priesters van God en Christus met Hem als koningen heersen.

Tenslotte zal hun overwinningsglorie in hoofdstuk 20 hierin geopenbaard worden, dat God Zelf vuur van de hemel zal doen nederdalen om hun vijanden te verslinden.

Wij zijn van nature geneigd aan het handelen van de engel die Johannes ziet afkomen van de hemel, een gedachte te verbinden die in overeenstemming is met onze natuurlijke overleggingen. Dit temeer omdat er een geschiedkundige tijdsperiode bij in het geding gebracht wordt, te weten van duizend jaren.

Hieruit wordt door velen de gevolgtrekking gemaakt dat dit 20° hoofdstuk een geschiedkundig vervolg is op hoofdstuk 19. Maar in dit opzicht komen we dan wel in conflict met 16 : 17, waar reeds gezegd is: "Het is geschied."

Naar onze overtuiging zijn alle openbaringen die daarna gevolgd zijn, uitsluitend verheerlijkingen.

Eerst wordt de Heere Jezus verheerlijkt door de Heilige Geest. Hoofdstuk 20 is ter verheerlijking van de Drieënige God.

En de laatste twee hoofdstukken zijn ter verheerlijking van God alles en in allen zijnde.

Dat het geen geschiedkundig vervolg is, blijkt bovendien uit

Naschr. 19 en inl. 29

het besluit van hoofdstuk 19.

Nochtans is het een bovenmate wonderlijke zaak dat in al deze openbaringen die na 16 : 17 gevolgd zijn, toch getoond worden de dingen die haast geschieden moeten, zoals in 1 : 1 en 4 : 1 voorzegd is.

Dit is mede het gevolg van de ondoorgrondelijke en buitengewoon glorievolle samenstelling der Heilige Schrift die nimmer door het menselijk verstand te doorgronden is of te doorgronden zal zijn.

Wij willen nu echter trachten de glorie van hoofdstuk 20 te verklaren.

HOOFDSTUK 20

1a *En ik zag.*

In feite sluiten deze drie woorden aan op 19 : 17, waar Johannes gezegd heeft: "En ik zag een engel staande in de zon."

Vanaf dat vers is in dát hoofdstuk de glorie der overwinning geopenbaard van de machtige Ruiters op het witte paard. Zijn overwinning over allen die tegen Hem krijg gevoerd hebben, namelijk in het slaan der heidenen, in het hoeden van hen met een ijzeren roede en in de verderving van het beest en de valse profeet.

Er is in dat hoofdstuk echter ook van Hem gezegd, dat Hij de wijnpersbak van de wijn des toorns des almachtigen Gods treden zal. - 19 : 15.

Deze vertreding zal evenwel in hoofdstuk 20 geopenbaard worden, omdat dit de openbaring des Drieënigen Gods is, zoals blijkt uit de verzen 11 en 12.

Daarom zullen de aanvankelijke oordelen die in hoofdstuk 20 geopenbaard zullen worden en ook het beslissende oordeel een hogere glorie uitstralen dan de oordelen die in hoofdstuk 19 geopenbaard zijn. Want in hoofdstuk 20 zal niet het oordeel over de heidenen, over het beest en over de valse profeet centraal staan, maar uitsluitend het oordeel over de draak, over de oude slang, welke is de duivel en satanas.

Dit zal in het bijzonder de glorie openbaren van het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus in Zijn lijden en sterven voor Zijn uitverkoren volk en in Zijn opstanding uit de doden. Nochtans ziet Johannes wederom:

1b *Een engel.*

Bij het zien van deze *engel* (door Johannes) moeten wij steeds in gedachten houden dat dit 20^e hoofdstuk de openbaring des Drieënigen Gods is.

In hoofdstuk 19 waarin het oordeel des Zoons, als de machtige Ruiters op het witte paard gezeten, geopenbaard is over de hei-

20 : 1b

denen en over het beest en de valse profeet, heeft Johannes ook wel "een engel" gezien, maar "staande in de zon."

Nu echter het oordeel des Drieënigen Gods geopenbaard zal worden, ziet Johannes *een engel* afkomen van de hemel.

De engel die Johannes in de zon heeft zien staan, is naar onze overtuiging ongetwijfeld dezelfde engel die hij eertijds heeft zien opkomen van de ópgang der zon - 7 : 2 - die uitgezonden was om de uitverkorenen te verzegelen voordat de aarde en de zee en de bomen beschadigd zouden worden door de vier engelen die op de vier hoeken der aarde stonden. - 7 : 1 t/m 3. Maar nu de verzegeling der dienstknechten Gods aan hun voorhoofden geschied is blijkens 16 : 17, wordt deze engel door Johannes gezien, staande in de zon, om nu voorts de glorie der overwinning van de Zonne der gerechtigheid te gaan openbaren, aanvankelijk eerst in de hoofdstukken 17 en 18. Want de engel die Johannes in hoofdstuk 18 heeft zien afkomen uit de hemel, heeft de ondergang van het grote Babylon aan de strijdende Kerk bekendgemaakt.

Maar *de engel* uit onze tekst komt als een afgezant uit de engelengemeenschap aan de strijdende Kerk van de Heere Jezus Christus op de aarde openbaren wat de glorie der overwinning van de Christus Gods voor de engelengemeenschap te betekenen heeft.

Daarom, afgezien van de verschillende verschijningsvormen van deze *engel*, te weten in 7 : 2; 18 : 1; 19 : 17 en in 20 : 1; twijfelen we er niet aan, of het is steeds een en dezelfde *engel* die door Johannes gezien wordt.

Ja wij zijn ervan overtuigd, dat het ook de engel is die de zevende of laatste bazuin zal blazen - 11 : 15a - namelijk die grote vorst Michaël van wie getuigd wordt dat hij Gods volk terzijde staat in tijden van grote benauwdheden. - Daniël 12 : 1.

Velen menen dat met deze *engel* Michaël de Heere Jezus Zelf wordt aangeduid, maar wij zijn van mening dat het een geschapen *engel* is.

20 : 1b

Wel achten wij, dat evenals David en anderen met hem schaduwbeelden van de Heere Jezus geweest zijn naar Zijn menselijke natuur, de *engel* Michaël een schaduwbeeld geweest is van Gods Christus naar Zijn Goddelijke natuur, zoals dit reeds enigszins gebleken is in 12 : 10.

Wij zijn er op grond van de Heilige Schrift van overtuigd, dat de *engel* Michaël na de val van satan diens allerhoogste plaats verkregen heeft in de hemel.

Velen zullen misschien menen dat wij niet naar deze hoge dingen moeten trachten, maar ons moeten voegen tot de nederige en dat het van geen enkel belang is te weten wie er met deze engelen bedoeld worden.

Wij zouden inderdaad met hun bezwaren kunnen instemmen als het ons doel was om met verstandelijke beschouwingen hiermee als in een eindpunt te rusten. Het zal echter blijken dat dit onze bedoeling niet is.

Ten eerste zijn de vier verschillende verschijningsvormen van deze *engel* allegorieën, zinnebeeldige voorstellingen die voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld worden. En dan is het beslist niet zonder reden op welke wijze zij voor de aandacht gesteld worden.

Wij zouden ze niet naar willekeur kunnen verwisselen.

In de verschillende openbaringsvormen van deze *engel* die nu tot viermaal toe zo'n uitermate hoge opdracht ontvangen heeft voor het welzijn der strijdende Kerk, is de glorie der majesteit van Gods leiding met haar verborgen.

De glorie van deze leiding met haar zal in dit 20^e hoofdstuk op het allerschoonst, het allerluisterrijkst geopenbaard worden.

Opdat het toppunt der glorie in de vier openbaringsvormen van deze *engel*, bovenal zoals hij in onze tekst geopenbaard wordt, gekend en gezien kan worden, willen wij elk dezer verschijningsvormen in het kort voor de aandacht stellen.

Hieruit kan dan ook de opklimmende lijn der heerlijkheid ge-

20 : 1b

zien worden.

We gaan uiteraard aan 10 : 1, aan de sterke, van de hemel afgekomen Engel Die bekleed was met een wolk en boven Wiens hoofd een regenboog was en Wiens aangezicht was als de zon en Wiens voeten waren als pilaren van vuur, nu geheel voorbij.

Deze Engel is onbetwist de Engel des Verbonds geweest, zoals de profeet Maleachi Hem ons voor de aandacht gesteld heeft. - Maleachi 3 : 1b.

Ook gaan wij voorbij aan de overige engelen die overal in het geding gebracht zijn.

Wij letten alleen op:

- A. 7 : 2 "Een engel, opkomende van de opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods." (Opdat het oordeel kan uitgesteld worden tot ná de verzegeling.)
- B. 18 : 1 "Een engel, afkomende uit de hemel, hebbende grote macht." (Het oordeel kan nu voltrokken worden.)
- C. 19 : 17 "Een engel, staande in de zon." (Nu het oordeel voltrokken is en Babylon gevallen, mogen alle vogelen die in het midden des hemels vliegen, zich verzadigen aan het avondmaal des groten Gods.)
- D. 20 : 1 "Een *engel*, afkomende uit de hemel, hebbende de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand." (Om satan te binden. Nu kan Gods Kerk over hém triomferen.)

Ondanks het feit dat van de *engel* in 20 : 1 niet gezegd wordt: 'Hebbende grote macht' of: 'De aarde is verlicht geworden van zijn heerlijkheid', zoals dit in 18 : 1 van hem gezegd is,

20 : 1b

zal toch gaan blijken welk een grote en machtige hemelvorst hier voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt.

Al deze verschillende openbaringsvormen vloeien voort uit de indeling van het boek Openbaring.

Om nu alleen even bij het verschil tussen 18 : 1 en 20 : 1 te blijven: In hoofdstuk 18 wordt het oordeel der grote hoer van Babylon aan de strijdende Kerk geopenbaard.

Dit oordeel zal uitmonden in het beslissende oordeel dat geopenbaard zal worden op de grote dag des oordeels. Dit blijkt duidelijk uit het besluit van dat hoofdstuk. Daarom is van deze engel gezegd dat hij grote macht heeft, maar anderzijds, dat de aarde verlicht is geworden van zijn heerlijkheid.

Wij achten dat vanwege deze verlichting vervuld zullen worden de profetieën van Zacharia 14 : 6 en 7, waarin gezegd is: "En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht (der zon) en de dikke duisternis, maar het zal een enige dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn: het zal noch dag, noch nacht zijn; en het zal geschieden ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen."

Maar hiermee is beslist in tegenstelling (in hoofdstuk 20) het oordeel over de draak en zijn ganse rijk en aanvankelijk welke gevolgen zijn binding (voor duizend jaar) zal hebben voor de Nieuwtestamentische Kerk des Heeren, namelijk voor Zijn strijders die op het slagveld achtergebleven zijn, toen hun Koning ten hemel gevaren is.

Omdat het in ons teksthofdstuk in het bijzonder over het oordeel over satan zal gaan en vooral welke gevolgen zijn binding en ontbinding voor de Kerk en voor de wereld zullen hebben, wordt aan de aardse vijanden der Kerk (vooral met name aan de grote hoer van Babylon) in dit 20^e hoofdstuk weinig of geen aandacht geschonken.

Hierom wordt van de *engel* in 20 : 1 niet gezegd dat de aarde verlicht is geworden van zijn heerlijkheid, want de majesteit

20 : 1b

van deze *engel* zal uitsluitend bestaan in het binden en het in de afgrond werpen van de draak. Hieraan willen wij nader aandacht gaan schenken.

Ondanks het vermeldde in 1 : 1 en 4 : 1 en ondanks het feit dat velen van mening blijken te zijn dat door deze binding van de satan en zijn werping in de afgrond een heerlijk vrederijk van duizend jaren voor de Kerk des Heeren op de áárde zal aanbreken, omdat er vervolgens gezegd zal worden dat zij op tronen zullen zitten en tot tweemaal toe dat zij met Christus als koningen zullen heersen die duizend jaren, zeggen wij nochtans beslissend dat deze binding van satan en zijn werping in de afgrond geschied is zodra de Heere Jezus op het kruis heeft gezegd: "Het is volbracht."

Dit is openbaar geworden bij Zijn opstanding uit de doden. Want ten eerste zijn toen de woorden vervuld die de Heere Jezus gesproken heeft: "Nu is het oordeel dezer wereld, nú zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden."

Ten andere blijkt het:

Uit Johannes 16 : 11: "En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is."

Uit Kolossensen 2 : 15: "En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd."

En uit Hebréeën 2 : 14: "Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door de dood tenietdoen zou degene die het geweld des doods had, dat is de duivel."

En het aanvankelijke oordeel dezer wereld, waarvan de Heere Jezus gesproken heeft in Johannes 12 : 31 en in 16 : 11, zal juist geopenbaard worden in Openbaring 20 : 4 t/m 6, de verzen die door de aanhangers van een zogenaamd duizendjarig vrederijk zo vaak aangehaald worden.

Dit zal uit het vervolg van de verklaring gaan blijken.

Uit het volgende tekstgedeelte blijkt, dat Johannes deze *engel*

20 : 1c

zag

1c afkomen uit de hemel.

Hieruit blijkt, dat deze engel, op bevel van God de Vader, de draak gebonden en in de afgrond geworpen heeft, anders zou deze toevoeging niet noodzakelijk geweest zijn. Maar geoordeeld is de draak door de opstanding van de Heere Jezus uit de doden, dit blijkt uit 20 : 10 en uit haar overeenkomst met 19 : 20.

Uit deze binding en werping van de draak op bevel van God de Vader - 20 : 1 - en uit zijn veroordeling door God de Zoon - 20 : 10 - en uit de tronen en het heersen der heiligen met Christus gedurende duizend jaren door de Heilige Geest blijkt in het bijzonder de glorie van dit hoofdstuk, dat het is de openbaring des Drieënigen Gods, zoals wij dit steeds voor de aandacht gesteld hebben. En dit zal als verzegeld worden in vers 11.

Wij noemen dit de glorie van dit hoofdstuk, omdat in alle voorafgaande hoofdstukken deze glorie des Drieënigen Gods een weinig verduisterd is geweest door het heengaan van de Zoon naar de aarde, waardoor het stilzwijgen in de hemel gekomen is van omtrent een half uur.

Dit stilzwijgen is aanvankelijk al verbroken in 19 : 6, maar dit verbroken stilzwijgen zal nu (in de volgende hoofdstukken) in volle heerlijkheid en glorie wederom geopenbaard worden.

Hoewel deze binding van de draak en deze werping van hem in de afgrond (door deze engel) voor het vleselijke oog der strijdende Kerk verborgen is gebleven, worden beide nochtans hier aan haar geopenbaard.

En al is het dat er nu niets vermeld wordt van een grote macht of heerlijkheid die aan deze engel gegeven is, zoals dit wél van hem geopenbaard is in 18 : 1, nochtans blijkt uit het volgende tekstgedeelte:

20 : 1d

1d *Hebbende de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand,*

de onvoorstelbare majesteit van deze engel.

Voordat wij echter aan de *sleutelmacht* van deze engel aandacht schenken, achten wij het noodzakelijk eerst nog eens klaarder de tegenwerpingen te ontzenuwen, die tegen onze verklaring ingebracht zouden kunnen worden n.a.v. 1 : 1 en 4 : 1, waarin gezegd is dat aan de dienstknechten van de Heere Jezus de dingen getoond zullen worden die haast geschieden moeten.

Dit temeer omdat wij nu in het bijzonder een verklaring zullen voortbrengen van dingen die geschied zijn, voordat Johannes deze openbaring op Patmos ontvangen heeft. Namelijk die geschied zijn toen de Heere Jezus op het kruis gezegd heeft: "Het is volbracht" en toen Hij uit de dood verrezen is.

Hier willen wij nu niet op het woord 'tonen' de klemtoon leggen, waarmee wij reeds eerder deze tegenwerping hebben trachten te ontzenuwen.

Wij willen alleen positieve feiten voor de aandacht stellen.

Wij stemmen wel toe, dat de beslissende werping van de draak in de afgrond behoort tot de dingen die haast geschieden moeten. Dit blijkt uit 20 : 10.

Maar dit sluit de majesteit van Gods almacht, Wiens handelen oneindig ver boven ons verstandelijk begripen uitgaat, niet uit.

Dit staat toch in elk geval onwankelbaar vast, dat de overste dezer wereld buiten geworpen is, toen de Heere Jezus aan het kruis de kop van de oude slang vermorzeld heeft.

Men zou kunnen tegenwerpen dat deze overste der wereld niet dezelfde is als de draak die in ons tekstvers in het geding gebracht is. Maar deze tegenwerping achten wij te onbetekend om daarop te antwoorden.

Men zou ook nog kunnen tegenwerpen, dat buiten geworpen te worden nog niet hetzelfde is als in de afgrond geworpen te

worden, zoals 20 : 3 dit zegt. Maar dan verwijzen wij naar o.a. Mattheüs 22 : 13, waar geschreven staat:

”Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg en werpt (hem) uit in de buitenste duisternis; daar zal zijn wening en knersing der tanden.”

Indien iemand om deze reden onze verklaring van deze tekst zou willen verwerpen, zal hij toch genoodzaakt worden inzonderheid Johannes 12 : 31 en de overige door ons hierbij in het geding gebrachte teksten uit zijn Bijbel te schrappen.

Bovendien vloeien de binding van de draak en zijn werping in de afgrond hier voort uit het feit dat vooral in dit hoofdstuk de herstelde glorie des Drieënigen Gods voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt, de glorie, die een weinig verduisterd is geweest doordat de Zoon Zichzelf ontledigd heeft en waarachtig Mens geworden is. - Filippensen 2 : 5 t/m 8.

Al sluit dit 20^e hoofdstuk op bepaalde punten aan op hetgeen in hoofdstuk 19 geopenbaard is, nochtans is het geen chronologisch vervolg erop. Althans in die zin, dat het zou overeenstemmen met onze verstandelijke overleggingen. Die komen trouwens altoos in strijd met de glorie der Godsopenbaringen.

Wat zal dit vooral gaan blijken in hoofdstuk 20. En bovenal in de verzen 3 en 4. Want deze twee teksten zullen door onze natuurlijke en verstandelijke overleggingen zo'n geweldige streep halen, dat er totaal niets van overblijft.

Wij gaan er nu niet dieper op in, maar merken reeds bij voorbaat op (n.a.v. hetgeen er in vers 3 gezegd wordt betreffende de binding van satan voor duizend jaren) dat er blijkbaar niemand is die met verstandelijke overleggingen met deze tekst raad weet. Ja dat er zelfs zeer velen zijn, die van hieruit op deze door God vervloekte aarde, voordat zij door vuur gezuiverd zal zijn en voordat de goddelozen van haar uitgeroeid en verdaan zullen zijn, een duizendjarig vrederijk verwachten.

Zij slaan geen acht op de woorden der Heilige Schrift dat alle dingen alzo zullen blijven, gelijk zij geweest zijn van het begin der schepping. - 2 Petrus 3 : 3 en 4.

Ook heeft de Heere Jezus Zelf gezegd: "Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat. En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar is het." - Lukas 17 : 20 en 21.

In de tweede plaats zal dit hoofdstuk niet met onze natuurlijke overleggingen overeenstemmen, omdat de triomfen en de heerlijkheid der Nieuwtestamentische Kerk totaal niets te maken hebben met vleselijke of aardse triomfen of heerlijkheden.

Ten derde komt het met onze natuurlijke overleggingen in strijd, omdat er in 16 : 17 gezegd is: "Het is geschied."

Hieruit zal echter blijken dat dit 20^e hoofdstuk in feite een nadere verklaring is van wat in de voorafgaande hoofdstukken reeds geopenbaard is.

Ten vierde, gelet op de heerlijkheid, de glorie van de Ruiters op het witte paard zoals deze in hoofdstuk 19 geopenbaard is, zal men met het natuurlijke verstand niet tot het besluit kunnen komen dat de Kroon van de Overwinnaar zich op deze wijze weerspiegelen zal in de strijdende Kerk des Nieuwen Testaments.

Maar nu ons tekstgedeelte: Het zegt, dat deze uit de hemel afgekomen engel *de sleutel des afgronds heeft*.

Als deze engel (zoals wij vers 1b verklaard hebben) de engel Michaël is, zal men dit geloofwaardig achten op grond van deze *sleutelmacht*, mede omdat velen menen dat met de engel Michaël de Heere Jezus Zelf wordt bedoeld. En inderdaad heeft blijkens 1 : 18 de Heere Jezus van Zichzelf gezegd: "Ik heb de sleutels der hel en des doods."

Maar juist hierom zijn wij van mening, dat deze engel Michaël in de engelengemeenschap een schaduwbeeld geweest is van de meerdere Michaël Die *de sleutels* van hel en dood wezenlijk bezit.

Dat de engel Michaël een geschapen engel is, hebben wij reeds

eerder trachten te bewijzen.

Maar naar onze overtuiging blijkt uit meerdere plaatsen in de Heilige Schrift dat deze engel na de val van de hoogst geschapen engel diens plaats onder de aan God getrouw gebleven engelen heeft mogen innemen. O.a. is dit naar onze overtuiging afgeschaduwd in Sebna. - Jesaja 22 vanaf vers 15; 2 Koningen 19 : 2.

Van hem heeft de Heere, de HEERE der heirscharen, gezegd dat hij de schatbewaarder en de hofmeester geweest is in het huis des konings. - Jesaja 22 : 15 en 16. Te weten aan het hof van koning Hizkia. - 2 Koningen 18 : 18.

Want ook déze Sebna blijkt zich een naam te hebben willen verwerven, die boven alle naam is. Maar wetende dat hij een sterfelijk mens was, heeft hij voor zich een graf laten uithouwen in een hoge steenrots, blijkbaar opdat zijn naam in eeuwige gedachtenis zou blijven.

Maar de HEERE heeft hem weggeworpen, hem verstoten van zijn staat en van zijn stand en Zijn knecht Eljakim, de zoon van Hilkia, geroepen en hém met zijn rok bekleed en hem met zijn gordel gesterkt en de heerschappij van Sebna in zijn hand gegeven.

En alzo is deze Eljakim de inwoners van Jeruzalem en het huis van Juda tot een vader geworden. - Jesaja 22 : 21.

Op deze wijze is hij een schaduwbeeld van de engel Michaël, van wie gezegd wordt dat hij (als een vader) zal staan voor Gods volk in tijden van benauwdheid. - Daniël 12 : 1.

Bovendien heeft de HEERE van Eljakim gezegd: "Ik zal de sleutel van het huis Davids op zijn schouder leggen en Hij zal opendoen en niemand zal sluiten en Hij zal sluiten en niemand zal opendoen." - Jesaja 22 : 22.

Onbetwistbare overeenkomsten zijn er tussen deze Sebna en de draak en tussen Eljakim en Michaël.

En wélke overeenkomsten tussen Michaël en de meerdere Michaël vanwege de sleutelmacht die de Heere aan Eljakim

20 : 1e

gegeven heeft!

Hij Die vanwege Zijn *sleutel*macht over de hel en de dood de kluisters van het in de rotssteen uitgehouwen graf voor Zijn 'Eljakims', voor Zijn verdrukte volk, verbroken heeft. - Mattheüs 27 : 60. Hij is de wezenlijk Heilige en Waarachtige Die *de sleutel* Davids heeft, Die opent en niemand sluit, Die sluit en niemand opent. - 3 : 7.

Nochtans achten wij, dat zoals de Heere Jezus aan Petrus de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen ter hand gesteld heeft op zijn belijdenis: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods", God Zelf zo ook aan Michaël *de sleutel des afgronds* ter hand gesteld heeft, toen hij met zijn engelen tegen de draak gestreden en hem overwonnen heeft. - 12 : 7 en 8.

Zoals Sebna vernederd is voor het aangezicht van Eljakim, zo is ongetwijfeld de draak vernederd voor het aangezicht van de engel Michaël. Dit temeer omdat de draak (voordat er ongerechtigheid in hem gevonden is) evenals Sebna in bijzondere ere geweest is.

Ja de Heilige Schrift zegt dat hij (voor zijn val) geweest is als een gezalfde, beschuttende cherub op Gods heilige berg, wandelende te midden der vurige stenen (der vlammende engelen) als een volmaakte in glorie en schoonheid. Dit kan blijken uit Ezechiël 28 : 14 en 15.

Kennelijk is dus aan de engel Michaël oorspronkelijk een lagere plaats gegeven dan aan de hoogst geschapen lichtengel die met zijn mede-opstandige engelen zijn plaats verlaten heeft. - Judas : 6. Daarom moet dit voor de draak een verschrikkelijk oordeel geweest zijn, dat juist aan Michaël, boven wie hij zijn troon der ere heeft willen stellen blijkens Jesaja 14 : 13, *de sleutel des afgronds* gegeven is en:

1e *een grote keten in zijn hand*

om hem te zijner tijd te binden en in de afgrond te werpen.
Wij zeggen met opzet 'te zijner tijd', want zelfs Michaël zou

20 : 1e

nimmer in eigen kracht in staat geweest zijn de draak te grijpen, hem te binden en in de afgrond te werpen. Dit heeft hij pas kunnen doen toen de meerdere Michaël de kop van de slang vermorzeld heeft in Zijn lijden en sterven op Golgotha en in Zijn opstanding uit de doden, want aanvankelijk is de draak met zijn engelen op de aarde geworpen blijkens 12 : 9. Wat zullen Michaël en zijn engelen met verlangen hebben uitgezien naar de dag dat Michaël de draak zou mogen grijpen en binden om hem in de afgrond te werpen, opdat hij zich niet meer in hun midden voor de Heere zou kunnen stellen om Hém te lasteren, Zijn werken te bespotten en Zijn uitverkorenen onder de mensen te verklagen. - Job 1 : 6 en 2 : 1; Zacharía 3 : 1 en 2.

Wat heeft hij (volgens de profetieën van Zacharía) vele malen Gods Kerk vertroost met goede woorden, troostrijke woorden en haar op velerlei wijze de glorie der beslissende vernietiging van het rijk der duisternis in beelden voor ogen gesteld. - Zacharía 1 : 13 en 14; 2 : 3 e.v.; 4 : 1 e.v.; 5 : 5 e.v. 6 : 4 e.v.

Maar nu wordt hij dan door Johannes gezien, afkomende uit de hemel met *een grote keten in zijn hand*.

Het is niet zonder reden dat ons tekstgedeelte zegt: *een gróte keten*. Deze toevoeging *gróte* is van grote betekenis. Hieruit blijken twee dingen:

1. Deze gevallen licht-engel moet van oorsprong een onbegrijpelijk hoge glorie en majesteit gehad hebben.
2. Na zijn val moet nog zo'n kracht in hem overgebleven zijn, dat hij waarlijk met geen klein ketentje gebonden had kunnen worden.

Zelfs de Heere Jezus heeft hem een sterke vijand genoemd. Dit blijkt uit de woorden van onze Heiland: "Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen en zijn vaten ontroven, tenzij dat hij eerst de sterke gebonden hebbe? En alsdan zal hij zijn huis beroven." - Mattheüs 12 : 29.

Reeds in de verklaring van 13 : 2b hebben wij de aandacht ge-

20 : 1e

vestigd op de grote macht en kracht van de draak. Want zelfs nadat hij met deze *grote keten* gebonden en in de afgrond geworpen is, heeft hij nochtans, blijkens 13 : 2, zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht kunnen geven aan het uit de (volkeren)zee opgekomen beest dat zijn plaatsvervanger geworden is op de aarde. Dit is ongetwijfeld nog een overblijfsel, een gevolg van de onbeschrijflijk hoge majesteit waarin deze hemelvorst van oorsprong geschapen is.

Hieruit kan blijken wat het voor de Heere Jezus betekend moet hebben (Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn - Filippensen 2 : 6) om Zichzelf te vernietigen, de gestaltenis van een dienstknecht aan te nemen en de mensen in alles gelijk te worden, om zo tegen deze machtige reus Goliath ten strijde te trekken. Hij is als waarachtig Mens in de kracht en de macht van Gods Woord gegaan. Uit deze beek heeft Hij de gladde stenen genomen en ze naar de kop van de oude slang geslingerd, waardoor hij dodelijk getroffen is. - 1 Samuël 17 vanaf vers 32 tot het einde. Dit zwaard des Geestes heeft Hij zonder onderbreking in Zijn hand gehad.

Dit is ook *de grote keten* waarmee Michaël hem gebonden heeft. En vanwege de majesteit van deze *grote keten* heeft de Heere met hem gehandeld naar Zijn welbehagen. Dit is gebleken uit 13 : 1 en 11. En dit zal gaan blijken in ons teksthofdstuk, inzonderheid uit de verzen 3 t/m 7.

Hier dringt zich vanzelf de vraag op: Maar waarin bestaat dan die grote kracht en die grote macht van de draak?

Want van de mensen zegt God, dat welke machtige vorsten er ooit geleefd hebben of welke er nog opstaan zullen, zij allen tezamen minder dan niet en ijdelheid zijn. Zij zijn bij God geacht als een druppel aan een emmer en als een stofje aan de weegschaal. - Jesaja 40 : 15.

Indien God met hen zou willen doen naar hun zonden, zou Hij hun geest en hun adem tot Zich vergaderen, alle vlees zou te-

gelijk de geest geven en de mens zou tot stof wederkeren. - Job 34 : 14 en 15.

Deze nietigheid van alle mensen vloeit voort uit Gods almacht. Maar satans grote kracht en zijn sterkte vloeien voort uit het betwisten van het recht Gods om de goddeloze mensen te handhaven en bovendien goddelozen te rechtvaardigen, zoals wij dit reeds enigszins verklaard hebben bij de behandeling van 12 : 8. Hij (satan) geoordeeld en verdoemd, dan eist het recht Gods dit ook voor de gevallen mens.

Deze oorspronkelijke licht-engel is zich blijkbaar pas bewust geworden van de onbegrensde majesteit van God en van Zijn almacht, toen hij zich boven de sterren Gods wilde verhogen en in zijn strijd met Michaël en zijn engelen geen stand heeft kunnen houden. - 12 : 7 en 8.

En van hieruit is hij (sinds hij vanuit de hemel op de aarde geworpen is) ongetwijfeld tot de wetenschap gekomen, dat het bij de Allerhoogste ook onmogelijk is dat Hij de zonden ongestraft zou laten. Van toen aan is hij een lasteraar, een aanklager en een wederpartijder van de allerhoogste God geworden. Daarom is hij genaamd: duivel en satanas. Op satanische wijze tracht hij alsnog Gods werken te verbreken, tracht hij Hem tot een bespottung te maken

Nu hij Gods almacht en Zijn heilige gerechtigheid heeft leren kennen, weet hij, dat als hij de mens mede in zijn opstand tegen God zou kunnen betrekken, er niets van Zijn grote werken en van Zijn heerlijke majesteit zou overblijven vanwege de noodzaak der handhaving van Zijn rechtvaardigheid.

Wat zou hij (satan) dan alsnog heerlijk over Hem kunnen triomferen als hij dit beeld van God, de mens, de glorie Zijner schepping, die Hij bovendien tot heer en meester over de werken Zijner handen gesteld heeft, ten val zou weten te brengen. Wanneer hem dít gelukt, is hij van zijn overwinning verzekerd, want hij weet dat het onmogelijk zal zijn bij God om de zonden ongestraft te laten.

Vandaar de duivelse list van satan om op de zwakste van de

twee, Eva, zijn pijlen af te schieten, zeggende tot haar (sprekende door de listige slang): Is het ook dat God gezegd heeft, of vergis ik mij daarin? In elk geval, als gij van die verboden boom eet, zullen uw ogen geopend worden en gij zult als God wezen, want ook ik heb de Allerhoogste gelijk willen worden - Jesaja 14 : 14b - en ook mijn ogen zijn geopend en ik heb Zijn juk van mijn schouders geworpen.

Tegen deze duivelse satanslist, tegen deze slang, tegen dit gebroedsel van de draak, tegen deze naar aller schepselen overtuiging onoverwinnelijke kracht en macht van de draak is de Heere Jezus (als waarachtig Mens) ten strijde getrokken. Niemand in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde is in staat om aan deze strik des satans te ontkomen. Want inderdaad Gods recht móet gehandhaafd worden.

Het moet dan ook voor satan een verschrikkelijk oordeel geweest zijn dat, toen hij meende dat de mens een verbond met hem gesloten had, God tot hem gezegd heeft: Gij een verbond gesloten met de vrouw....? "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar Zaad, Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult Het de verzenen vermorzelen." - Genesis 3 : 15. EN HIJ ZAL MIJN RECHT VOORTBRENGEN - Jesaja 42 : 1 - te weten haar Zaad. Daarom zal in DEZE geopenbaard worden: de kracht Gods en de wijsheid Gods. - 1 Corinthe 1 : 24b.

Hij alleen is bereid en in staat om deze gruwelijke list van satan te verijdelen. Maar niet anders dan met de inzet van Zijn leven als waarachtig Mens, willende ons in alles gelijk worden. Om in onze plaats toch te voldoen aan de gerechtigheid des allerhoogsten Gods.

Het is ten enenmale onmogelijk dat almachtigheid Hem hierin te hulp zou kunnen komen, want het niet toerekenen van de schuld van de mens en zijn bevrijding uit de klauwen van de draak is niet mogelijk zonder dat voldaan zou worden aan Gods gerechtigheid. Dat is ten enenmale in strijd met Gods Wezen.

Nu weten we waarin de grote kracht en de grote macht van de satan bestaat en waarom de Heere Jezus gezegd heeft: "Niemand kan in het huis van de sterke inkomen, tenzij hij eerst de sterke gebonden hebbe." We weten nu wat de *grote keten* betekent.

Dit is de oorzaak waarom de Heere Jezus (Gods Eniggeboren Zoon) hoewel in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, maar Zichzelf heeft willen vernederen (vernietigen zegt de St.Vert.) en waarachtig Mens heeft willen worden, in alles ons gelijk, evenwel zonder zonden, om in onze plaats aan Gods gerechtigheid te voldoen. Daarom heeft de Psalmdichter gejubeld: "Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws Troons." - Psalm 89 : 15a en 97 : 2.

Hieruit blijkt dat God niet Zijn almacht van eeuwigheid tot grondslag van Zijn Troon heeft willen stellen, maar gerechtigheid en gericht.

Nu zullen juist tegen alle duivelse listen van satan al Gods heerlijke deugden geopenbaard worden. Bovenal Zijn wijsheid, maar niet minder Zijn vrije liefde en genade tot de wereld, tot de mensen die door satans listen in het verderf gestort zijn. - Johannes 3 : 16.

Nu kunnen we misschien iets beseffen van de betekenis van deze *grote keten* waarmee de engel hem gebonden heeft, iets van het geheim waarom zelfs de Heere Jezus hem een sterke tegenstander heeft genoemd en waarom Hij hem niet uit de kracht van Zijn Godheid als in één ogenblik in het verderf gestort heeft.

Die *grote keten* waarmee satan is gebonden, is doortrokken van het bloed, het zweet en de tranen van de Heere Jezus Christus. In Hem is vervuld de strijd van Zijn dienstknecht David, toen hij gebeden heeft:

20 : 2a

Wees dan mijn hulp, houd U niet ver van mij;
mij prangt de nood, benauwdheid is nabij.
'k Heb buiten U, daar ik zo bitter lij',
geen hulp te wachten.

Een stierenheir uit Bazan, sterk van krachten
en fel verwoed,
omringt m' aan alle zijden.

Mijn God, hoe zwaar, hoe smart'lijk valt dit lijden
voor mijn gemoed.

Psalm 22 : 6 (o.ber.).

Met de woorden 'stierenheir uit Bazan, sterk van krachten' worden naar onze mening geen menselijke vijanden bedoeld. Dit is gebleken bij de gevangenneming van de Heere Jezus in Gethsémané. Toen Hij tot de krijgsknechten slechts sprak: "Ik ben het", gingen zij achterwaarts en vielen ter aarde. - Johannes 18 : 6. Dezen bleken inderdaad minder dan niet en ijdelheid te zijn voor Hem.

Maar in en achter deze mensen ging het stierenheir van Bazan schuil, de overste van deze wereld met zijn ganse, helse macht. Daarom is dit de grote glorie van onze tekst, als zij zegt: "En ik zag een engel afkomen uit de hemel, hebbende de sleutel des afgronds *en een grote keten in zijn hand*"; en vervolgens:

2a *En hij greep de draak.*

Het heeft er de schijn van dat er van deze vijf woorden en hetgeen er op volgen zal niet zo bijzonder veel te verklaren is. Maar toen de discipelen van de Heere Jezus over bepaalde vormen van Zijn onderwijs murmureerden, zei Hij tot hen: "Ergert ulieden dit?" En vervolgens: "De Geest is het Die levend maakt, het vlees is niet nut. De woorden die Ik tot u spreek, zijn Geest en zijn leven." - Johannes 6 : 61 en 63.

Als zelfs Zijn discipelen Zijn woorden niet konden verstaan, hoe zal het dan zijn met de onbekeerden? Of met hen die Hem

en Zijn Woord openlijk en bewust verachten en bespotten? Bijzonder tot hén zei de Heere Jezus: Waarom begrijpt gij niet hetgeen Ik zeg? Het is omdat gij Mijn Woord niet kunt horen, omdat gij de duivel tot vader hebt en zijn begeerten wilt doen. - Johannes 8 : 43 en 44a.

Het is opmerkelijk dat de Statenvertalers bij de woorden "gij kunt Mijn Woord niet horen" deze kanttekening gemaakt hebben: 'Gij kunt Mijn leer en wijze van spreken, zoals Ik u die voorstel, niet verdragen, omdat zij strijden tegen uw kwade vooroordelen en genegenheden.'

Dit is een kerngezegde, hetwelk in de loop der eeuwen (vooral ten opzichte van ons hoofdstuk) vele malen bewaarheid is geworden. Dit zal ten opzichte van ons tekstgedeelte en zijn vervolg gaan blijken uit de verklaring.

Deze vijf woorden passen zélf s niet in ons natuurlijk denkvermogen, want hoe kan een geest een geest *grijpen*? Daarom zullen wij de woorden die de Heere Jezus tot Zijn discipelen gesproken heeft, namelijk: "De woorden die Ik tot u spreek, zijn Geest en zijn leven", steeds in gedachtenis moeten houden.

Slechts wanneer het de Heere behaagt onze ogen te openen en ons verstand te verlichten, zal gaan blijken welk een onvoorstelbare glorie er in dit hoofdstuk en reeds in deze vijf woorden: *en hij greep de draak*, verborgen is.

Wij hebben van deze engel die thans *de draak* mag *grijpen*, verklaard, dat hij ongetwijfeld de engel Michaël is. Dat is die grote vorst (zoals in Daniël 12 : 1 geschreven staat) die met zijn engelen tegen *de draak* en zijn engelen oorlog gevoerd heeft in de hemel. - 12 : 7. En hoewel *de draak* met zijn engelen in de hemel geen stand heeft kunnen houden tegen Michaël en zijn engelen, maar vanuit de hemel op de aarde is geworpen, is uit deze werping toch gebleken dat Michaël en al zijn engelen niet in staat geweest zijn om hem de kop te vermorzelen.

Want aldaar (op de aarde) heeft hij zijn strijd tegen God en Zijn heilige engelen kunnen voortzetten. Ja zelfs de wereld en de glorie van Gods schepping in de wereld (namelijk de mens) heeft hij mede kunnen betrekken in zijn opstand tegen God. Daarom heeft 12 : 9 "en de grote draak is geworpen.....op de aarde en zijn engelen zijn met hem geworpen."

Van hieruit zijn Michaël en zijn heilige engelen - 1 Petrus 1 : 12 - zeer begerig geworden om te zien wat daarvan worden zou. Namelijk op welke wijze het Evangelie van Jezus Christus vervuld zal worden, dat DEZE satans kop vermorzelen zal. - Genesis 3 : 15. Voortdurend lettende op de getuigenis des Geestes van Christus, Die in Zijn profeten was, die steeds getuigden van het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende. - 1 Petrus 1 : 11.

Hetwelk echter geopenbaard is aan ons (zegt Petrus) in de verkondiging van het heilig Evangelie door de Heilige Geest Die van de hemel gezonden is - 1 Petrus 1 : 12 - "opdat nu, door de Gemeente, aan de overheden en de machten in de hemel bekendgemaakt worde de veelvuldige wijsheid Gods; naar het eeuwig voornemen dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onze Heere." - Efeze 3 : 10 en 11.

Niet zo alsof elke Gemeente van Christus afzonderlijk op vleeselijke wijze zou kunnen spreken met de engelen, maar zoals de St.Vert. het in haar kanttekeningen zegt, dat de engelen in de verscheidenheid der regering der Gemeenten (door de Heilige Geest) en in de weldaden die Hij haar bewijst een blik kunnen slaan in de veelvuldige wijsheid Gods door het aanschouwen van het heil hetwelk de gelovigen ontvangen door het geloof in Christus Jezus.

Wij mensen van de tijd zijn van nature geneigd alle dingen, ook die welke betrekking hebben op de overheden en de machten in de hemel, in de volgorde van een historische tijdgeschiedenis te brengen. Maar gebleken is, dat de heilige engelen de eerste boodschappers en verkondigers geweest zijn

van het heilig Evangelie van de opstanding van Jezus uit de doden.

Daarom zijn wij van mening dat Michaël ook de steen van het graf van Jezus heeft mogen afwentelen en tegelijkertijd *de draak* heeft mogen binden om hem also in de afgrond te werpen. Dat dit niet vermeld is door de Evangelisten kan tweërlei oorzaak hebben.

Ten eerste omdat het hun nog niet geopenbaard is zoals het nu aan Johannes op Patmos geopenbaard is. En ten andere opdat de jonge, Nieuwtestamentische Gemeenten voor al te grote teleurstellingen bewaard zouden blijven.

De Heere Jezus heeft wél tot hen gezegd: Nú zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden, maar als Johannes (in aansluiting op Mattheüs 28 : 2, n.l.: "Een engel des Heeren, nederdalende uit de hemel, kwam toe en wentelde de steen af van de deur en zat op dezelve") eraan toegevoegd had: '*En hij greep de draak*, de oude slang, welke is de duivel en satanas en bond hem duizend jaren en wierp hem in de afgrond en sloot hem daarin en verzegelde die boven hem' en zij hadden dan desondanks moeten ervaren, dat *de draak* zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht toch nog in het midden der Gemeenten kon blijven uitoefenen blijkens 2 : 13 en 13 : 2, dan hadden zij dit niet kunnen verdragen.

Dit is ongetwijfeld hetgeen de Heere Jezus tot Zijn discipelen gezegd heeft: "Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen." - Johannes 16 : 12.

Zelfs de leugen der wachters en de verbreiding ervan onder de Joden zou al te zwaar voor hen geweest zijn.

Uit de woorden van de heilige apostel Paulus, die hij aan de Gemeente der Efeziërs geschreven heeft, zou de gevolgtrekking gemaakt kunnen worden dat Michaël en zijn engelen aanvankelijk toch nog vertrouwd hebben op Gods almacht, toen Michaël *de draak* heeft mogen *grijpen* en binden en in de afgrond werpen.

Paulus heeft echter door de onnaspeurlijke rijkdom van de ver-

20 : 2b

kondiging van het Evangelie van Jezus Christus onder de heidenen, niet alleen getracht de heidenen te verlichten, dat zij zouden mogen verstaan welke de gemeenschap dezer verborgenheid zij die van alle eeuwen verborgen is geweest in God, maar hij heeft ook het Evangelie verkondigd, opdat door de Gemeenten aan de overheden en de machten in de hemel deze veelvuldige wijsheid Gods bekendgemaakt worde. - Efeze 3 : 8 t/m 11.

Het is voorts opmerkelijk, dat de Heilige Schrift op deze plaats *de draak* in al zijn afschuwelijkheid voor de aandacht der strijdende Kerk stelt. Namelijk als "de oude slang, welke is de duivel en satanas." Dit is gewis niet zonder oorzaak.

Wanneer de tekst

2b *de oude slang*

in het geding brengt, dan blijkt daar onmiddellijk de glorie der overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard uit. Michaël en zijn engelen hebben wel in beginsel de draak overwonnen - 12 : 7 en 8 - maar aan de overwinning van *de oude slang* hadden zij nimmer toe kunnen komen.

Bij ons mensen overheerst zo licht de gedachte, dat het lijden en sterven van de Heere Jezus en Zijn opstanding uit de doden voor de engelengemeenschap niet zoveel te betekenen hebben, omdat er voor hen geen zonden verzoend behoeften te worden. Maar uit de samenstelling van onze tekst blijkt, dat als de Heere Jezus de kop van *de slang* niet vermorzeld had, er voor hen evenmin een eeuwigdurende zaligheid had kunnen zijn als voor ons mensen die gezondigd hebben.

Al behoeften voor de uitverkoren engelen geen zonden verzoend te worden, uit hun oorlog voeren met de draak blijkt dat hun verkiezing tot zaligheid toch verband houdt met en afhankelijk is van de strijd van de Heere Jezus met de draak die op geen andere wijze vernietigd kon worden dan door de Zelfovergave van het Lam. Dat ook door hén gezien is in het

20 : 2b

midden van de Troon en van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen, staande als geslacht. - 5 : 6a.

Zij hebben niet zonder grote reden gejubeld: "Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte en eer en heerlijkheid en dankzegging." - 5 : 11 en 12.

En bij het blazen der zevende of laatste bazuin zullen zij niet tevergeefs en zonder reden jubelen: "De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid." - 11 : 15.

Ook zij zullen, evenals de verlost zondaren, deelgenoten zijn van het nieuwe Koninkrijk dat de Heere Jezus verworven heeft. Het Koninkrijk waarvan de grondslagen zijn: recht en gerechtigheid. Al blijkt de jubel der verlost zondaren hun jubelzangen ook te overtreffen.

Zij zullen juichen met een stem als van vele wateren en als een stem van zware donderslagen, omdat de Heere, de almachtige God, dit nieuwe Koninkrijk uit de hand van Zijn Christus heeft willen aanvaarden. - 11 : 15 en 19 : 6. (vert. N.B.G.) Een Koninkrijk dat geboren is uit vrije liefde en het eeuwig welbehagen van de eeuwige God zowel voor de uitverkoren engelen als voor de uitverkoren mensen.

Dit kan niet anders, want als de macht van Gods Christus, zoals in het bijzonder de heilige engelen Gods Gezalfde ter verlossing noemen - 12 : 10 - niet verschenen was om de kop van de draak te vermorzelen, hadden ook zij nimmer een volkomen zaligheid kunnen hebben.

Misschien hadden zij zelfs het gevaar gelopen nog eens door de draak verslonden te worden, want als deze oorspronkelijke licht-engel gemeend heeft de strijd tegen God te kunnen opnemen en daarna, toen hij op de aarde geworpen was, tegen Zijn Christus, hoeveel te meer zou hij andermaal tegen Michaël en zijn engelen ten strijde hebben kunnen trekken.

Wij moeten niet menen dat de heilige engelen onmiddellijk nadat zij door God geschapen zijn, Zijn ganse Raad van eeu-

wigheid gekend en doorzien hebben.

Dan zou Petrus niet geschreven hebben dat zij begerig geweest zijn om het geheimenis van de verlossing van de in de zonde gevallen mensen in te zien.

Al waren zij volmaakt gelukzalig door het voortdurend aanschouwen van Gods aangezicht, toch blijkt uit de vrees van Michaël (toen hij met de duivel twistte en handelde van het lichaam van Mozes, zó dat hij zelfs geen oordeel van lastering tegen hem in durfde te brengen) dat hij met zijn engelen nog niet tot de allerhoogste staat der gelukzaligheid gekomen was. Deze was ook voor hen pas weggelegd in de overwinning van Jezus Christus, in het vermorzelen van de kop van de slang. Bovendien als Zijn Christus eens niet geopenbaard was, als de kracht Gods en de wijsheid Gods in het eeuwige Wezen des almachtigen Gods verborgen waren gebleven, wat zou daarvan het gevolg geweest zijn voor de heilige engelen die niet in opstand gekomen zijn tegen God?

Dan hadden zij kunnen roemen op hún trouw aan God.

Zij hadden dan ook nimmer van een vrijmachtige en genadige uitverkiezing van verloren zondaars geweten.

Ook niet van Zijn uitverkiezende liefde en Zijn vrij welbehagen tot elk húnner afzonderlijk. Zij hadden alsdan redenen uit zichzelf kunnen nemen om hun gelukzalige staat te rechtvaardigen.

Dit is de wonderbare glorie der samenstelling van onze tekst als zij zegt: "En hij (Michaël) greep de draak, *de oude slang*, welke is de duivel en satanas."

Hierdoor is nu ook voor hem en zijn engelen openbaar geworden de kracht Gods en de wijsheid Gods in Zijn Christus, geopenbaard door Hem in de overwinning van de op de aarde geworpen draak, *de oude slang*.

Hieruit blijkt naar onze mening dat ook de heilige, niet gevallen engelengemeenschap door de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek mede bekendgemaakt is met de verborgen Raad des Allerhoogsten tot verlossing van de geval-

20 : 2b

len mensen.

Dit is het waarom ook zij gejubeld hebben, zeggende met grote stem: "Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte en eer en heerlijkheid en dankzegging." - 5 : 12.

Daarom hebben zij na de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek in 12 : 10 en 11 gejubeld: "Nu is de zaligheid en de kracht en het Koninkrijk geworden onzes Gods en de macht van Zijn Christus, want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onze God dag en nacht, is nederge- worpen", namelijk door de macht van Zijn Christus, maar zij, onze broederen, de mensen, "hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis en zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe."

Hierdoor blijkt de vreugde in de hemelen voor de heilige engelen tot haar hoogste glorie gekomen te zijn blijkens 12 : 12.

Nu gaan we enigszins beseffen wat dit voor deze engel geweest moet zijn, dat hij de draak, *de oude slang*, heeft mogen grijpen en binden om hem in de afgrond te werpen. Want ook hij en zijn mede-engelen die staande gebleven zijn, hebben dit alleen te danken aan de overwinning van de Heere Jezus Christus.

Door deze samenstelling van woorden wordt wederom de glorie van Gods Woord geopenbaard.

Stel eens dat er alleen gestaan had: 'En hij greep de draak, welke is de duivel en satanas', met weglating van *de oude slang*. Deze onvolkomenheid zou ons niet eens zijn opgevallen, maar zó zou ons geslacht buiten de genade en buiten het rechtsgeding van God gebleven zijn, hetwelk Hij door deze engel uitvoerde. Want het is uitsluitend *de oude slang* die ons geslacht verleid heeft, waardoor wij in het verderf gestort zijn.

Door deze samenvoeging van woorden 'draak, *oude slang*', krijgt in feite de door Michaël en zijn engelen gevoerde oorlog

20 : 2c

in de hemel een verbinding met de heilige oorlog die de meerdere Michaël met Zijn uitverkorenen van de aarde tegen de draak, *de oude slang*, gevoerd heeft.

2c Welke is de duivel en satanas.

Voordat wij aan de betekenis van deze toevoeging aandacht gaan schenken, willen wij eerst wijzen op het opmerkelijke en hoogst belangrijke verschil tussen dit tekstgedeelte en het bijna gelijkkluidende gedeelte uit 12 : 9. Aldaar is gezegd, dat de grote draak, de oude slang, genaámd is *duivel en satanas*. En waarom is hij aldaar zo genaamd?

Het antwoord hierop staat in vers 10, namelijk omdat (toen de draak op de aarde geworpen is) Michaël van hem gezegd heeft dat hij de verklager hunner broederen geweest is in de hemel, die hen verklaagde voor onze God dag en nacht.

Daarom is hij genaamd *duivel*, hetgeen lasteraar, aanklager betekent, en genaamd *satanas*, wat wederpartijder betekent. Hieruit kunnen wij concluderen dat deze oorspronkelijk zo hooggeplaatste licht-engel, vanaf het eerste ogenblik dat het zijn begeerte geweest is om zich boven de sterren Gods te verhogen en om aan de Allerhoogste gelijk te worden, een lasteraar en aanklager van de mensen bij God is geworden en dientengevolge Zijn wederpartijder.

Maar wanneer ons tekstgedeelte zegt: *welke is de duivel en satanas*, dan is dit de akte van zijn vonnis.

Hieruit blijkt dat de draak en zijn engelen, vanaf het ogenblik dat zij hun plaatsen verlaten hebben bij God, God gelasterd en bekritiseerd en aangeklaagd hebben in Zijn werken. En vanaf die tijd zijn zij Gods wederpartijders geworden.

Uit dit geringe verschil blijkt hoe vreselijk gevaarlijk het is om aan de geringste begeerte tot zondigen toe te geven. De oorsprong van alle zonden is in feite gelegen in de begeerte.

Deze van oorsprong zo hoog geschapen licht-engel en zijn

mede-engelen hebben ongetwijfeld hun glorievolle plaatsen verlaten, enerzijds kritiek uitoefenende op de glorievolle plaats die God aan de mens gegeven heeft op de aarde en anderzijds in de begeerte om hierom zich boven de sterren Gods, hun mede-engelen, te verhogen, ja om aan de Allerhoogste gelijk te worden.

Dit is de erfenis van *de duivel*, die het ganse geslacht der mensen van hem geërfd heeft. Namelijk kritiek op Gods werken en geen God en geen meester boven ons.

Hierom heeft de draak, zodra hij op de aarde geworpen is, zich als een listige slang opgesteld om de mensen (het in zijn ogen zo hatelijke sieraad van Gods schepping) mede in zijn opstand tegen God te betrekken.

Nochtans kunnen wij hieruit onderwezen worden hoe wij voortdurend hebben te waken en te bidden tegen de allereerste beginselen van de begeerte, die in strijd zijn met de gehoorzaamheid aan God

Hoewel het besluit van onze tekst er de schijn van heeft dat het een tijdelijk vonnis is, als het zegt:

2d En bond hem duizend jaren,

zal toch gaan blijken dat het een onomkeerbaar vonnis is.

Hoe ontzettend belangrijk zeer velen deze *duizendjarige binding* van de satan ook mogen vinden, wij achten dit (in bepaald opzicht) helemaal niet zo belangrijk.

Niet omdat er onbelangrijke woorden of tekstgedeelten in de Bijbel zouden staan, want elk woord of tekstgedeelte der Heilige Schrift is ontzettend belangrijk. Maar wij vinden deze woorden niet belangrijk ten opzichte van de verklaring die er door vele mensen aan gegeven wordt.

Ten eerste niet, omdat alle dingen die in dit hoofdstuk op deze *duizend jaren* betrokken worden, onmiskenbaar allegorieën, zinnebeeldige voorstellingen zijn, niet alleen ten opzichte van deze *duizend jaren*, maar ook zelfs enigszins ten opzichte van zijn *binding* en zijn werping in de afgrond. Want uit vele

plaatsen in de Heilige Schrift blijkt dat de draak met zijn engelen van stonde aan, na zijn opstand in de hemel tegen God, in de afgrond geworpen is, al is het ook dat hij met zijn engelen als aan de rand van de afgrond de aarde heeft kunnen doorwandelen blijkens Job 1 : 7 en 2 : 2.

Maar Petrus zegt: "Indien God de engelen die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis om tot het oordeel bewaard te worden....." - 2 Petrus 2 : 4.

En in Judas : 6 staat: "En de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben..... heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard."

En voorts: De duivelen die uit de bezetene van Gadara gevaren zijn hebben de Heere gebeden dat Hij hun niet gebieden zou in de afgrond heen te varen. - Lukas 8 : 31.

Uit deze plaatsen blijkt onmiskenbaar dat de satan met al zijn engelen van stonde aan na zijn opstand met ketenen gebonden in de afgrond geworpen is.

Maar als dit zo is, dringt zich vanzelf de vraag op: Maar wat betekent dan dit, dat de satan voor *duizend jaar gebonden is*? En wat betekent vers 3a?

3a En wierp hem in de afgrond en sloot hem daarin en verzegelde die boven hem.

Wij antwoorden (zonder nog direct op de verklaring in te gaan): Dit geeft uitsluitend aan op welke wijze de Heere Jezus Zijn Nieuwtestamentische Kerk geleid heeft in tegenstelling tot Zijn Oudtestamentische Kerk.

Nu de Heere Jezus aan het kruis de kop van de slang heeft vermorzeld, heeft Hij deze overheden en machten volkomen ontroond en hen in het openbaar tentoongesteld en door hetzelfde over hen getriomfeerd. - Kolossensen 2 : 15.

Het enige waarop wij nog even de aandacht willen vestigen is de nauwgezetheid en de glorie van de samenstelling der woorden in deze tekstgedeelten.

20 : 3b

Namelijk dat vers 2d voorafgaat aan vers 3a.

Wanneer vers 3a er eerst gestaan had, dan had de engel in de afgrond moeten dalen om hem te binden, maar dit heeft alleen de meerdere Michaël kunnen doen.

In het tweede gedeelte van vers 3a (wij zeggen eigenlijk liever 3b):

3b En sloot hem daarin en verzegelde die boven hem,

ligt naar onze mening, ja naar onze overtuiging, een nog veel dieper geheimenis verborgen.

Wij hebben namelijk in de verklaring van vers 2a gezegd, dat wij van mening zijn dat de engel Michaël ook de steen van het graf van de Heere Jezus heeft mogen afwentelen. Wij zeggen nogmaals, het is maar een veronderstelling die wij evenwel toch willen trachten te motiveren.

Wanneer dit inderdaad zo zou zijn, dan is hetgeen hier in 20 : 2 en 3 vermeld wordt een verdubbelde triomf voor Michaël geweest. Namelijk het graf van Jezus ontsloten en de draak, de oude slang, in de afgrond geworpen.

Slechts korte tijd tevoren had het rijk der duisternis het graf van Jezus verzegeld. De draak is ongetwijfeld van mening geweest, dat hij die gehate Nazarener in de afgrond geworpen had, dat hij Hém daarin gesloten had, de steen verzegeld hebbende. - Mattheüs 27 : 62 t/m 66.

En inderdaad is de Heere Jezus via dit graf in de afgrond gedaald, maar vrijwillig !!! om Zijn bevrijden uit de gevangenis op te voeren, opdat zij met Hem zouden mogen opstaan tot het nieuwe leven.

David heeft hiervan in de geest gejubeld in Psalm 68 : 19. En Paulus heeft met deze woorden de Efeziërs vertroost, zeggende: "Daarom zegt Hij (n.l. God): Als Hij (n.l. Jezus) opgevangen is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen en heeft de mensen gaven gegeven." - Efeze 4 : 8.

Nu dit (zegt Paulus): Hij is opgevangen, wat is het, m.a.w. wat

geeft dit anders te kennen, dan dat Hij ook eerst is nederge-
daald in de nederste delen der aarde? - Efeze 4 : 9.

Wat moet dit voor de draak, de oude slang, een ver-
schrikkelijke straf en een vreselijke vernedering geweest zijn
dat hij, toen hij meende Jezus in de afgrond geworpen te
hebben (Hém daarin gesloten en de steen verzegeld hebbende)
terzelfder tijd en dan nog wel door Michaël, gegrepen is en nu
zélf gebonden en in de afgrond geworpen is. *Daarin gesloten
en boven hém verzegeld.*

Hieruit kan de Kerk des Heeren onderwezen worden wat de
begrafenis en het zijn van de Heere Jezus in het graf voor haar
te betekenen hebben.

Niet alleen heeft de Heere Jezus aldaar onze vijgenbladeren, in
feite onze doodsklederen, verwisseld voor de lange, witte kle-
deren die Zijn verlost en nu voor eeuwig zullen mogen dragen,
maar ook is Hij hierdoor nedergedaald in de nederste delen der
aarde om Zijn verlost van de boeien des satans te bevrijden,
hem zijn gevangenen te ontroven en hen mede met Zich op te
voeren in de hoogte.

Nu kan de Kerk weten wat ook de opstanding van de Heere
Jezus uit de doden voor haar te betekenen heeft. Ja enigszins
kan zij weten, wat het ook voor de Heere Jezus Zelf betekend
moet hebben.

Wat het voor het rijk der duisternis betekend heeft, is enigszins
uitgebeeld in de dodelijke verschrikking van de wachters die
de wacht gehouden hebben bij het graf van Jezus.

3c Opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou.

Klaarder bewijs voor de verklaring dat de binding van de
draak en zijn werping in de afgrond geschied zijn toen zijn kop
vermorzeld is door de Heere Jezus aan het kruis, is er niet,
hoewel zijn binding voor de Kerk pas zichtbaar geworden is in
de verkondiging van het heilig Evangelie door de apostelen
onder de heidenen, voornamelijk door de grote heidenapostel

Paulus.

Er is een onmiskenbare tegenstelling tussen hetgeen vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees geopenbaard is en hetgeen ná de uitstorting van de Heilige Geest geopenbaard is. Met Zijn onwankelbaar vertrouwen aangaande Zijn overwinning van de oude slang en het rijk der duisternis en wetende Zijn opstanding uit de doden en de heerlijkheid van de uitbreiding der Kerk onder de heidenen heeft de Heere Jezus als waarachtig Mens gebeden: "Vader, verheerlijk Uw Naam."

En het antwoord Zijns Vaders was: "En Ik heb Hem verheerlijkt", n.l. in de vele wonderen en getuigenissen door U verricht. "En Ik zal Hem wederom verheerlijken", n.l. als Ik Mijn Heilige Geest uitgestort zal hebben op alle vlees.

Dit is hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft: "En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn (als de overste dezer wereld geoordeeld en buiten geworpen zal zijn) zal hen allen tot Mij trekken." Niet alleen Mijn uitverkorenen uit Israël maar ook Mijn uitverkorenen uit de heidenen. - Johannes 12 : 28 t/m 32.

Daarom zal de draak, de oude slang, nu op een andere wijze geworpen worden dan voorheen - 12 : 9 en 13 - *opdat hij de volkeren niet meer zal kunnen verleiden* zoals hij dit steeds gedaan heeft vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees. In die tijd heeft God al de heidenen laten wandelen in hun wegen. - Handelingen 14 : 16. Behalve dat de Heere Zich Israël tot Zijn eigendom verkoren heeft.

Sinds die tijd is er een groot onderscheid geweest tussen Zijn volk en de heidenen, want de Heere heeft Jeruzalem verkoren om er te wonen en heeft de berg Sion geheiligd om er Zijn tempel te bouwen. "Alzo heeft Hij geen volk gedaan en Zijn rechten, die kennen zij niet." - Psalm 147 : 20.

"Want al de profeten en de Wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd" - Mattheüs 11 : 13 - en vanaf die tijd "wordt het

Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan.” Namelijk door de draak, de oude slang, om de doorbraak van dit Koninkrijk onder de heidenen te beletten, ondanks het feit dat hijzelf gebonden en in de afgrond geworpen is.

Nu zal de draak zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht geven aan het uit de (volkeren)zee opgekomen beest - 13 : 2 - om zijn kracht van *verleiding* onder de volken te kunnen handhaven.

Maar, heeft de Heere Jezus gezegd: ”De geweldigers nemen het met geweld.”

De Heere Jezus is (als waarachtig Mens) de eerste Geweldige geweest Die de draak, de oude slang, verslagen heeft. Maar in Zijn kracht en in Zijn Naam en vanuit Zijn overwinning zijn de heilige apostelen die Hij uitverkoren heeft, uitgegaan om het heilig Evangelie te verkondigen. Aanvankelijk onder het Joodse volk, verspreid onder alle volken die onder de hemel zijn - Handelingen 2 : 5 - waardoor er duizenden tot het geloof gekomen zijn - Handelingen 2 : 41 en 4 : 4 - en vervolgens is het Evangelie onder de heidenen in het bijzonder verkondigd door Zijn geweldiger Paulus.

Want als de heidenen hem hoorden, zo verblijdden zij zich en prezen het Woord des Heeren en er geloofden zoveel als er geordineerd waren tot het eeuwige leven. - Handelingen 13 : 48.

Deze apostel is ook een bijzondere geweldiger geweest. Als een ontijdig geborene heeft hij overvloediger gearbeid dan al zijn mede-apostelen. Maar niet hij, maar de genade Gods die met hem was. - 1 Corinthe 15 : 8 t/m 10.

Dit is de vrucht van de binding des satans geweest, namelijk dat hij, met de grote keten van Gods Woord gebonden zijnde, in de afgrond geworpen is, zodat *hij de volken niet meer heeft kunnen verleiden* zoals hij dit voorheen gedaan heeft. Vanaf die tijd is de oude slang naar Gods welbehagen voor duizend jaren in zijn oorlogsstrategie tegen God in het defen-

20 : 3d

sief gedrongen.

De Heere Jezus was reeds voor de binding des satans onder het oude Verbondsvolk uitgegaan, "overwinnende" tot op Zijn victorie in Zijn opstanding uit de doden, maar nu de draak, de oude slang, gebonden en in de afgrond geworpen is, zal Hij voorts in de kracht en in de majesteit van Zijn Heilige Geest uitgaan, "opdat Hij overwonnen", zoals dit uit 6 : 2 blijkt.

3d *Totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn.*

Gedurende zijn *duizendjarige* binding is de draak noodzaak geworden een andere oorlogsstrategie te ontwikkelen. Deze strategie is uitgebeeld in 11 : 2 en 13 : 2.

Maar wanneer *de duizend jaren geëindigd zullen zijn*, zal hij wederom uitgaan om de volken te verleiden. - 20 : 7 en 8.

Die oorlogsstrategie is nadrukkelijk en onbetwistbaar in hoofdstuk 13 vanaf vers 11 voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld.

Reeds in 10 : 8 heeft een stem uit de hemel tot Johannes gezegd: "Neem het Boekje dat geopend en in de hand van de Engel is Die op de zee en op de aarde staat", namelijk het heilig Evangelie des kruises hetwelk Ik vanuit de hemel tot u gebracht heb, om het te verkondigen onder de heidenen.

Ik heb u macht gegeven om te profeteren 1260 dagen, met zakken bekleed. - 11 : 3 en 6. Met zakken bekleed, dát is dan gedurende *de duizendjarige* gebondenheid van de draak

Maar als gij, volk des Heeren, dit uw getuigenis, met zakken bekleed, geëindigd zult hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt - 11 : 7 - u de krijg aandoen en u overwinnen en doden, namelijk in de kleine tijd waarin hij (de satan) uit zijn gevangenis ontbonden zal worden.

Uit deze tijdsaanduidingen, *1000 jaar* en 1260 dagen, blijkt onmiddellijk de symbolische betekenis van deze getallen.

De twee tijdperioden en de twee staten van de draak hebben we uitvoerig behandeld in de verklaring van de hoofdstukken

11 en 13.

Nu zijn we als vanzelf geneigd de vraag te stellen: Wie kan nu nog staande houden (na de naar onze overtuiging onweerlegbare verklaring van een en ander) dat er voor de Nieuwtestamentische Kerk in deze tijdsbedeling nog een duizendjarig vrederijk te verwachten is?

Zijn sommigen nog niet overtuigd, dan zullen zij toch ongetwijfeld overtuigd móeten worden als zij zonder vooroordeel deze verklaringen zullen volgen die juist van het tegendeel zullen getuigen.

Gaan blijken zal, dat in plaats van een vrederijk eerst de allerguwelijkste oorlog van alle tijden geopenbaard zal worden. "Want alsdan zal er grote verdrukking zijn, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe en ook niet zijn zal. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden. Maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden." - Mattheüs 24 : 21 en 22.

En wanneer er na die wereldoorlog óók een lange tijd van vrede zal aanbreken, waarin zij de oorlog niet meer zullen leren en een ieder zal zitten onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom - Micha 4 : 4 - dan zal dit een satansvrede zijn. "Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen gelijk de barensood een bevruchte vrouw en zij zullen het geenszins ontvlieden." - 1 Thessalonicensen 5 : 3.

Wij zijn van mening, dat de misvatting betreffende de verwachting van een duizendjarig vrederijk voortvloeit uit het misverstaan van de verschillende tijdsaanduidingen voor dezelfde tijdperken.

In de openbaring des Zoons - de hoofdstukken 7 t/m 14 - liggen de tijdsaanduidingen voor deze twee perioden om zo te spreken nog in de menselijke taal van maanden en dagen. Van de *duizendjarige* gebondenheid van de satan wordt aldaar gezegd: 42 maanden of 1260 dagen, maar van de kleine tijd dat hij ontbonden zal worden, wordt aldaar gezegd: drie en een

halve dag.

Maar in de openbaring van de Drieënige God - hoofdstuk 20 - liggen deze zelfde tijdsaanduidingen op een hoger niveau. Daar wordt van het eerste tijdperk gezegd: *duizend jaren* en van het tweede tijdperk: een kleine tijd. Dit is het gevolg van de majesteit Gods des Allerhoogsten. Bij Hem bestaat geen tijd. Duizend jaren zijn bij Hem als één dag en één dag als duizend jaren. - 2 Petrus 3 : 8 en Psalm 90 : 4.

Daarom wanneer ons tekstgedeelte zegt: *duizend jaar*, dan is dat een tijdsbepaling die God in Zijn alleenwijze Raad heeft vastgesteld. Dit getal is voor het mensenverstand niet precies te berekenen.

Als echter in de openbaring des Zoons (om zo te spreken) mensengedachten voor de aandacht gesteld worden en de twee tijdsperiodes met maanden of dagen aangewezen worden, is het soms mogelijk aan de hand van nadere verklaringen van deze tijdsperiodes in de Heilige Schrift tot een bepaalde gevolgtrekking te komen.

Nochtans zijn er over het algemeen (naar onze mening) bij de verschillende tijdsaanduidingen geen positieve begin- of eindpunten aan te wijzen die in onze tijdrekening kunnen passen. Hoeveel temeer geldt dit voor het begin en het einde van *de duizend jaren* van ons tekstgedeelte.

Wij zijn zo licht geneigd ons te allen tijde te laten leiden door onze aardse en natuurlijke overleggingen. Dit blijkt bijna beslissend, als wij de twee tekstgedeelten:

d. *Totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn en*

e. "Daarna moet hij een kleine tijd ontbonden worden",
in verband brengen met vers 4: "En ik zag tronen en zij zaten op dezelve."

3e En daarna moet hij een kleine tijd ontbonden worden.

Deze woorden zijn van beslissende betekenis voor de verklaring van de duizend jaren. Althans voorzover dit mogelijk is.

20 : 4a

Ook deze woorden *een kleine tijd* openbaren de glorie van de majesteit van God Drieëinig.

In de profetieën van Daniël 7 : 25 en 12 : 7 wordt deze *kleine tijd* genoemd: tijd, tijdén en een halve tijd of gedeelte eens tijds, die zal eindigen op de grote dag des oordeels. Want, zegt Daniël 7 : 26: "Daarna zal het gericht zitten en men zal zijn heerschappij wegnemen." Te weten (in de gezichten van Daniël) van dat verschrikkelijke beest, dat vierde dier - Daniël 7 : 19 - hetwelk ongetwijfeld de grote draak, de oude slang uitbeeldt die met zijn engelen "tot dit oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard is." - Judas : 6. Opdat alsdan recht verschaft zal worden aan de heiligen. - Daniël 7 : 22. Dit recht zal geopenbaard worden in 20 : 10 t/m 14.

Uit dit alles blijkt, vanwege het woord *daarna* in ons tekst-gedeelte, dat dit een tussentijdse mededeling is en dat de volgende woorden "en ik zag tronen" het gevolg zijn van de binding van de draak.

Dit 20e hoofdstuk is meer een tonen van het gemaakte bestek des Allerhoogsten dan een zakelijke omschrijving van de dingen die haast geschieden moeten.

Dit zal in het bijzonder gaan blijken uit de samenstelling der teksten 4, 5 en 6.

4a *En ik zag tronen.*

Als er één tekst is in de ganse Heilige Schrift, waarbij een mens zich (bij de verklaring) laat beïnvloeden door zijn aardse en natuurlijke overleggingen, dan is het wel deze.

Wij hebben van nature niet alleen een ingeboren begeerte naar een hoge positie (naar tronen) maar ook een begeerte om te heersen. Dit heersen komt ook in dit vierde vers voor. Deze begeerte hebben we allen van de vader der leugenen geërfd die zijn troon boven de sterren Gods wilde verhogen, ja zelfs aan de Allerhoogste gelijk begeerte te worden. - Jesaja 14 : 14.

Zelfs de discipelen van de Heere Jezus gaven blijk van deze begeerte, want toen zij samengekomen waren op de berg vanwaar de Heere ten hemel opgenomen zou worden, vroegen zij Hem: "Heere, zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk weder oprichten?" - Handelingen 1 : 6b.

Nog sterker is deze begeerte naar tronen gebleken uit de vraag van twee van Zijn meest vooraanstaande discipelen, namelijk Jakobus en Johannes, toen zij tot de Heere Jezus zeiden: "Meester! wij wilden wel, dat Gij ons deed, zo wat wij begeren zullen." - Markus 10 : 35b. "Geef ons, dat wij mogen zitten, de een aan Uw rechter- en de ander aan Uw linkerhand in Uw heerlijkheid." - Markus 10 : 37.

Het antwoord van de Heere Jezus op deze hun vraag is van het hoogste belang voor de verklaring van de vier woorden van ons tekstgedeelte: *En ik zag tronen*.

Wat antwoordde Jezus hun?: "Gij weet niet wat gij begeert." - Markus 10 : 38a.

Met andere woorden: Gij hebt een geheel verkeerde voorstelling van Mijn Koninkrijk, van Mijn heerlijkheid zoals die zich in de tijd op deze aarde openbaren zal.

Vandaar de veelbetekenende vraag van de Heere Jezus: "Kunt gij de drinkbeker drinken die Ik drink en met de doop gedoopt worden waarmede Ik gedoopt word?" - Markus 10 : 38 en 39.

Uitdrukkelijk blijkt uit deze vraag van de Heere Jezus, dat Hij hun hierin Zijn lijden en sterven en wel bijzonder het kruis voor de aandacht wilde stellen.

Hij wilde hun leren dat deze allerdiepste vernedering, benauwdheid, smaad en verachting, de weg is tot de Troon der eeuwige heerlijkheid en gelukzaligheid. Ja dat Zijn kruis in feite *de troon* is, die zij begeren.

De Heere had hun tevoren reeds gezegd: "Maar Ik moet met een doop gedoopt worden en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!" - Lukas 12 : 50.

Bovendien hebben zij kunnen weten, dat Hij gezegd heeft:

”Wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn.” - Lukas 14 : 27.

Mede daarom is het antwoord van de Heere Jezus tot Jakobus en Johannes geweest: ”De drinkbeker die Ik drink, zult gij wel drinken en met de doop gedoopt worden waar Ik mede gedoopt word.”

Hij stelt hun bepaald voor ogen, dat Hij gekroond zal worden met een doornenkroon en gehuldigd zal worden in een purperen spotmantel en in Zijn hand een koninklijke rietstaf.

Zij zullen Hem bespotten: ”Wees gegroet, Gij Koning der Joden.”

En als Pilatus Hem vragen zal: ”Zijt Gij dan een Koning?” zal Jezus hem antwoorden: ”Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der Waarheid getuigenis geven zou.” - Johannes 18 : 37.

Déze *troon*, déze kroning van de Heere Jezus is de val geweest van Judas Iskarioth en de ergernis van de Schriftgeleerden en de Farizeeën.

Ja in beginsel hebben Zijn discipelen zich ook hieraan geërgerd. Petrus zei zelfs: ”Heere, wees U genadig! dit zal U geenszins geschieden.” - Mattheüs 16 : 22.

Maar het bestraffende antwoord van de Heere Jezus was: ”Ga weg achter Mij, satanas, gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen die Gods zijn, maar die der mensen zijn.” - Mattheüs 16 : 23.

Nu kunnen de woorden van Johannes misschien enigszins door ons verstaan worden, wanneer hij zegt: *En ik zag tronen*.

Hij was ongetwijfeld reeds op hoge leeftijd gekomen toen hij deze woorden schreef.

Hij had bepaald geleerd en ook ervaren wat deze *tronen* die hij *ziet*, voor de lijdende en strijdende Kerk te betekenen hebben. Nu hij oud geworden is, heeft hij de woorden van de Heere Jezus beter leren begrijpen, die Hij tot hem en tot Jakobus gezegd heeft: ”Gijlieden weet niet, wat gij begeert.”

Nu zal hij ook beter begrepen hebben de woorden van de Heiland: "Kunt gij de drinkbeker drinken die Ik drink en met de doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt word?" Met uw begeerte naar eer en tronen (al is dit in het Koninkrijk der hemelen) begeert gij ook de drinkbeker van Mijn lijden en begeert gij mede gekroond te worden als spotkoningen.

Wanneer gij dit geweten had, zoudt gij deze vraag niet tot Mij gericht hebben. Nochtans zullen deze *tronen* der ere voor u bereid worden, want zó zal God in u verheerlijkt worden. Evenals de Heere het tot Simon Petrus gezegd heeft: "De ure komt, dat gij uw handen zult uitstrekken en dat een ander u gorden zal en brengen waar gij niet wilt" (althans niet naar uw vleselijk begeren). "En dit zeide Hij, betekenende met hoe-danige dood hij God verheerlijken zou." - Johannes 21 : 17 en 18.

Maar bovendien heeft de Heere tot hem gezegd: "Het zitten aan Mijn rechter- en aan Mijn linkerhand zal gegeven worden dien het bereid is van Mijn Vader."

Daarom, laat niemand zoeken naar hoge dingen, maar zich voegen tot de nederige.

De Roomse Kerk heeft deze hoogste plaats gereserveerd voor Maria, de moeder des Heeren, misschien de plaats aan de linkerhand wel voor Jozef.

Maar de Heere Jezus heeft als waarachtig Mens de hoogste gelukzaligheid in het Koninkrijk der hemelen verworven door Zichzelf over te geven in de dood des kruises.

Zijn er nog mensen overgebleven, die na dit alles gelezen te hebben nog dromen van een duizendjarig vrederijk op de aarde, waar zij op tronen zullen zitten en met Christus duizend jaar als koningen zullen heersen?

Wanneer dit zo zou zijn, zouden deze teksten anders geformuleerd zijn. Dan zou er misschien gezegd zijn: Halleluja, de draak, de oude slang, is met een grote keten gebonden en in de afgrond geworpen, maar voor u, o gij dienstknechten des

20 : 4a

Heeren, voor u zijn tronen der ere bereid. Gij zult met Christus als koningen heersen, duizend jaren. Maar dit zegt Johannes zó beslist niet. Het onderwijs des Heiligen Geestes is volkomen anders.

Wij beluisteren deze vier woorden van Johannes als een uitroep van verbazing, omdat hem hier de *tronen* getoond worden die de Heere Jezus hem en zijn mede-discipelen in het vooruitzicht gesteld had.

Jakobus, de broeder van Johannes, is inmiddels door Herodes met het zwaard gedood.

En Petrus? Deze is (volgens Flavius Josephus) gekruisigd, zelfs op zijn verzoek met het hoofd naar beneden, omdat hij zichzelf niet waardig keurde om evenals de Heere Jezus met het hoofd omhoog gekruisigd te worden.

En Johannes zelf? Hij is naar een afgelegen eiland verbannen. Dat zijn hún *tronen* geworden. In navolging van de troon der ere van hun Meester.

Maar noch in de rechtszaal van Kajafas, noch in het rechthuis van Pilatus, noch op zijn Via Dolorosa, noch op Golgotha's heuveltop, noch in het graf van Jozef van Arimathéa, hebben zij Zijn eretronen gezien.

Misschien hebben zij die enigszins ontdekt in de steniging van Stefanus. - Handelingen 7 : 54 t/m 8 : 2. Of in het lijden van Paulus. - Handelingen 21 : 28 t/m 36; 2 Corinthe 11 : 23 t/m 33.

Deze *tronen* moeten hem bepaald ook voor de geest gestaan hebben, toen hij zei: *En ik zag tronen*. Ja wij zijn van mening, dat hij in de geest de gruweldaden gezien heeft die keizer Nero aan Gods kinderen verricht heeft, toen hij hen voor de wilde dieren liet werpen, opdat zij verscheurd zouden worden. De *tronen* waarop zij (met pek ingesmeerd zijnde) in brand gestoken werden, zodat zij als fakkels brandden. Ja wij achten, dat hem de onafzienbare rij van brandstapels getoond is,

20 : 4a

waarop Gods liefste kinderen door het geweld en de macht van de antichrist verbrand zijn.

Allen die zich bij het lezen van ons tekstgedeelte: *En ik zag tronen*, laten leiden door de begeerte van hun verdorven hart, door hun ingeboren verlangen naar aardse eer, zijn nog niet veel verder gekomen dan Jakobus en Johannes in hun jeugd, toen zij de Heere vroegen te mogen zitten aan Zijn rechter- en aan Zijn linkerhand in Zijn Koninkrijk. Ook zij weten niet wat zij zeggen of begeren.

Dit neemt echter niet weg, dat als zij met de Heere Jezus één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zij het ook zullen zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. - Romeinen 6 : 5. Ook zij zullen alsdan in de vernieuwing des hemels en der aarde met de Heere mogen zitten op tronen der heerlijkheid en met Hem mogen heersen.

Maar aan deze zijde van het graf, zolang deze vervloekte aarde bestaan zal, zullen er voor Gods kinderen geen aardse tronen der ere te verwachten zijn.

Trouwens hoe had Johannes aardse tronen moeten zien na al zijn ervaringen en na zijn eigen verbanning op Patmos? Bovendien ziet hij deze *tronen* onmiddellijk nadat hij gezien heeft, dat de draak, de oude slang, gebonden en in de afgrond geworpen is, nadat deze overste der wereld buiten geworpen is. - Johannes 12 : 31.

Er was daarentegen reeds spoedig een grote vervolging tegen de Gemeente des Heeren, die te Jeruzalem was. - Handelingen 8 : 1b.

Indien het zo geweest was, dat hij aardse tronen gezien had, wat hadden wij dan in het vervolg van dit 20^e hoofdstuk mogen verwachten? Toch niet anders dan hetzelfde jubellied dat de overwinnaars in de hemel uitgejubeld hebben na de val van het grote Babylon? Namelijk: "Halleluja, de zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere, onze God." - 19 : 1.

20 : 4b

Deze jubelzang is echter voor de hemelingen weggelegd. In ons teksthoofdstuk is er nog geen sprake van deze jubel, want in deze wereld zullen allen die Hem toebehoren één plant met Hem zijn in de gelijkmaking Zijns doods. En als dit zo is, zegt Paulus, zullen wij het ook met Hem zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. - Romeinen 6 : 5. Dit woord 'zullen' wijst op een hémelse verwachting.

En nochtans vervolgt Johannes:

4b *En zij zaten op dezelve*

Het is alsof er toch reeds in dit leven rust voor Gods volk bereid was, terwijl de Schrift toch duidelijk zegt: "Er blijft een rust óver voor het volk van God." Of ook: "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen." - 14 : 13.

Wat is de samenstelling van Gods Woord toch volkomen anders dan van enig mensenwoord. Alle vergelijking faalt ten enenmale.

Wanneer we aan al hetgeen de apostelen geschreven hebben of welk ander mens ook, buiten het Canonieke Woord van God om, hoe leerzaam het ook geweest mag zijn, dezelfde autoriteit zouden willen toekennen als aan de Heilige Schrift, dan zou dit toch een miskennis zijn van de majesteit en de onbegrijpelijke glorie van het Woord van God, in de Heilige Schrift vervat. Wat blijkt dit opnieuw in dit korte tekstgedeelte.

Het voorafgaande tekstgedeelte: "en ik zag tronen" was al een onverwacht en wonderlijk vervolg na de bekendmaking van de binding van de draak en zijn geworpen zijn in de afgrond, maar hieruit meende ons verduisterde verstand nog af te kunnen leiden, dat zij die Jezus volgden, van slaven des duivels tot koninklijke waardigheid verheven zouden worden. Maar nu het vervolg is (zonder enige nadere aanduiding wie het zijn die op tronen zullen zitten): *En zij zaten op dezelve*,

20 : 4b

wordt het steeds duisterder en wonderlijker voor ons natuurlijk verstand.

Uit vers 6 zouden we misschien nog enigszins kunnen afleiden wie het zijn die op tronen zullen zitten nu de draak in de afgrond geworpen is. Namelijk zij die deel hebben aan de eerste opstanding. Maar dit is tot nu toe niet in het geding geweest.

Johannes heeft in feite tot nu toe als enigen die profijt zullen trekken uit de binding des satans, de volken in het geding gebracht die tot deze tijd toe door de draak, de oude slang welke is de duivel en satanas, verleid zijn geweest. Dus volgt hieruit, wanneer Johannes zegt: "En ik zag tronen *en zij zaten op dezelve*", dat dit de volken zijn die voorheen steeds door de slang verleid zijn.

Dan zou hieruit weer volgen, dat de mensen aan wie vanaf die tijd het eeuwig Evangelie verkondigd wordt, in feite zo bevoorrecht zijn boven anderen aan wie het Evangelie van Gods genade niet verkondigd wordt, dat de eersten geacht worden in dit opzicht op tronen te zitten.

Nu blijkt dit in de praktijk van de zogenaamde gekerstende volken waar het Evangelie gepredikt is, ook enigszins zo te zijn, want ten opzichte van de zogenaamde onderontwikkelde volken aan wie het Evangelie niet verkondigd is, zitten de ontwikkelde volken op tronen en heersen over de anderen. Ja velen van hen zijn altijd hun slaven geweest, zeker gedurende de duizendjarige binding van de draak.

Daartegenover staat een andere overlegging van ons natuurlijk verstand dat altijd geneigd is alleen hén op tronen te zetten die in de Gemeente des Heeren geacht worden pilaren te zijn, zoals dit van Jakobus, Cefas en Johannes gezegd wordt. - Galaten 2 : 9. Vandaar ook de onbegrijpelijke majesteit der samenstelling van deze teksten.

Hieruit volgt, dat wij deze vraag kunnen stellen: Hoe heeft

Johannes deze tronen gezien?

Heeft hij, nu hij oud geworden is, de woorden van de Heere Jezus verstaan, zoals wij die bij het vorige tekstgedeelte verklaard hebben of heeft hij tronen der heerlijkheid gezien (op symbolische wijze) in de verkondiging van het heilig Evangelie onder de volkeren?

Uit het besluit van vers 5 zouden wij dit misschien nog enigszins kunnen besluiten, maar uit vers 6 verstaan we dat hij de woorden van de Heere Jezus begrepen heeft, dat zij met Hem zullen heersen als koningen in Zijn lijden en sterven.

Wij achten dat beide overleggingen (in bepaald opzicht) rechtsgeldigheid hebben, want in de verkondiging van het heilig Evangelie wordt een mens in bepaald opzicht op tronen geplaatst.

Het is voor de mens beter de weg der gerechtigheid niet gekend te hebben dan zich af te keren van het heilig gebod dat hun overgegeven is. - 2 Petrus 2 : 21.

Maar al is dit zo, dan is er ten opzichte van het lijden en sterven van Gods kinderen om des Woords wil ook deze verborgenheid in ons tekstgedeelte, dat zij zullen *zitten op hun tronen*.

Was er nu nog gezegd 'en zij troonden op dezelve', dan was de verklaring eenvoudiger geweest, althans voor diegenen die een aardse glorie aan deze tronen willen verbinden. Dan had het voor dezen de indruk kunnen wekken dat zij, als weleer koning Salomo, op een troon zouden komen te zitten met zes treden en ter weerszijden van de leuning zes leeuwen, als een afschaduwing van de Leeuw uit de stam Juda Die hen beschermen zou en Die van nu voortaan (nu de satan gebonden is) de vijanden van Gods Kerk schrik zou aanjagen.

Maar ons tekstgedeelte zegt eenvoudig: *En zij zaten op dezelve*. Daarom beeldt dit een bepaalde rust uit, als Gods kinderen zichzelf overgeven tot in de gevangenis en tot in de dood om Christus' wil.

20 : 4c

Ja het is voor velen een eretroon geweest om te mogen lijden en sterven voor de zaak van Christus. Zij zijn (om Christus' wil) waardig geacht smaadheid te lijden.

Daarom heeft Paulus gezegd dat hij een welbehagen had in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil, want, zegt hij: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig." - 2 Corinthe 12 : 10.

Voor velen van Gods kinderen gaat het *zitten* op deze tronen der ere vooraf aan de troon der ere die de Heere Zijn volk bereid heeft in het huis Zijns Vaders.

Maar verreweg de meesten van hen komen in dit leven aan deze eretroon niet toe.

Dit sluit evenwel niet uit, dat zij menigmaal toch veel te lijden hebben om des geloofs wil.

Voor dezen bestaat deze troon der ere in het geduldig en met liefde verdragen van verachting en beschimping van de wereldsgezinden, als zij voor de Waarheid opkomen.

Zij laten hun hoogachting en hun liefde voor de Heere Jezus blijken.

In deze houding ligt een veroordeling voor de wereld. Dit houdt ongetwijfeld verband met het volgende tekstgedeelte:

4c En het oordeel werd hun gegeven.

Het zal gaan blijken, hoe hoogst merkwaardig en wonderlijk dit tekstgedeelte is.

Merkwaardig is het vanwege de volgorde en wonderlijk vanwege de inhoud.

De volgorde is voor ons natuurlijk verstand onaanvaardbaar. Het stoot zich aan de indruk die het wekt, dat het voor een ieder wel verstaanbaar is als het zonder nadere verklaring zegt: *En het oordeel werd hun gegeven.*

Ten eerste alsof een ieder onbetwist weet wie het zijn die Johannes op tronen ziet zitten.

Ten tweede wat dit *oordeel* te betekenen heeft, dat *hun gegeven is*.

Al begrijpt het natuurlijk verstand deze dingen echter niet, dan wil dit nog niet zeggen, dat het ook door de dienstknechten van de Heere Jezus, aan wie deze dingen getoond worden, niet begrepen wordt.

Aan deze wijze van weergeven ligt onafwendbaar ten grondslag, dat zij het inderdaad onbetwist weten kunnen wie het zijn die Johannes op tronen ziet zitten en welk *oordeel* het is dat *hun gegeven wordt*. En waarom kunnen zij dit weten? Wel, omdat het hun tevoren reeds geopenbaard is. Als dit niet zo was, zou het niet op deze wijze geschreven zijn.

Het moet dus een *oordeel* zijn dat reeds bekendheid verworven heeft onder de dienstknechten des Heeren.

Het eeuwig oordeel der verdoemenis over alle goddeloze mensen die niet uitverkoren zijn, kan hier niet bedoeld zijn. Het gaat immers over *het oordeel dat hun gegeven is* gedurende de duizend jaren in dewelke de satan gebonden is. Want er is nog een 'daarna' in dit hoofdstuk. En nog wel een 'daarna' dat zijn weerga in de werelddijds geschiedenis niet kent wat betreft de openbaring van goddeloosheid. Een goddeloosheid die de dagen van Noach en Sodom overtreffen zal.

Dus is *het oordeel* waarbij ons tekstgedeelte ons bepaalt een volkomen anders gericht oordeel. Anders dan het oordeel dat in de dagen van Noach en Sodom geopenbaard is. Anders dan het oordeel dat in het vervolg van ons teksthofdstuk geopenbaard zal worden in de verzen 9 en 10 en in de verzen 11 t/m 15.

Het oordeel waar het in ons tekstgedeelte over gaat is in hoofdstuk 11 reeds geopenbaard. Johannes heeft door middel van de stem die hij vanuit de hemel gehoord heeft - 10 : 8a - bevel gekregen om van dit *oordeel* te profeteren. - 10 : 11. Namelijk zo, dat de van de hemel afgedaalde Engel aan Zijn twee getuigen macht zal geven niet alleen om te profeteren, maar ook zal, indien iemand hen wil beschadigen, een vuur uit hun mond uitgaan om hun vijanden te verslinden. Ja zij hebben ook macht om de hemel te sluiten, opdat er geen regen

20 : 4c

regene in de dagen van hun profeteren. En macht over de waten om die in bloed te verkeren en de aarde te slaan met allerlei plaag, zo menigmaal zij zullen willen.

Ziedaar *het oordeel dat hun gegeven is*.

Hiervan is geprofeteerd in de eerste helft van hoofdstuk 11. En deze macht zullen de getuigen van Jezus hebben, totdat de duizendjarige binding van de draak geëindigd zal zijn. Dit blijkt uit 11 : 7 en ook uit 13 : 11. En eveneens uit 20 : 3, ja zelfs uit 20 : 7.

Maar gedurende die duizend jaren van de binding des satans zullen de getuigen van Jezus, blijkens 11 : 3 t/m 6, als priesters van God en Christus met Hem als koningen heersen. - 20 : 6. Zo lang, totdat zij hun getuigenis geëindigd zullen hebben, want dan zal het beest dat uit de afgrond opkomen zal, hun de krijg aandoen én hen overwinnen en hen doden. - 11 : 7 en 20 : 7.

Dus uit hoofdstuk 11 blijkt zonneklaar wie zij zijn die Johannes in 20 : 4a en b op tronen ziet zitten en welk *oordeel* het is *dat hun gegeven is*. Johannes heeft in hoofdstuk 11 hiervan aanvankelijk moeten profeteren, maar hier en nu maakt hij de vervulling van zijn profetieën bekend.

Om ons tekstgedeelte nog klaarder te verstaan is het van belang de verklaringen te herlezen van de hoofdstukken 10 t/m 13. Dan zal het ook duidelijk worden, wie de twee getuigen zijn en wie hun geestelijke nakomelingen zijn en ook waarin *het oordeel* bestaan heeft.

Dan zien we namelijk, dat de eerste Nieuwtestamentische getuige Johannes de Doper is geweest. Dit is de getuige bij uitnemendheid die Johannes als eerste op deze tronen heeft zien zitten en aan wie als eerste *het oordeel gegeven is*, namelijk in de bestraffing van Herodes, toen hij tot hem zei: "Het is u niet geoorloofd de huisvrouw van uw broeder te hebben." - Markus 6 : 18.

Maar de grote Getuige bij uitnemendheid is de Heere Jezus

Christus. Hij is het Die deze eretronen heeft opgericht, namelijk in Zijn lijden en sterven aan het kruis. En "de discipel is niet boven de meester." - Mattheüs 10 : 24. Juist Hij heeft in Zijn lijden en sterven de wereld veroordeeld. Zo ook al Zijn uitverkorenen die Hij verwaardigt om op deze bloedtrone der ere te zitten. Zij veroordelen in hún lijden en sterven de goddeloze wereld en alle machten der duisternis. Men kan vragen: Op welke wijze?

Namelijk door hun onwankelbaar vertrouwen op Gods getuigenissen. Door hun onwankelbaar vertrouwen op de genade van de Heere Jezus Christus. Want hierin zijn de twee getuigen (aan wie macht gegeven is om te profeteren duizendtweehonderdzestig dagen, met zakken bekleed - 11 : 3) tot voorbeeld gesteld.

De twee getuigen bij uitnemendheid, de Heere Jezus Christus en Johannes de Doper, hebben de rij geopend dergenen die Johannes op tronen ziet zitten. Dit is het ongetwijfeld waarom Johannes vervolgt: "En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus." Zo opent hij kennelijk de rij der geloofshelden met de onthoofding van Johannes de Doper.

Vanwege de uitzonderlijke openbaringen die nu vervolgens aan de strijdende Kerk gegeven zullen worden, willen wij een negental tekstgedeelten van het vervolg elk afzonderlijk beklemtonen en zo in het bijzonder voor de aandacht stellen. Het schijnt ons een onmogelijkheid om deze tekstgedeelten afzonderlijk te verklaren zonder er vooraf een algemene verklaring van te geven. Dit zal dan wel een verklaring als in vogelvlucht zijn.

4d *En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus*

4e *en om het Woord Gods*

4f *en die het beest en deszelfs beeld niet aanbeden hadden.*

20 : 4d t/m 6a

4g *en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand.*

4h *En zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren.*

5a *Maar de overigen der doden werden niet weder levend,*

5b *totdat de duizend jaren geëindigd waren.*

5c *Deze is de eerste opstanding.*

6a *Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding.*

Verklaring als in vogelvlucht.

De verzen 1 t/m 7 van dit 20^e hoofdstuk komen in velerlei opzicht overeen met de hoofdstukken 11 en 13.

Nu is het opmerkelijk dat aan het besluit van hoofdstuk 13 wordt gezegd: "Hier is de wijsheid, die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens mensen en zijn getal is zeshonderdzesenzestig."

Het merkwaardige is echter (en dit is wederom kenmerkend voor de glorie en de majesteit van Gods Woord) dat in dit 20e hoofdstuk, waarin tot zesmaal toe het getal duizend in het geding gebracht wordt, niet éénmaal gevolgd is: Hier is de wijsheid of zoals in 17 : 9: "Hier is het verstand dat wijsheid heeft."

Naar veler mening is dit getal duizend blijkbaar ook een getal eens mensen. Dit blijkt uit veler verwachting van een komend duizendjarig vrederijk.

Als de Bijbel ook maar enigszins te vergelijken zou zijn met enig mensengeschrift, zou deze zinsnede "hier is de wijsheid" enz. ook hier ongetwijfeld gevolgd zijn, om er alsdan een nadere toelichting van te geven. Maar uit het ontbreken van deze toelichting op het getal duizend blijkt nu juist de glorie van Gods Woord, want het getal van het beest, 666, is een getal van deze wereld, maar het getal duizend is niet van deze wereld. Namelijk ten opzichte van het begrip duizend jaren, want duizend jaren zijn bij de Heere als één dag en één dag als

20 : 4d t/m 6a

duizend jaren.

De wijsheid dezer wereld doet niet anders dan rekenen met het getal 666, want zij is der ijdelheid onderworpen. Maar zelfs aan het berekenen van het getal van het beest, dat is aan de diepten des satans, komt de wereld niet toe. Daarom heeft 13 : 18 gezegd: "Wie verstand heeft, rekene het getal van het beest."

Hoeveel te minder komt de wereld, ja komen zelfs zij die verstand hebben, toe aan het berekenen van het getal duizend. Het is met dit getal als met alle werken van God die de mens niet kan uitvinden. Al werkt hij ook om te zoeken, hij zal het niet uitvinden.

"Ja indien ook een wijze zei, dat hij het zou weten, zo zal hij het toch niet kunnen uitvinden." - Prediker 8 : 17.

Als het beest uit de afgrond - 11 : 7 - of uit de aarde opkomt - 13 : 11 - zijn wij van mening dat dit de ontbinding van de draak betekent.

Wij slaan er geen acht op dat dit des satans zevende koning is, van wie gezegd is, dat hij een weinig tijds moet blijven - 17 : 10 - en dat de satan zélf als de achtste koning - 17 : 11 - daarna uit zijn gevangenis ontbonden zal worden en alsdan zal uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn - 20 : 7b en 8a - en wel op nog gruwelijker wijze dan hij ze verleid heeft vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees. - 20 : 3b.

Daarom is de openbaring van deze verborgenheid der duizend jaren slechts voorbehouden aan hén die de Heere Jezus in Zijn gunst met Zijn Wijsheid wil vervullen. En dan nog niet meer dan voor de meerdere glorie en verheerlijking van de Drieënige God dienende is.

Voordat wij echter tot de feitelijke verklaring (in vogelvlucht) van deze negen tekstgedeelten overgaan is het noodzakelijk op een (onzes inziens) storende misvatting van de vertalers van het N.B.G. de aandacht te vestigen.

20 : 4d t/m 6a

Zij hebben vers 4h aldus vertaald: 'En zij wérden weder levend en heersten als koningen.'

Maar de Statenvertalers hebben onzes inziens terecht vertaald: "En zij lééfdén en heersten als koningen."

Deze verdraaiing van dit tekstgedeelte door de vertalers van het N.B.G. vindt bijna zeker haar oorzaak in hun verstandelijk lezen en verstaan van vers 5, waar onbetwist staat: "Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren." Zij hebben hieruit ongetwijfeld de conclusie getrokken, dat de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, die door Johannes gezien zijn, ook zo weder levend geworden zijn. En zo oppervlakkig bezien en beoordeeld zou deze conclusie inderdaad hieruit getrokken kunnen worden.

Hierom zullen ongetwijfeld zeer velen hún overzetting meer aanvaardbaar achten dan die der Statenvertalers. Maar door hún overzetting wordt dit 20^e hoofdstuk volkomen onverklaarbaar, want deze dingen liggen volkomen anders.

Wanneer we nauwlettend acht geven op het verband waarin beide tekstgedeelten - n.l. de verzen 4h en 5a - voorkomen en dan vervolgens letten op de betekenis van elk dezer tekstgedeelten in dit verband, dan zal gaan blijken dat dit verschil (4h vert. N.B.G.: 'wérden weder levend' of St.Vert.: "en zij leefden") van beslissende betekenis is voor de verklaring van de eerste zes verzen van dit hoofdstuk.

Dit zal bij de verklaring van elk der negen apart genoemde tekstgedeelten afzonderlijk in het bijzonder gaan blijken.

Nu achten wij het bij de verklaring als in vogelvlucht van deze negen tekstgedeelten noodzakelijk nog eens de aandacht te vestigen op hetgeen wij gezegd hebben in het naschrift op hoofdstuk 19, namelijk dat in hoofdstuk 20 (in aansluiting op hoofdstuk 19) de Kroon getoond wordt die de grote Ruiter op het witte paard - 19 : 11 - verworven heeft in Zijn lijden en sterven en in Zijn opstanding uit de doden.

Dit 20^e hoofdstuk vermeldt in feite de glorie der overwinning

20 : 4d t/m 6a

van de Ruiter op het witte paard en de verheerlijking van Hem door de Drieënige God.

Dit was ook de verwachting van de Heere Jezus als waarachtig Mens, toen Hij gezegd heeft: "Ik zoek Mijn eer niet, er is Een Die ze zoekt en oordeelt." - Johannes 8 : 50.

In de voorafgaande hoofdstukken 15 t/m 19 (dat is in de openbaring des Heiligen Geestes) is Hij verheerlijkt door de Heilige Geest. Maar in dit 20^e hoofdstuk, waarin de glorie van de Drieënige God wordt geopenbaard, wordt Hij in feite verheerlijkt door de Vader.

Dit is ook de vervulling van Zijn bede aan de vooravond van Zijn sterven, toen Hij gebeden heeft: "En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was." - Johannes 17 : 5.

Deze verheerlijking is van eeuwigheid het doel geweest van de Zoon, als Eenswezens zijnde met de Vader en de Heilige Geest. Daarom hebben wij gezegd dat Hij nu in dit 20^e hoofdstuk verheerlijkt wordt door de Drieënige God.

Maar deze verheerlijking van de Zoon is en wordt voor Zijn strijdende Kerk, voor Zijn levende getuigen ten eerste geopenbaard in Zijn opstanding uit de doden, maar daarna ook in de verkondiging van het eeuwig Evangelie. Dit is gebleken uit 14 : 6, vervolgens in de openbaring des Heiligen Geestes en nu in de openbaring des Drieënigen Gods, maar zal voor de triomferende Kerk in haar volle glorie geopenbaard worden in de hoofdstukken 21 en 22, als God alles en in allen zijnde geopenbaard zal worden, als zij met Hem meer dan overwinnaars zullen zijn door Hem Die hen liefgehad heeft tot in de dood. - Romeinen 8 : 37.

Daarom volgt hieruit, als Johannes zegt:

4a "En ik zag tronen

4b en zij zaten daarop

4c en het oordeel werd hun gegeven;"

4d *en ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de*

20 : 4d en e

getuigenis van Jezus

4e *en om het Woord Gods*

4f *en die het beest en zijn beeld niet aangebeden hadden*

4g *en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand;*

4h *en zij leefden en heersten als koningen met Christus de duizend jaren,*

dat de gehele Kroon der heerlijkheid van de grote Ruiters op het witte paard (voorzover het Zijn strijdende Kerk betreft) hun hier voor ogen gesteld wordt, namelijk de door Hem verlost Gemeente der uitverkorenen.

En in tegenstelling tot deze verlost en levend gemaakte Gemeente zegt vers 5a: "Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren."

En daarna is het (om zo te spreken) gewone vervolg in vers 5: "Deze is de eerste opstanding." Namelijk van degenen die opgewekt zijn uit de doodsslaap der zonden en nu mogen *leven en heersen als koningen met Christus de duizend jaren.*

Uit deze toevoeging (*de duizend jaren*) blijkt de geestelijke betekenis hiervan. Want zowel voor de levend gemaakte Gemeente van de Heere Jezus als voor de verworpenen heeft de symboliek dezer *duizend jaren* een bijzondere betekenis. Ook dit zal bij de verklaring van elk dezer tekstgedeelten afzonderlijk gaan blijken.

Wij willen nu deze tekstgedeelten vanaf vers 4d t/m 6a afzonderlijk gaan verklaren.

4d en e *En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus (en om het Woord Gods).*

Met opzet hebben wij dit vervolg *en om het Woord Gods* gescheiden gehouden van de woorden *om de getuigenis van Jezus*. Hierin is (naar onze overtuiging) de sleutel verborgen voor het verstaan van geheel hoofdstuk 20.

Opvallend is de scherpe tegenstelling met het voorafgaande

tekstgedeelte, namelijk 'op tronen zitten om te oordelen' of *onthoofd worden*.

Dit zou de indruk kunnen wekken, dat er geen enkel verband bestaat tussen dit tweemaal *zien* van Johannes, want hij zegt nu ten anderen male: *En ik zag*. Wij hebben evenwel het verband tussen deze twee openbaringen uitdrukkelijk aangetoond in de verklaring van vers 4a.

Het is echter niet voor het eerst dat Johannes zo spreekt, want in 6 : 9 heeft hij ook gezegd, dat hij zielen gezien heeft die gedood waren.

Déze zielen heeft hij onder het altaar gezien. En van dezen heeft hij gezegd, dat zij gedood waren om het Woord Gods en uit de aard der zaak heeft hij hierop laten volgen: "En om de getuigenis die zij hadden."

Uit deze tegenstelling: "Zielen onder het altaar" en *zielen dergenen die onthoofd zijn*, blijkt overtuigend dat *de zielen* die Johannes nú ziet niet dezelfde zijn als de zielen die hij in 6 : 9 gezien heeft onder het altaar, want die waren gedood om het Woord Gods en om de getuigenis die zij hadden. Maar dezen die hij nu ziet, *zijn gedood om de getuigenis van Jezus en* (daarna) *om het Woord Gods*.

Aan het *zien* van *zielen* willen we nu geen aandacht schenken, dit hebben wij uitvoerig verklaard bij de behandeling van 6 : 9. Maar in aansluiting daarop zeggen wij nu, dat als Johannes zegt: *En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus*, hij zonder meer het oog van de strijdende Kerk richt op de stromen van bloed en tranen die er gevloeid zijn *om de getuigenis van Jezus* gedurende de duizendjarige binding van de draak.

En om dit nóg klaarder onder hun aandacht te brengen zegt hij: *die onthoofd waren*.

Waarom zegt hij nu niet, evenals in 6 : 9 door hem gezegd is: "die gedood zijn?"

In deze veranderde spreekwijze is nu juist weer de glorie der samenstelling van Gods Woord verborgen, want in dit 20^e

hoofdstuk wordt de overwinningsglorie van de grote Ruiters op het witte paard geopenbaard. En voorts hoe Zijn discipelen Hem nagevolgd zijn in hun kruisdragen achter Hem.

Johannes de Doper is voor hen allen als de wegbereider geweest in deze verdrukkingen. Want hij is "het begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS, de Zoon van God, gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg voor U heen bereiden zal." - Markus 1 : 1 en 2.

Hij is ook de eerste die gevallen is *om de getuigenis van Jezus*. En met de onthoofding van Johannes is de onafzienbare rij geopend dergenen die nadien hun leven verloren hebben *om de getuigenis van Jezus*.

Van hieruit willen wij nu in het bijzonder aandacht gaan schenken aan de tegenstellingen "gedood zijn om het Woord Gods en om de getuigenis die zij hadden" - 6 : 9 - of *gedood zijn om de getuigenis van Jezus én om het Woord Gods*. Uit deze tegenstellingen blijkt, dat er een bepaalde overeenkomst is, namelijk deze: Onder het Oude Testament blijken de zielen die Johannes onder het altaar gezien heeft, aanvankelijk gedood te zijn om het Woord Gods, maar later, na de Verbondssluiting van God met Abraham en zijn zaad blijken de zielen gedood te zijn om de getuigenis die zij hadden.

Zo zal het in de Nieuwtestamentische tijdsgeschiedenis op tegenovergestelde wijze zijn.

Aanvankelijk zullen de gelovigen gedood worden *om de getuigenis van Jezus*, maar als zij het Verbond Gods dat Hij in de verkondiging van het heilig Evangelie en later in de Reformatie der Kerk met hen gesloten had, volkomen verbroken en verworpen hebben, dan zullen de overigen wederom gedood worden *om het Woord Gods*.

Johannes brengt ook de zielen uit de tweede Nieuwtestamentische tijdsperiode (na de ontbinding van de satan) in het geding, als hij zegt: "En die het beest en zijn beeld niet aange-

20 : 4d en e

beden hebben en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand.”

Gedurende de duizendjarige binding van de draak zijn de zielen die Johannes gezien heeft, *om de getuigenis van Jezus* gedood, maar nadien, wanneer de duizend jaren van de binding van de draak geëindigd zullen zijn en hijzelf (de satan) - aanvankelijk door het uit de afgrond opgekomen beest - de Kerk en de wereld zal gaan beheersen, zal de Kerk haar bestaansrecht prijsgegeven hebben door een verbond te sluiten met Rome en met het uit de afgrond opgekomen beest. Niet alleen vanwege de verleiding door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven, maar meer nog omdat zij blijkens 17 : 13 hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven zullen hebben, waardoor de Kerk geworden zal zijn tot een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2.

En dan zal de wereld wederom geworden zijn als in de dagen van Noach - Lukas 17 : 26 - toen óók de zielen die Johannes in 6 : 9 gezien heeft, gedood zijn geworden *om het Woord Gods*.

Uit dit opvallende verschil in volgorde blijkt wederom de onvoorstelbare glorie, de ontzaglijke majesteit van het Woord van God.

Veronderstel eens dat deze woorden, *en om het Woord Gods*, er niet gestaan hadden, noch in 6 : 9 noch in 20 : 4, wie zou ze gemist hebben? Nochtans zou de verklaring van dit 20^e hoofdstuk dan onmogelijk geweest zijn. Dit kan ook blijken, als we naar aanleiding van de samenstelling van de tekstgedeelten 4d en 4e acht geven op de ontsluiting van het vijfde en het zesde zegel van het verzegelde Boek.

De ontsluiting van het vijfde zegel was in feite de ontsluiting der koopakte betreffende het loskopen van Gods uitverkorenen (door het Lam) uit de macht des satans.

Maar toen het zesde zegel door het Lam ontsloten was, werd Hem een vergezicht gegeven op de schare der verlost die

20 : 4f en g

niemand zal kunnen tellen. - 7 : 9.

Dit nu is onze bedoeling van het in het geding brengen van deze teksten: Deze ontelbare schare der verlostten werd door Hem gezien en Hem voorgesteld als een erekroon aan het einde van de weg. Om déze erekroon, om deze vreugde Hem voorgesteld, heeft Hij het kruis verdragen en de schande veracht. - Hebreëen 12 : 2b.

Daarom zijn de woorden, *en om het Woord Gods*, zoals deze ook in 6 : 9 voorkomen, de sleutel der heerlijkheid, die het ganse werk der verlossing van Gods uitverkorenen in het geding brengen, vanaf de rechtvaardige Abel tot op de laatste der uitverkorenen die toegebracht zal worden tot de Gemeente die zalig zal worden. Want deze allen hebben reeds in dit leven als koningen geheerst met Christus, de duizend jaren, zegt 20 : 4h.

Hieruit kunnen we leren wat het begrip duizend jaren voor God en voor ons, nietige mensen, te betekenen heeft.

Voor God omvatten ze de ganse scheppingstijdgeschiedenis. Voor ons mensen omvatten ze ook wel de geschapen tijd als zodanig, maar omdat wij deze dingen niet bevatten kunnen, worden zij hier aan de strijdende Kerk voorgesteld als de tijd die ligt tussen de behaalde victorie van de Heere Jezus aan het kruis en Zijn wederkomen op de wolken des hemels. Dit blijkt beslissend uit de volgende twee tekstgedeelten.

4f *En die het beest en deszelfs beeld niet aangebeden hadden.*

4g *En die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand.*

Want ook van dezen is gezegd, dat zij zullen leven en als koningen heersen met Christus de duizend jaren, terwijl toch uitdrukkelijk uit 20 : 7 en 8 blijkt, dat voor satan zelf deze duizend jaren reeds geëindigd zijn, toen hij uitgegaan is om de volken te verleiden.

20 : 4h

Dit mag dan een geestelijke verleiding zijn, in tegenstelling tot zijn zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest, die degenen die op de aarde wonen op natuurlijke wijze verleid heeft door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven, maar nochtans blijkt beslissend uit de tweede helft van het 11^e en het 13^e hoofdstuk, dat de satan uit zijn gevangenis ontbonden geweest is, toen het uit de afgrond opgekomen beest gemaakt heeft, dat allen *die het beest en zijn beeld niet aanbeden hadden en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand*, niet mochten kopen of verkopen, tenzij zij dit *merkteken hadden* of de naam van het beest of het getal zijns naams.

Dit was gelijk aan het omringen der heiligen - 20 : 9 - en betekende het beslissende einde van de duivel als verleider der Kerk. - 20 : 10.

Bovendien is onmiddellijk na Zijn glorievolle overwinning het Lam door Johannes gezien, staande op de berg Sion met de 144000 gekochten der aarde. - 14 : 1 en 3.

Uit deze twee tekstgedeelten, 4f en g, blijkt dat satans binding in de afgrond voor hemzélf op een geheel ander vlak ligt dan voor de heiligen der Nieuwtestamentische tijdsbedeling. Want ondanks zijn ontbinding uit de afgrond (die uitdrukkelijk gebleken is uit de hoofdstukken 11 en 13 en die nog overtuigender zal blijken uit 20 : 5) is er toch ook van hen die in beginsel gedwongen zijn om *het beest en zijn beeld te aanbidden en zijn merkteken te dragen*, maar tot bekering zijn gekomen, gezegd:

4h *En zij leefden en heersten als koningen met Christus, (de) duizend jaren.*

Als nu de twee tekstgedeelten 4f en 4g maar niet in dit 20^e hoofdstuk gestaan hadden, zou de verklaring naar ons verduisterd oordeel veel eenvoudiger geweest zijn. Dan hadden we de ontbinding van de draak zonder meer gelijk kunnen

20 : 4h

stellen met het opkomen van het beest uit de afgrond. Maar nu blijkt uit deze twee tekstgedeelten dat voor de Kerk zijn duizendjarige binding reikt tot aan de wederkomst van Christus ten oordeel. Dit geeft ook hun leven, *als koningen met Christus te heersen*, te kennen.

Terwijl toch uitdrukkelijk uit 20 : 3 gebleken is dat hij (althans een kleine tijd) ontbonden is. Wij hebben reeds gezegd dat dit ook in de hoofdstukken 11 en 13 als onderstreept wordt.

In verband met deze feiten hebben wij het woordje 'de' in ons tekstgedeelte tussen haakjes gezet. De vertalers van het N.B.G. hebben dit woordje niet. Ook wij zijn van mening dat het hier niet behoort te staan, want het zijn geen *duizend jaren* die onder het menselijk begrip van 'de duizend jaren' zijn samen te vatten.

Wanneer we letten op het verschil in overzetting van dit tekstgedeelte vanuit de grondtaal, dan krijgen we de indruk dat zowel de Statenvertalers als die van het N.B.G. niet precies geweten hebben wat nu eigenlijk de betekenis is van het begrip *duizend jaren*.

Reeds in de verklaring als in vogelvlucht van dit tekstgedeelte hebben wij er de aandacht op gevestigd op welke wijze de vertalers van het N.B.G. dit tekstgedeelte verminkt en verdraaid hebben door te vertalen: 'En zij wérden weder levend.'

Uit beider toevoegingen: vert. N.B.G. van het woord 'weder' en St.Vert. van het woordje 'de' blijkt naar onze mening dat zij beiden (misschien onbewust) vast hebben willen houden aan een naar menselijke maatstaven te berekenen duizendjarig vrede-rijk.

Het is zeer opmerkelijk (en voor de verdere verklaring zal dit van belang blijken te zijn) dat de Statenvertalers aan het slot van vers 6 zonder meer en onbetwist vertaald hebben: "*duizend jaren*."

De vertalers van het N.B.G. hebben ook daar blijkbaar de ver-

20 : 4h

leiding niet kunnen weerstaan, zij hebben het woordje 'die' er tussen haakjes aan toegevoegd.

Als wij echter onbevooroordeeld en zonder menselijke bijgedachten alle zes teksten die betrekking hebben op de in ons teksthoofdstuk genoemde *duizend jaren* in volgorde onder elkaar zetten, kan dit misschien enigszins de betekenis verduidelijken.

Vers 2. En hij greep de draak en bond hem duizend jaren.

Vers 3. Opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren geëindigd zouden zijn.

Vers 4. *En zij leefden en heersten als koningen met Christus duizend jaren.*

Vers 5. Maar de overigen der doden werden niet weder levend totdat de duizend jaren geëindigd waren.

Vers 6. Maar zij zullen priesters van God en Christus zijn en zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.

Vers 7. En wanneer de duizend jaren geëindigd zullen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis ontbonden worden.

Als we nu op de samenstelling van deze zes tekstgedeelten acht geven, vallen twee ervan gezamenlijk enerzijds in het bijzonder op en de overige vier gezamenlijk anderzijds.

De tekstgedeelten in de verzen 4 en 6 hebben uitsluitend betrekking op de uitverkorenen Gods. Maar de andere vier uitsluitend op de duivel en zijn rijk.

Wanneer wij deze twee gegevens tegenover elkaar stellen, dan blijkt daaruit naar onze overtuiging onmiddellijk en beslissend de tegenstelling van de *duizend jaren* van Christus met Zijn Kerk en de duizend jaren van de draak met zijn volgelingen.

Dan blijkt daaruit ook, dat het *heersen* van Christus met Zijn Kerk beslist niet afhankelijk is van of gebonden is aan de binding of ontbinding van de draak.

Nochtans kan er wél uit deze samenstelling van teksten gecon-

20 : 4h

cludeerd worden dat de Heere Jezus op bijzondere wijze als Koning in en met Zijn Nieuwtestamentische Gemeente geheerst heeft in de eerste periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis. Dit blijkt ook in het bijzonder uit de hoofdstukken 11 en 13. Want in die eerste periode is er een bijzonder krachtdadig getuigenis uitgegaan van Gods volk. Dit blijkt zeer sterk uit 11 : 3 t/m 7 en ook uit 13 : 3. Zo zelfs, dat een van de hoofden van het beest er dodelijk door verwond is geworden.

Bovenal hebben de heiligen ten tijde van de apostelen op bijzondere wijze *als koningen met Christus geheerst*. Maar ook tijdens de Reformatie der Kerk en nog lange tijd daarna was de bloei der Kerk het gevolg van het gebonden zijn der draak.

Dit betekent evenwel niet, dat als de satan ontbonden zal worden uit zijn gevangenis, Gods volk dan in het geheel niet meer *als koningen met Christus* zou heersen.

Al is het dat satan, ontbonden zijnde, gemeend heeft de tijden en de Wet te kunnen veranderen en de heiligen der hoge plaatsen te kunnen verstoren en zij inderdaad in zijn hand overgegeven zijn - Daniël 7 : 25 - en hij ook de Waarheid ter aarde heeft kunnen werpen - Daniël 8 : 12 - evenwel zijn zij die het beest en zijn beeld niet aangebeden hebben en die geweigerd hebben zijn merkteken aan hun voorhoofd of aan hun hand te ontvangen, blijkens ons tekstgedeelte toch *als koningen met Christus* blijven heersen.

Zelfs blijkt uit de samenstelling van 20 : 4, waar Johannes zegt: "En ik zag tronen en zij zaten daarop", dat deze *duizendjarige* binding van de draak (voor het aangezicht Gods) niet eens beperkt wordt tot het Nieuwtestamentische tijdperk, want Johannes moest niet schrijven: 'en zij zullen daarop zitten'.

Het is ondenkbaar, dat alle zielen die Johannes gezien heeft, ook die uit 6 : 9 die hij onder het altaar gezien heeft, al is het dat zij door het geloof de Christus van verre gezien en omhelsd hebben - Hebreëen 11 : 13 en 39 - niet *als koningen*

met Christus geheerst zouden hebben en dat ook aan hen het oordeel niet gegeven zou zijn.

Paulus vraagt aan de Corinthiërs: "Weet gij niet dat de heiligen de wereld oordelen zullen?" - 1 Corinthe 6 : 2a.

En al heeft Paulus aldaar waarschijnlijk het oog gericht gehad op het eeuwige oordeel, nochtans blijkt uit onze tekst dat zij in beginsel in dit leven de wereld reeds oordelen. Hieruit volgt, dat de Oudtestamentische heiligen hierin mede betrokken zijn. Johannes is begonnen te zeggen: "En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus." Met deze inleiding heeft hij voor de Nieuwtestamentische Gemeente kennelijk de rij der geloofshelden geopend die op deze wijze *met Christus als koningen* zullen *heersen* gedurende de tijd van satans gebonden zijn in de afgrond.

Samenvattende:

Satans gebondenheid geldt dus ten opzichte van de dingen die haast geschieden moeten, van de periode vanaf zijn gebondenheid door de Heere Jezus aangewezen in Johannes 12 : 31, tot aan het moment waarop het beest met zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, uit de aarde begon op te komen - 13 : 11 - en zij die op tronen zaten hun getuigenis (in die periode) geëindigd zullen hebben. - 11 : 7.

Wanneer we de volgorde der *duizend jaren* samenvatten, zoals deze in vers 4 voor de aandacht gesteld zijn, komen we tot de volgende opmerkingen:

1. "En ik zag tronen en zij zaten op dezelve."
Dit beeldt uit de ganse in bloed en vuur strijdende Gemeente des Heeren vanaf haar oorsprong tot het einde.
2. "De zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus."
Dit zijn zij die gedurende satans gebonden zijn, vermoord zijn.
3. "En om het Woord Gods."
Dit zijn zij die vóór de tijd van Abraham leefden én zij die

20 : 4h

geleefd hebben ten tijde van het uit de afgrond opgekomen beest en daarna.

4. "En die het beest en zijn beeld niet aangebeden hadden." Dit zijn zij die in de ure der verzoeking staande gebleven zijn, namelijk na de ontbinding van de draak, toen hij uitgegaan is om de volken te verleiden.
5. "En die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand." Dit zijn inzonderheid zij die door satan omringd zijn in de legerplaats der heiligen.

Van al dezen zegt Johannes *dat zij leefden en heersten als koningen met Christus duizend jaren*

Dit betekent dat zij allen tevoren dood waren door de misdaden en de zonden - Efeze 2 : 1 - want alleen de levendgemaakten *leven en heersen als koningen met Christus duizend jaren.*

Zij allen tezamen vertegenwoordigen de Kroon die de Ruiters op het witte paard verworven heeft.

Van hieruit wordt de ganse levendgemaakte Gemeente des Heeren voor het geestesoog van de strijdende Kerk gesteld. Want zij zijn allen tezamen tot prijs Zijner heerlijkheid, ook zij die eerst (voorheen) op Christus gehoopt hebben. - Efeze 1 : 12. "Want het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet. Want door hetzelfde hebben de ouden getuigenis bekomen." - Hebreëen 11 : 1 en 2.

Voorts willen wij het voor duizend jaren gebonden zijn van de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas én *het heersen der heiligen als koning met Christus gedurende duizend jaren* nog eens nader voor de aandacht stellen, opdat de betekenis ervan klaarder moge blijken.

Deze bijzondere gebondenheid van de draak, de oude slang, en dat voor een bepaalde tijd, is het gevolg van de overwinning van de Heere Jezus aan het kruis en in Zijn opstanding uit de

20 : 4h

doden. Daar is de kop van de oude slang vermorzeld.

Vóór die tijd heeft het er de schijn van gehad dat de satan vrij en ongestoord als koning kon heersen in zijn veroverde gebied. Toen kon hij zich nog zelfs in de hemel als tegenpartijder stellen van Gods uitverkorenen. Dit blijkt b.v. onder andere uit de geschiedenissen van Job. - Job 1 : 7 t/m 12 en vervolgens.

Toen kon de satan zich nog stellen aan de rechterhand van de Engel des Heeren om de hogepriester Jozua aan te klagen bij God. - Zacharía 3 : 1.

Ja zelfs kon hij de Heere Jezus nog verzoeken in de woestijn. Maar sinds zijn kop vermorzeld is op het kruis van de Heere Jezus is hij (voor een tijd) met een grote keten gebonden zijnde, in de afgrond geworpen, tegelijkertijd met dit doel: opdat hij de volken niet meer verleiden zou. Maar daarna moet hij een kleine tijd ontbonden worden. - 20 : 3.

En wanneer de duizend jaren geëindigd zullen zijn, zal hij zijn oude praktijken op nog satanischer wijze wederom kunnen voortzetten.

Daarom is ons tekstgedeelte; *En zij leefden en heersten als koningen met Christus duizend jaren*, voor Johannes bepaald geweest als een uitroep van verbazing.

De band waarmee satan (sinds hij zijn plaats bij God verlaten heeft) steeds gebonden is geweest, is nu zo duidelijk geopenbaard, dat God Zijn Heilige Geest zelfs over de heidenen uitgestort heeft.

Nu zou ons tekstgedeelte de indruk kunnen wekken, dat *het leven en heersen van Gods volk met Christus* slechts van tijdelijke aard zal zijn.

Hier zouden wij de vraag kunnen stellen: Heerst Christus dan niet te allen tijde en tot in alle eeuwigheid met Zijn volk?

Wij antwoorden: Christus heerst te allen tijde als Koning met Zijn volk, maar in dit opzicht zijn deze *duizend jaren* als één dag en één dag als duizend jaren.

Want het is ondenkbaar en onmogelijk, dat *het leven en heersen van Gods volk als koningen met Christus* een einde zou nemen alleen vanwege het feit dat de satan uit zijn gevangenis ontbonden zal worden.

Het zal (in bepaald opzicht) wel een einde nemen, maar niet omdat de satan uit zijn gevangenis ontbonden zal worden. Juist moet Hij als Koning heersen, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten gelegd zal hebben. - 1 Corinthe 15 : 25. Maar wanneer Hij tenietgedaan zal hebben alle heerschappij en kracht en macht (vers 24) en ook de laatste vijand tenietgedaan zal zijn, namelijk de dood (vers 26), alsdan zal Hij het Koninkrijk overgeven aan God de Vader (vers 24a) opdat God alles in allen zal zijn (vers 28).

Uit deze uiteenzetting blijkt, wat deze *duizend jaren* in wezen te betekenen hebben. Namelijk de openbaring van de victorie van de Heere Jezus aan het kruis, opdat de glorie van Zijn overwinning in het bijzonder onder de heidenen bekendgemaakt zal worden. Want dezen hebben op bijzondere wijze *geleefd en als koningen met Christus geheerst*, zólang totdat zij hun kracht en macht aan het uit de afgrond opgekomen beest overgegeven zullen hebben. - 17 : 13.

Dat *het heersen van Christus als Koning met Zijn volk* op geen enkele wijze verband houdt met de duizendjarige binding van de draak, is ook gebleken in de verheerlijking van de Heere Jezus na Zijn hemelvaart. Want in 11 : 17 en in 19 : 6 heeft de verheerlijkte Kerk gejubeld: "Wij danken U, Heere God almachtig, Die is en Die was en Die komen zal, dat Gij Uw grote kracht hebt aangenomen (namelijk ter verlossing van zondaren) en *als Koning hebt geheerst*." (Vert. N.B.G.: Het Koningschap hebt aanvaard).

En in 19 : 6 is de aanvaarding van dit Koningschap van de Heere Jezus over verlost zondaren door de Heere, de almachtige God, gepaard gegaan met de jubel der gezaligden als een stem van vele wateren en als een stem van zware don-

20 : 5a

derslagen.

Overtuigender bewijs dat *het leven en heersen van Gods volk als koningen met Christus* niet afhankelijk is van het al of niet gebonden zijn van de draak, is er niet.

Hierdoor zal de gelukzalige staat der door Christus levend gemaakte Gemeente (in tegenstelling tot de overige doden) in het vervolg geopenbaard worden.

5a De overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren.

Dit is reeds de vierde maal dat *de overigen* in het boek der Openbaring in het geding gebracht worden.

De eerste maal was dit in 9 : 20, de tweede maal in 11 : 13, de derde maal in 19 : 21 en nu voor de laatste maal in 20 : 5a.

In 9 : 20 was het zeer duidelijk wie er met die 'overigen' bedoeld werden. Dat waren aldaar de onbekeerlijken die ondanks de gerichten van God (die geopenbaard zijn in de derde en laatste, grote wereldoorlog) zich nochtans niet bekeerd hebben.

Maar in 11 : 13 was dit volkomen anders. Aldaar heeft Johannes (op profetische wijze) het eindoordeel van God voor de strijdende Kerk in beeld gebracht. Uit 11 : 13 blijkt dat hij kennelijk het oog gericht had op het beginsel van dit oordeel, zoals het over de Heere Jezus en over de staat Israël gekomen is. Aanvankelijk in de dood van de Heere Jezus en in het scheuren van de voorhang des tempels, waardoor het tiende deel der Stad gevallen is, zoals wij van die tekst verklaard hebben.

Maar zoals uit de samenstelling van die tekst gebleken is, heeft Johannes in de openbaring van dit beginsel des oordeels ook de verwoesting van het aardse Jeruzalem en de verstrooiing van Israël onder de heidenen betrokken.

Van dit volk zijn er 'overigen' geweest die zeer bevreesd zijn geworden en de God des hemels heerlijkheid gegeven hebben.

Dit is al direct gebleken op de Pinksterdag, toen Petrus, staande met de elven, zijn stem verhief en tot hen sprak: "Gij Joodse mannen en allen die te Jeruzalem woont..." - Handelingen 2 : 14.

Want als zij zijn rede hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: "Wat zullen wij doen mannen broeders?" - Handelingen 2 : 37.

"Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt en er werden op die dag tot hen toegedaan omtrent drieduizend zielen." - Handelingen 2 : 41.

"En het Woord Gods wies en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer en een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam." - Handelingen 6 : 7. Hierin is het heerlijkheid geven van de 'overigen' aan de God des hemels geopenbaard, zoals 11 : 13 dit gezegd heeft. Doch dat Johannes daarin ook de verwoesting van de stad Jeruzalem en de verstrooiing van Israël onder de heidenen betrokken heeft, kan blijken uit de brief van Jakobus, de broeder des Heeren.

Hij schreef aan de twaalf stammen die in de verstrooiing waren aldus: "Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt." "Want de zon is opgegaan met de hitte (namelijk in de opstanding van de Heere Jezus uit de doden) en heeft het gras dor gemaakt (namelijk de lieflijkheid van de staat Israël) en zijn bloem is afgevallen en de schone gedaante haars aanschijs is vergaan (namelijk de schone gedaante des tempels)." - Jakobus 1 : 2 en 11.

Wanneer 19 : 21 de 'overigen' aanwijst ziet dit ongetwijfeld op het beslissende eindgericht, namelijk als alle 'overigen' die het beest en zijn beeld aanbeden hebben, gedood zullen worden met het zwaard Desgenen Die op het paard zat, namelijk allen die geen deel gehad hebben in de eerste opstanding. Maar in 20 : 5 worden kennelijk (zonder enige twijfel onzerzijds) *de overige doden* van het verstrooide Israël in het geding gebracht.

Dit blijkt beslissend en onweerlegbaar uit de samenstelling van ons tekstgedeelte. Want het oude Israël zal *niet weder levend worden* (niet eerder tot bekering komen) *voordat de duizend jaren geëindigd zullen zijn*, zegt ons tekstgedeelte.

Daarom is ons tekstgedeelte in volkomen tegenstelling met 11 : 13, want daarin zijn de overigen uit Israël in het geding gebracht die zich bekeerd hebben. Maar in ons tekstgedeelte *de overigen die zich niet bekeerd hebben*.

Dezen zullen als volk pas tot bekering komen (*weder levend worden*) *als de duizendjarige binding van de satan geëindigd zal zijn*.

En wanneer ons tekstgedeelte zegt: Maar *de overigen der doden werden niet weder levend*, dan volgt hieruit, dat allen die Johannes op tronen heeft zien zitten, aan wie het oordeel gegeven is en alle zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, met allen die het beest en zijn beeld niet aangebeden hadden en die zijn merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand en met Christus als koningen geheerst hebben duizend jaren, tot leven gebracht zijn door de verkondiging van het heilig Evangelie. - 14 : 6.

En als ons tekstgedeelte spreekt van *de overige doden die niet weder levend geworden zijn voordat de duizendjarige binding van de satan geëindigd zal zijn*, ziet dit ongetwijfeld op de geestelijke doden uit Israël. Zij zijn door ongeloof afgehouden van hun natuurlijke Olijfboom. - Romeinen 11 : 24.

Maar *zij zullen weder levend worden* (namelijk tot bekering komen) als de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. Dat wil zeggen: Wanneer de heidenen, aan wie het Evangelie van Gods genade geschonken is, het zodanig veracht en verstoten zullen hebben dat zij de Kerk gemaakt zullen hebben tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Dit is hetgeen vers 5 zegt dat *de overige doden* (namelijk uit

20 : 5a

Israël) *niet weder levend zullen worden*, voordat dit alles geschied zal zijn.

Aan de geestelijk doden onder de heidenen, die in de goedertierenheid van de verkondiging van het heilig Evangelie niet staande zijn gebleven - Romeinen 11 : 32 - wordt in onze tekst niet eens meer aandacht geschonken. Want zij die levend gemaakt worden onder de heidenen (en dat gedurende de *duizendjarige* gebondenheid van de satan) hebben met Christus geleefd en geheerst als koningen die *duizend jaren*. Dit blijkt uitdrukkelijk uit vers 4.

Want zoals Christus als Koning geheerst heeft in het rechthuis van Kajafas en Pilatus en inzonderheid op het kruis, zo hebben Zijn volgelingen met Hem als koningen geheerst op de brandstapels en in de velerlei manieren waarop zij vermoord zijn gedurende de *duizendjarige* gebondenheid van satan, toen het uit de (volkeren)zee opgekomen beest de kracht en de troon en de grote macht van de satan ontvangen heeft. Dit blijkt uitdrukkelijk uit 13 : 2.

Hieruit volgt, dat het heersen met Christus als koningen van de overige doden uit de heidenen niet meer zal plaatshebben als de satan uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn, omdat zij alsdan niet meer de (door God gestichte Apostolische) Kerk zullen vertegenwoordigen.

Dit is hetgeen wij steeds verklaard hebben, dat zij haar bestaansrecht als Kerk des Heeren prijsgegeven zal hebben door op te gaan in de wereldoecumene. Zij zal alsdan geworden zijn het grote Babylon der eindtijd, een woonstede der duivelen blijkens 18 : 2.

Daarom vertegenwoordigen *de overige doden* uit ons tekstgedeelte de geestelijk doden uit Israël.

Dit is hetgeen wij van de staat Israël gezegd hebben, dat de weeën van de eindtijd háár barenswéeën zijn om te komen tot het baren van *de overigen die weder levend zullen worden*.

Bij het wegsterven van het eerste wee dat geëindigd is met de

tweede wereldoorlog, zijn de eerste tekenen van deze aanstaande geboorte zichtbaar geworden in de stichting van de nieuwe staat Israël in 1948.

Maar pas ver in het tweede wee dat een aanvang zal nemen wanneer de laatste (de derde) grote wereldoorlog geopenbaard zal worden, welk wee (in haar geestelijke betekenis) duren zal tot aan de openbaring van het derde wee dat op de grote dag des oordeels een aanvang zal nemen, welk wee de geboorte van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde tot gevolg zal hebben, pas ver in het tweede wee, namelijk omstreeks de jaren 2360 - 2370 - zullen blijkens Daniël 8 : 14 *de overige doden* van Israël *weder levend worden* (tot bekering komen). Dan zal de *duizendjarige* gebondenheid van de draak voor hén (voor Israël) geëindigd zijn.

Uit dit alles blijkt wat deze *duizendjarige* binding van de satan en zijn ontbinding te betekenen heeft voor de Nieuwtestamentische Gemeente van de Heere Jezus, voor de verstrooide Joden, voor de nieuwe staat Israël en voor de heidenwereld.

Ook blijkt hieruit dat deze *duizendjarige* binding van de satan met geen enkele menselijke tijdrekening te maken heeft.

Voor de Nieuwtestamentische Kerk is deze in feite al geëindigd in de jaren 1785 - 1795, namelijk bij de opkomst van het beest uit de afgrond, toen het zijn wereldomvattende revolutie-theorieën onder de mensen gebracht heeft.

Maar voor de goddeloze wereld die de Kerk gemaakt heeft tot een woonstede der duivelen - 18 : 2 - zal hij ontbonden worden als hij eerst de derde wereldoorlog ontketend zal hebben. En voor *de overigen* (de bekeerden uit Israël) zal zijn gebondenheid eindigen als zij wederom geënt zullen worden op hun eigen Olijfboom omstreeks de jaren 2360 - 2370.

Daarom is de symboliek der *duizend jaren* in volkomen tegenstelling tot de reeds vele eeuwen geldende algemene opvattingen van een te verwachten geestelijke opbloei der Kerk in de eindtijd of een (door velen verwacht) duizendjarig

vredelijk op de aarde, waarin de gelovigen op de aarde, op aardse wijze, als koningen met Christus zullen heersen.

Wat satans gebonden zijn voor de volken der wereld betekend heeft, werd in vers 3 geopenbaard.

Wat zijn gebonden zijn voor de Gemeente des Heeren betekent, heeft vers 4 geopenbaard.

Maar wat satans gebonden zijn voor het oude Israël betekent, wordt in vers 5 geopenbaard.

Wat satans ontbinding voor de Nieuwtestamentische Kerk te betekenen zál hebben, hieraan wordt in onze tekst stilzwijgend voorbijgegaan. Wél wordt zij er kennelijk bij het besluit van vers 5 toch bij betrokken.

Daarom achten wij het van belang om van de woorden *de overigen der doden* een nadere verklaring te geven. Dit temeer, omdat zij schijnbaar in strijd zijn met het geopenbaarde in vers 4. Daarin is juist de gelukzalige staat van de Gemeente van de Heere Jezus geopenbaard als gevolg van de binding des satans.

Maar *de doden* waarover ons tekstgedeelte spreekt, zijn in vers 4 in het geheel niet in het gezichtsveld van deze openbaring gebracht. Zij worden slechts in afgeleide zin als *doden* voor het geestesoog van de strijdende Kerk gebracht.

De wezenlijke betekenis van vers 4 is de openbaring van het triomferen van Christus in Zijn kruislijden en de openbaring van de zielen dergenen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus.

Hierom was deze tekst volkomen in strijd met onze natuurlijke en vleselijke begeerten. Voor de natuurlijke mens hebben de woorden 'tronen, oordelen en leven en heersen als koningen' een volkomen andere klank dan zoals zij in vers 4 voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld zijn.

Voor de natuurlijke mens betekent "op tronen zitten" zelfverheffing, geen God en geen meester boven zich; betekent "oordelen" zelf uitmaken wat goed en wat kwaad is; betekent "leven" eten, drinken, spelen en vrolijk zijn; betekent "heer-

sen” aan een ieder zijn wil opleggen.

Voor velen betekent ”dood zijn” het einde van de genietingen van het aardse leven. Hieruit blijkt wat het *weder levend worden* (in de zin der Heilige Schrift) te betekenen heeft. Want allen die Johannes op tronen ziet zitten, zijn tevoren ook dood geweest, namelijk in de misdaden en in de zonden, maar God heeft hen levend gemaakt met Christus. - Efeze 2 : 1 t/m 6; Kolossensen 2 : 13 en Kolossensen 3 : 1.

Wanneer ons tekstgedeelte zegt *weder levend geworden*, betekent dit, dat we eens *levend* geweest zijn, betekent dit, dat we goed en recht (van oorsprong met God levende) in Adam geschapen zijn. Maar dit veronderstelt ook, dat ondanks de geestelijke dood waarin wij in Adam geboren zijn, er toch een natuurlijk leven in ons geweest is.

In dit opzicht kan er van Korach en de zijnen gezegd worden, dat zij levend ter helle zijn gevaren. - Numeri 16 : 30 t/m 33. Of zoals dit ook van het beest en de valse profeet gezegd is. - 19 : 20.

Nu wij vanuit dit gezichtsveld ons tekstgedeelte, al is het gebrekkig, enigszins verklaard hebben, kan het zijn dat er iets van zijn onbeperkte glorie en van zijn onbeperkte verborgenheden gezien kan worden.

Nu is gebleken dat deze *overigen der doden*, waarvan ons tekstgedeelte spreekt, in geen enkel opzicht vergeleken kunnen worden met hen die Johannes op tronen ziet zitten of met hen die onthoofd zijn om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods.

Hieruit volgt, dat deze *overigen der doden, die niet weder levend geworden zijn*, niet anders kunnen zijn dan zij die na de grote aardbeving die geschied is ten tijde van het sterven van Jezus (waardoor het tiende deel der stad gevallen is) nochtans niet bevreesd geworden zijn, zoals sommigen onder hen die de God des hemels heerlijkheid gegeven hebben blijkens 11 : 13. Deze *overigen* die niet bevreesd zijn geworden, *zijn niet weder*

20 : 5b

levend geworden totdat de duizend jaren geëindigd zullen zijn, zegt ons tekstgedeelte. Hieruit blijkt wat het vleselijk levend zijn voor de mens te betekenen heeft. Niet alleen voor het vleselijke Israël, maar voor alle mensen die niet wederom geboren zijn.

Uit de verklaring van deze eerste vijf verzen tot nu toe kan ook blijken in welk Nieuwtestamentisch tijdperk de satan als gebonden zijnde wordt aangemerkt en wat de symboliek der *duizend jaren* te betekenen heeft.

Voornamelijk zijn binding gedurende het tijdperk dat zijn stedehouder (het uit de 'volkeren'zee opgekomen beest) Gods Kerk vervolgd en verstoord heeft. - 13 : 1 t/m 10.

Zijn aanvankelijke ontbinding toen zijn zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest - 11 : 7 en 13 : 11 - gekomen is.

En zijn ontbinding (daarna), toen satan zelf als de achtste koning de Kerk van Christus (in de oecumene) in de woestijn der volkeren geleid heeft en voorts zal uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn. - 20 : 7 en 8. En in die tijden, zegt ons tekstgedeelte, zullen deze *overigen der doden weder levend gemaakt worden*.

5b *Deze is de eerste opstanding.*

Dit is het besluit van deze tekst.

Wij willen vooraf een opmerking maken over dit tekstgedeelte, die naar onze mening betrekking heeft op de fundamentele grondslag van deze tekst, namelijk:

De Statenvertalers hebben dit tekstgedeelte aan vers 5 toegevoegd, maar de vertalers van het N.B.G. hebben het als inleiding op vers 6.

Wij zijn ervan overtuigd, dat zowel laatstgenoemden als eerstgenoemden dit niet doelloos of uit onachtzaamheid gedaan hebben, maar dat zij elk voor zich dit met een speciale bedoeling gedaan hebben, hoewel wij achten dat de Statenver-

talers dit in navolging gedaan hebben van hen die in oorsprong de Heilige Schrift in hoofdstukken en in verzen verdeeld hebben.

Het blijkt overigens aan niemand bekend te zijn, wanneer en door wie dit gedaan is. Het is mogelijk dat de apostelen het gedaan hebben om het voor de heidenen wat overzichtelijker te maken. Maar al hebben wij het vermoeden dat deze verdelingen niet tot de beslissende inspiratie van de Heilige Geest gerekend moeten worden, toch blijken ze soms wel van belang te zijn.

Wij achten dat de vertalers van het N.B.G. bij onze tekst er een eigen zienswijze op nagehouden hebben.

Vanwege dit ontstane verschil hebben wij het vermoeden dat er (misschien wel door de eeuwen heen) geworsteld is om een juiste weergave van de betekenis van dit (ogenschijnlijk) zo duistere hoofdstuk te geven.

Ditzelfde hebben we ook al opgemerkt bij de overzetting van vers 4h, waar de Statenvertalers vertaald hebben: "de duizend jaren" en de vert. N.B.G. zonder meer heeft: 'duizend jaren.'

In ons tekstgedeelte heeft de St.Vert.: *Déze is de eerste opstanding*. In de vert. N.B.G. staat daarentegen: 'Dit is de eerste opstanding'.

Hieruit blijkt hun beider voorstelling van deze openbaring.

Wanneer de oude overzetter (en in navolging van hen de St.Vertalers) deze woorden bij vers 5 voegen en zeggen *déze*, dan beperken zij *de eerste opstanding* kennelijk tot de overigen die in vers 5 voor de aandacht zijn gesteld.

Maar wanneer de vertalers van het N.B.G. zeggen: 'Dit is de eerste opstanding', dan verbinden zij die opstanding aan vers 6. Hieruit blijkt hun beider worsteling om deze dingen te verstaan.

Wanneer de Statenvertalers *de eerste opstanding* beperken tot "de overigen" die in vers 5 genoemd zijn, dan hebben zij blijkbaar het oog op de opstanding uit de doodsslaap der zonden.

Maar als de vertalers van het N.B.G. deze woorden hebben als inleiding op vers 6 en zeggen: 'Dit is de eerste opstanding', hebben zij het oog bepaald gericht op hen die als priesters van God en Christus met Hem als koningen zullen heersen duizend jaren.

Hun overzetting heeft een schijn van aanvaardbaarheid, omdat er in het besluit van vers 4 ook reeds gezegd is: "En zij leefden en heersten als koningen met Christus duizend jaren." Dit zou dan volgens hun overzetting de eerste opstanding zijn en de tweede zou dan plaats vinden op de grote oordeelsdag die geopenbaard zal worden in vers 13. Achter hun overzetting is het idee van een duizendjarig vrederijk verborgen.

Wij achten de overzetting van de Statenvertalers veel beter en beslissender, want de opstanding uit de doodsslaap der zonden, zoals deze kennelijk in de eerste vier verzen voor de aandacht gesteld is, heeft met de duizendjarige binding van de draak in dit opzicht niets te maken. Wel hun heersen als koningen met Christus in hun lijden. Dit houdt verband met de binding des satans.

Allen die het met ons eens zijn, zijn ervan overtuigd dat dit vijfde vers in feite een verklaring en een bevestiging is van Romeinen 11 : 25 en van Lukas 21 : 24, namelijk dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. Of Lukas 21 : 24: "Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn."

Wanneer dit vijfde vers besluit met *deze is de eerste opstanding*, ziet dit ongetwijfeld op de levend gemaakte Gemeente van de Heere Jezus Christus, in het bijzonder geschied tijdens de duizendjarige gebondenheid van de satan in de eerste periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis, zoals dit geopenbaard is in vers 4. En dit ondanks de gruwelen die het uit de (volkeren)zee opgekomen beest tegen Gods kinderen bedreven heeft door de onthoofding van

de getuigen van Jezus.

Dat de woorden *deze is de eerste opstanding* door de Statenvertalers aan vers 5 toegevoegd zijn, is mede daarom terecht, omdat ook de overigen der doden (die daarin genoemd zijn) die na de ontbinding van de satan weder levend zullen worden (hetzij uit de Joden of ook nog sommigen uit de heidenen) deel hebben aan *de eerste opstanding* voorzover het de opstanding uit de doodsslaap der zonden betreft. Al hebben deze overigen uit Israël geen deel gehad in *de eerste opstanding* zoals deze onder de heidenen heeft plaatsgevonden nadat de overste dezer wereld buiten geworpen is. - Johannes 12 : 31.

De heidenen die in de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode hebben geleefd, hebben een bijzonder voorrecht genoten vanwege de krachtige verkondiging van het heilig Evangelie onder hen.

Dit in tegenstelling tot hen die in de tweede periode, in het laatste der tijden, leven zullen, die in deze goedertierenheid niet gebleven zijn - Romeinen 11 : 22c - waardoor de satanas weer vrij spel over hen gekregen heeft en uit zijn gevangenis ontbonden is geworden. - 20 : 7.

Van die overige doden (de onbekeerden uit Israël) wordt in ons tekstvers alleen maar gezegd: "Maar de overigen der doden werden niet weder levend totdat de duizend jaren geëindigd zijn." Dat betekent dat zij nadien leven zullen.

Het heersen met Christus als koningen is beperkt gebleven tot de uitverkorenen tijdens de tijd van de duizendjarige binding des satans. Dit blijkt beslissend uit vers 6.

Deze is de eerste opstanding zegt ons tekstgedeelte.

Hieruit blijkt (ondanks de bekering der Joden in het laatste der dagen) welke zware tijden er dan ontstaan zullen - 2 Timotheüs 3 : 1 - als het beest dat uit de afgrond opkomen zal, krijg zal gaan voeren tegen de getuigen van Jezus en hén overwin-

20 : 6a

nen en doden zal. - 11 : 7.

Hoeveel te meer als het beest dat uit de aarde opkomen zal, met zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, hen zal gaan verleiden. - 13 : 11 t/m 17.

Vandaar zegt vers 6:

- 6a. Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding.
- 6b. Over dezen heeft de tweede dood geen macht.
- 6c. Maar zij zullen priesters van God en Christus zijn.
- 6d. En zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.

De samenstelling van deze tekst is verbazingwekkend. Uit elk onderdeel straalt de glorie van Gods getuigenis, maar wel in het bijzonder uit het besluit der tekst, 20 : 6c en d.

6a Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding.

Reeds bij de aanvang zouden we de vraag kunnen stellen: Wat betekent die dubbele aanduiding?

Zalig én heilig. Waarom die toevoeging *heilig*? Daar moet bepaald een bijzondere reden voor zijn.

Om op deze vragen een antwoord te kunnen geven, is het naar onze mening van belang de eerste gedeelten van deze tekst in verband te brengen met hetgeen in de eerste vijf verzen geopenbaard is. Dan krijgt elk der woorden *zalig*, *heilig*, *eerste opstanding* en tweede dood een bijzondere betekenis.

Nu zijn deze vier onderscheidingen echter niet alleen het hoofdthema van deze eerste vijf verzen, maar in feite het hoofdthema van geheel hoofdstuk 20.

Wij moeten steeds voor ogen houden dat in dit hoofdstuk de machtige Overwinnaar, de Ruiters op het witte paard, verheerlijkt wordt. Vanwege Zijn overwinning is de ganse Gemeente

der uitverkorenen Gods *zalig*. De Heere Jezus heeft dit tot negenmaal toe bevestigd in Mattheüs 5 : 3 t/m 10. Deze zaligspreekingen gelden wel voor bepaalde mensen, maar beslist niet voor een bepaalde tijd.

Maar wel blijkt (en dit is de bijzondere glorie van ons tekstgedeelte) door de toevoeging van het woord *heilig*, dat de Heere, de almachtige God, na de overwinning van de Heere Jezus Zijn Heilige Geest ook over de heidenen uitgestort heeft. Want in de nacht voor Zijn gevangenneming heeft de Heere Jezus gebeden: "Heilige Vader, bewaar hen in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn gelijk als Wij." - Johannes 17 : 11b. En in Johannes 17 : 17 staat: "Heilig hen in Uw Waarheid, Uw Woord is de Waarheid."

Vanwege deze bijzondere heiliging is de gave des Heiligen Geestes over de Gemeente des Nieuwen Testaments uitgestort en zijn zij allerwege *heilige* en gelovige broeders genaamd geworden. - Kolossensen 1 : 2.

Daarom (omdat dit 20e hoofdstuk in het bijzonder de openbaring des Drieënigen Gods is, zoals wij dit steeds gesteld hebben) vangt onze tekst aan met de woorden: *Zalig én heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding*.

Omdat blijkens 19 : 6 de Heere, de almachtige God, het door de Ruiters op het witte paard nu verworven nieuwe Koningchap uit Zijn hand aanvaard heeft, nu worden allen *die deel hebben in de eerste opstanding, heiligen*, priesters van God en Christus genaamd.

Zo wordt in deze tekst geopenbaard: De genade van de Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes. Want allen die hieraan deel hebben, hebben *deel...in de eerste opstanding*.

Want allen, wie zij ook zijn mogen en in welke tijdsperiode zij ook leven of geleefd mogen hebben of leven zullen, die door Gods genade opgewekt zijn uit de doodsslaap der zonden, zullen leven.

20 : 6b

6b *Over dezen heeft de tweede dood geen macht.*

In de eerste plaats satanas niet (de vertegenwoordiger van *de tweede dood*) omdat God hem in de afgrond heeft laten werpen.

In de tweede plaats de hel en de verdoemenis niet (de wezenlijke *tweede dood* blijkens vers 14) omdat de Heere Zijn volk daarvan verlost heeft.

Maar in de derde plaats ook de wereld en onze eigen verdorven natuur niet, omdat de levenden op de bede van de Heere Jezus geheiligd zijn in Zijn waarheid.

Over dezen heeft de tweede dood geen macht, ook niet als zij eenmaal gestorven zullen zijn. - 14 : 13.

Johannes heeft gezegd: "En ik zag tronen en zij zaten op dezelve." Dit had de indruk kunnen wekken dat de draak (in deze tekst genoemd *de tweede dood*) wél macht over Gods volk gehad heeft, ondanks het feit dat hij in de afgrond geworpen is, want zijn zesde koning, het uit de (volkeren)zee opgekomen, beest heeft Gods kinderen kunnen laten onthoofden die het getuigenis van Jezus hadden.

Maar in hun lijden is gebleken dat *de tweede dood* helemaal *geen macht over hen gehad heeft*, want zelfs daarin leefden en heersten zij als koningen met Christus, duizend jaren.

Het heeft er de schijn van dat de Heilige Geest met satans macht de spot drijft als Johannes zegt: "En ik zag tronen."

Reeds tot de Gemeente des Heeren die in de verdrukking gekomen was, namelijk de Gemeente van Smyrna, heeft de Heere Jezus gezegd: "Vrees geen der dingen die gij lijden zult." "Die overwint, zal van *de tweede dood* niet beschadigd worden." - 2 : 11.

Kennelijk wordt in ons tekstgedeelte de wezenlijke, *tweede dood*, de poel des vuurs, voor ogen gesteld zoals in 20 : 14.

Zij die in dit aardse leven van de liefde en de genade van de Heere Jezus getuigen, mogen dan in dit leven van deze *tweede*

dood gruwelijk gekweld en beschadigd kunnen worden, maar wezenlijke *macht* zal *de tweede dood*, nog minder de draak, de oude slang, dewelke is de duivel en satanas, *niet over hen hebben*.

Daarom is deze tekst enerzijds tot vertroosting van allen die deel hebben in de eerste opstanding. Hier en nu kennelijk in het bijzonder gedurende de duizendjarige gebondenheid van de satan, omdat zij (ondanks zijn gebondenheid) toch verbrand, gekweld, vervolgd en vermoord zijn.

Maar anderzijds ter waarschuwing van hen die leven zullen in het laatste der dagen, als de satanas zelf uit zijn gevangenschap ontbonden zal zijn. Omdat hij dan met des te groter grimmigheid zal uitgaan om de volkeren te verleiden, wetende dat hij een kleine tijd heeft.

En al is het dat de satanas als de verpersoonlijking van *de tweede dood* geen beslissende *macht* zal hebben over degenen die deel hebben aan de eerste opstanding, zo zal hij nochtans de volkeren zodanig ten oorlog vergaderen tegen Gods volk, hen omringende, dat het er de schijn van zal hebben dat hij met zijn *macht* toch over hen triomferen zal.

Wij hebben het vermoeden, dat de verklaring van dit tekstgedeelte, *over dezen heeft de tweede dood geen macht*, bij velen verward overkomt.

Ten eerste omdat in vers 14 positief gezegd wordt dat de poel des vuurs *de tweede dood* is.

Ten tweede vanwege het woord *macht* in ons tekstgedeelte.

Wat dit laatste betreft, had ons tekstgedeelte nu nog gezegd: 'Dezen zijn bevrijd van *de tweede dood*', dan was het veel eenvoudiger geweest en begrijpelijker.

Maar nu het zegt: *geen macht*, blijkt naar onze overtuiging dat het begrip *tweede dood* in ons tekstgedeelte een andere betekenis heeft dan in vers 14.

In algemene zin wordt in de Heilige Schrift onder de eerste dood verstaan het vervreemd zijn van het leven in Gods ge-

meenschap. Het dood zijn door de misdaden en de zonden die over ons zijn gaan heersen. - Efeze 2 : 1.

Onder *de tweede dood* het leven buiten de gemeenschap Gods. Of zoals 20 : 14 het zegt: "Geworpen te worden in de poel des vuurs."

Maar gelet op de algemene zin der openbaring in dit 20^e hoofdstuk heeft het begrip *tweede dood* in ons tekstverband een geheel andere betekenis. Dit geeft het woord *macht* in ons tekstgedeelte te kennen, want 'macht' wordt gewoonlijk door een persoon, door een gemeenschap of door een rijk uitgeoefend.

Wij moeten steeds voor ogen houden, dat in dit 20^e hoofdstuk de macht en de overwinningsglorie van de Ruiter op het witte paard centraal gesteld worden en daartegenover *de macht* van de draak.

Hierom wordt *de macht* van de draak in ons tekstgedeelte *de tweede dood* genoemd. Hij staat in ons tekstvers in het middelpunt der Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis.

Uit de samenstelling van vers 5 is gebleken dat degenen die Johannes op tronen heeft zien zitten, deel hebben in de eerste opstanding, doch niet alleen zij, maar ook de overigen der doden die uit de doodsslaap der zonden opgewekt zullen worden als de duizendjarige gebondenheid van de satan geëindigd zal zijn.

En juist ten behoeve van dézen dient dit zesde vers als het zegt: "Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding, *over dezen heeft de tweede dood geen macht.*" En dit ondanks het feit dat hij ná zijn ontbinding uit de afgrond zijn vorige macht om de volken te verleiden, zoals hij dit vanouds gedaan heeft vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees, op zo verschrikkelijke wijze zal gaan uitoefenen, dat er voor hen, al hebben zij ook deel aan de eerste opstanding, geen levensmogelijkheden meer overblijven zullen.

Nu kan iemand ons nog tegenwerpen en zeggen: Maar waarom

wordt de draak *de tweede dood* genoemd?

Ons antwoord is: Ten eerste omdat hij de oorzaak en de oorsprong is van de wezenlijke *tweede dood* - vers 14 - waarin de mens zichzelf ook stortte in zijn opstand en in zijn zondigen tegen God.

Maar anderzijds blijkt uit deze benaming *tweede*, dat ook de draak, evenals wij, een eerste dood gekend heeft.

Zijn eerste dood is geopenbaard in hoofdstuk 12. Ook zijn eerste dood is geweest het verlaten van zijn plaats bij God met al zijn mede-engelen.

Hij is in deze zijn eerste dood vanuit de hemel op de aarde geworpen. In deze dood is hij genaamd geworden: oude slang, duivel en satanas. In deze staat is hij de mens (de volken) gaan verleiden, zoals gebleken is in vers 3.

In deze eerste dood heeft de draak stand kunnen houden, totdat de meerdere Michaël hem de kop vermorzeld heeft in Zijn kruislijden en in Zijn opstanding uit de doden. Van toen af is hij buiten geworpen - Johannes 12 : 31b - en met een grote keten gebonden zijnde, in de afgrond geworpen.

En al heeft 20 : 2 gezegd: "voor duizend jaren", zo is dit toch het beginsel van zijn *tweede dood*.

In zijn eerste dood is hem macht gegeven de vrede van de aarde weg te nemen, ook is hem een groot zwaard gegeven, namelijk het zwaard van de leugen om de volken te verleiden. Maar om hem dit tenslotte te beletten is hij voortijds in zijn *tweede dood* geworpen.

De Heere Jezus heeft gezegd, na Zijn glorievolle opstanding uit de doden: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde." - Mattheüs 28 : 18.

Voor duizend jaren is hij in de afgrond geworpen, opdat hij de volken niet meer verleiden zou - 20 : 3c - opdat de Naam van de Heere Jezus ook onder de heidenen grootgemaakt zou worden.

En omdat aan de Heere Jezus (als waarachtig Mens) alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde, heeft Hij satan

een kleine tijd laten ontbinden, opdat hij zou kunnen uitgaan om de volken wederom te verleiden, omdat zij niet staande zijn gebleven in de goedertierenheid van de verkondiging van het heilig Evangelie - Romeinen 11 : 22 - dat hun zo genadig en glorievol verkondigd is. - 14 : 6.

In zijn eerste dood (vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees) kon de draak als de oude slang en duivel en satanas nog een bepaalde macht uitoefenen over degenen die het eigendom des Heeren waren, al hadden zij óók deel in de eerste opstanding evenals de Nieuwtestamentische gelovigen. Hij heeft die broeders kunnen aanklagen bij God en zelfs het bestaansrecht der Oudtestamentische Kerk (die in Israël gefundeerd was) te gronde kunnen richten.

Ditzelfde heeft hij ook getracht te doen in zijn *tweede dood*, tijdens zijn gebonden zijn in de afgrond.

Toen heeft de draak zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht gegeven aan het uit de (volkeren)zee opgekomen beest - 13 : 1 en 2 - om door middel van dat beest ook de Nieuwtestamentische Kerk te gronde te richten.

Maar tijdens de Reformatie der Kerk is hem aan een zijner hoofden - 13 : 3 - in deze strijd een dodelijke wonde toegebracht met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord - Efeze 6 : 17 - dat door de heiligen gehanteerd is.

Toen echter zijn zevende koning (het beest uit de afgrond) opgekomen is, hebben de koningen der Kerk - 17 : 12 en 13 - hun kracht en hun macht aan dát beest overgegeven en is zijn dodelijke wond genezen.

En nadien, zelf ontbonden zijnde, is hij met zijn bedrieglijke hoornen, des Lams hoornen gelijk, andermaal uitgegaan om het bestaansrecht der Kerk te vernietigen.

”En hij zal woorden spreken tegen de Allerhoogste en hij zal de heiligen der hoge plaatsen verstoren en hij zal menen de tijden en de Wet te veranderen én zij zullen in zijn hand overgegeven worden tot een tijd en tijden en een gedeelte eens tijds

20 : 6b

en daarna zal het gericht zitten”, zoals Daniël reeds geprofeteerd heeft in Daniël 7 : 25 en 26a.

In die tijden zal hij de Kerk maken (en gemaakt hebben) tot zijn woonstede. - 18 : 2.

Maar dit is de troost van 20 : 6b, dat al zal het zijn dat hij de Kerk gemaakt zal hebben tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte, hij over hén die deel hebben in de eerste opstanding toch *geen macht zal hebben*. In het bijzonder niet over de overgeblevenen uit het oude Israël die alsdan tot leven gekomen zullen zijn, als ook voor hen de duizendjarige gebondenheid der draak geëindigd zal zijn.

Al zal er te dien dage geen (door de Heere erkende) uitwendige Kerk meer zijn, zo zal de Heere hen die deel hebben in de eerste opstanding, toch niet begeven en verlaten. Alsdan zullen voor het oude Israël alle profetieën van Ezechiël 34 in vervulling gegaan zijn.

En omdat de Nieuwtestamentische Kerk alsdan het beeld van de Gemeente van Laodicéa zal vertonen - 3 : 20 - zal de Heere Zelf tot Zijn volk komen en Avondmaal met hen houden.

Hieruit blijkt hoe verschrikkelijk die laatste tijden zullen zijn, als de Waarheid ter aarde geworpen zal zijn. In het bijzonder voor diegenen uit Israël die alsdan deel gekregen zullen hebben in de eerste opstanding, daar zij de verwoestende afval zullen zien, dat zowel het heiligdom als het heir ter vertreding overgegeven is geworden. - Daniël 8 : 12 en 13.

Reeds in onze dagen worden de beginselen van deze verschrikkelijke tijden op alle terreinen van het dagelijks leven door Gods kinderen ervaren.

Daarom hebben wij gezegd dat ons tekstgedeelte dient tot vertroosting van allen die deel hebben in de eerste opstanding, omdat deze *tweede dood*, de draak, dan toch *geen macht over hen zal hebben*, zelfs ook dan niet, als de sporen van de laatste,

20 : 6c

grote wereldoorlog uitgewist zullen zijn en de aarde (eeuwen nadien) zal liggen als de hof des Heeren, zoals dit was met de vlakke der Jordaan eer de Heere Sodom en Gomorra en die ganze vlakke der Jordaan in het vuur Zijner verbolgenheid had omgekeerd. - Genesis 13 : 10.

Deze *tweede dood zal geen macht over hen hebben*, zelfs ook dan niet, als er spotters zullen komen die (spottende) zullen zeggen: Waar blijft nu de dag des Heeren? Waar blijft nu de toekomst des Heeren? - 2 Petrus 3 : 3 en 4.

Want, vervolgt vers 6:

6c *Maar zij zullen priesters van God en Christus zijn* én
6d zij zullen met Hem als koningen heersen, duizend jaren.

Reeds bij de aanvang van de verklaring van deze tekst hebben wij gezegd dat zij verbazingwekkend is, maar dat dit wel in het bijzonder zal gaan blijken uit de verklaring van vers 6c en 6d.

Dit blijkt al onmiddellijk uit de aanvangswoorden: *Maar zij*. Deze twee woorden hebben betrekking op 'de overigen' die in vers 5 voor de aandacht zijn gesteld. In deze twee woorden is een heilgeheim verborgen dat in het bijzonder vertroostend is en zijn zal voor die 'overigen der doden' die tot leven gebracht zullen zijn als de duizendjarige gebondenheid van de satanas geëindigd zal zijn, wanneer hij nadien wederom vrij spel zal hebben om de volkeren te verleiden, zoals hij dit voor zijn gebondenheid gedaan heeft.

Om de glorie van een en ander, maar wel in het bijzonder van ons tekstgedeelte, beter te kunnen zien, is het van groot belang de teksten 4, 5 en 6 in één onafgebroken zin te lezen en ze met elkaar te verbinden maar dan met weglating van de eerste twee gedeelten van vers 5.

Dan staat er (verkort) te beginnen met het besluit van vers 4:
"En zij leefden en heersten als koningen met Christus duizend

20 : 6c

jaren.”

Vervolgens het besluit van vers 5: ”Deze is de eerste opstanding.”

Vervolgens vers 6 (verkort): ”Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding, over dezen heeft de tweede dood geen macht.” Namelijk de draak niet die uit zijn gevangenis ontbonden zal worden.

Wanneer wij dit zó even in overweging nemen, krijgt het geheel dezer drie verzen een geheel andere klank. Dan is er even die ogenschijnlijke duisternis uit weggenomen die er nu in schijnt verborgen te zijn door de invoeging van de tekstgedeelte 5a en b en dit ondanks het feit dat deze hier beslist niet gemist kunnen worden.

Ja dit niet alleen, maar deze twee tekstgedeelten zijn het nu juist die de glorie van vers 6 op het allerhoogst openbaren. Dit zal in de verklaring gaan blijken.

Allereerst moeten we erop letten dat zowel in vers 4 als in vers 6 gezegd wordt dat állen die deel hebben in de eerste opstanding, met Christus als koningen zullen heersen. Maar met dit verschil:

In vers 4 betreft het degenen die tijdens de gebondenheid van de draak met Christus geheerst hebben.

Maar in vers 6 betreft het die 'overigen' die in vers 5 voor de aandacht gesteld zijn, die tot leven gewekt zullen worden na of bij de ontbinding van de draak. En *dézen zullen als priesters van God en van Christus zijn* en alzo als koningen heersen, omdat zij behoren tot het oude Verbondsvolk van God. Dit zullen de bekeerden uit Israël zijn.

Zij worden *als priesters van God* aangemerkt, omdat Gods Verbond met hen nimmer tenietgedaan is.

Paulus stelt de vraag: ”Heeft God Zijn volk verstoten?”

Maar zijn antwoord is: ”Dat zij verre.” - Romeinen 11 : 1. Zij zijn en blijven *priesters van God*.

20 : 6d

En waarom? - Romeinen 11 : 24b - omdat zij wederom in hun eigen olijfboom geënt zullen worden.

Daarom is dit de bovenmate wonderbaarlijke samenstelling van Gods Woord in ons tekstgedeelte, als het zegt: *Maar zij (in tegenstelling tot hén die in vers 4 voor de aandacht gesteld zijn) zullen priesters van God en Christus zijn.*

6d En zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.

En alzo zal geheel Israël zalig worden in Christus Jezus met de heidenen die tegen nature in de goede olijfboom Israël ingeënt zijn. - Romeinen 11 : 24.

Uit de samenstelling van dit zesde vers blijkt ook de glorie van de samenstelling van dit 20^e hoofdstuk als zodanig.

In feite wordt in hoofdstuk 20 de Gemeente des Nieuwen Testaments ingeleid in het wezen van de ganse heilshistorie.

Ten opzichte van het rijk der duisternis:

- a. De verleiding der volkeren door de satan vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees.
- b. De tijdelijke gebondenheid van de satan vanwege de verkondiging van het heilig Evangelie onder de heidenen.
- c. Zijn ontbinding in het laatste der dagen om de volken wederom te verleiden.
- d. Satans eeuwige ondergang in de poel des vuurs en des sulfers.

Ten opzicht van het Rijk des Lichts:

- a. De gelukzaligheid dergenen die deel gehad hebben in de eerste opstanding, vóór de komst van de Heere Jezus in het vlees.
- b. De gelukzaligheid dergenen die deel hebben in de eerste opstanding, tijdens de duizendjarige gebondenheid van de

satan, want over dezen heeft hij (de tweede dood) geen macht.

- c. De gelukzaligheid van het oude Israël ná de ontbinding van de draak, want ook over dézen heeft hij geen macht.
- d. De gelukzaligheid van de ganse Gemeente van Christus, dat zij *met Hem als koningen zullen mogen heersen*. Dit blijkt uit vers 6d.

Duizend jaren.

Wanneer wij deze *duizend jaren* van het *heersen* der heiligen als priesters van God en Christus zouden vereenzelvigen met de duizendjarige gebondenheid van de satan, zou dit tekstgedeelte niet kunnen bestaan, omdat zij *met Christus als koningen zullen heersen* ook dán als de satan uit zijn gevangenis óntbonden zal zijn. Dit blijkt uitdrukkelijk uit vers 5b.

Hieruit blijkt dat het *heersen van Gods volk met Christus* op geen enkele wijze afhankelijk is van het wel of niet gebonden zijn van de draak. Ja dat hun *duizendjarig heersen* zelfs geen verband houdt met satans duizendjarige gebondenheid.

Zij heersten wel met Christus als koningen op tronen tijdens satans duizendjarige gebondenheid, maar dat hebben állen die deel hebben in de eerste opstanding te allen tijde al gedaan en zij zullen dit doen zolang de wereld bestaan zal.

Dit is trouwens al gebleken uit de samenstelling van vers 4. Daarin zijn ook betrokken zij die het beest en zijn beeld niet aanbeden hadden en die zijn merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd of aan hun hand. Terwijl toch uit het tweede gedeelte van hoofdstuk 13 beslissend blijkt, dat ook zij geleefd hebben nadat de satan uit zijn gevangenis ontbonden is.

Als nu deze overigen (uit de Kerk der Reformatie) *als koningen met Christus geheerst hebben duizend jaren*, hoeveel te meer de overigen uit Israël, die tot priesters van God en van Christus gesteld zullen worden in het laatste der dagen.

Hieruit besluiten wij dat allen, wie zij ook zijn mogen en in welke tijd zij ook geleefd hebben of leven zullen, die deel hebben in de eerste opstanding, in tijd en eeuwigheid als priesters van God en Christus *met Hem als koningen zullen heersen.*

Die *duizend jaren* hebben (in bepaalde zin) voor de satanas en voor de mensen wel betekenis, maar voor God zijn zij van geen enkele betekenis. Het begrip 'tijd en vergankelijkheid' bestaat voor Hem slechts als de werken Zijner handen.

Wanneer wij dit voor ogen houden, zal er misschien iets van dit verborgen heilgeheim der *duizend jaren* gekend en gezien kunnen worden.

Laat ons naar aanleiding hiervan eens letten op de verschillende wijzen waarop God Zijn Kerk in de loop der tijd-geschiedenis geleid heeft.

Ten eerste vanaf Adam tot op Abraham.

In die voortijd heeft God Zijn Kerk kennelijk geleid zonder dat zij enig geschreven getuigenis gehad heeft. En nochtans waren de gelovigen van die tijd ongetwijfeld als priesters van God en hebben zij als *koningen met Hem geheerst.*

Dit is al onmiddellijk gebleken uit de offerande van Abel, het wandelen met God door Henoeh, het bouwen der ark door Noach. Maar bovenal is dit gebleken in de profetische, priesterlijke en koninklijke majesteit van Melchizedek.

Hierbij is op te merken dat aan het einde van deze periode in de persoon van Melchizedek alle menselijke tijdrekeningen terzijde gesteld worden. - Hebréeën 7 : 1 t/m 3.

Ten tweede vanaf Abraham tot op Christus.

In deze tijdsperiode heeft God zijn Kerk op profetische wijze geleid door Abraham en Mozes.

Op koninklijke wijze door David en Salomo.

En op priesterlijke wijze door Ezra en Jozua, de hogepriester.

Wie zou durven ontkennen dat deze allen als priesters van God

20 : 6d

waren en *als koningen met Hem geheerst hebben?*

Ten derde: God heeft Zijn Kerk geleid *duizend jaren* (een symbolische tijdsperiode) buiten het gezicht der slang, zie de verklaring van 12 : 14f, omdat de overste dezer wereld in de overwinning van de Heere Jezus buiten geworpen is - Johannes 12 : 31 - opdat de verkondiging van het heilig Evangelie zal geschieden aan degenen die op de aarde wonen en aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

Van dezen is in het bijzonder gezegd dat zij leefden en *heersten als koningen met Christus.*

Ten vierde: In het laatste der dagen heeft God Zijn Kerk geleid en zal haar leiden in de woestijn der volken. - 12 : 14 en 20 : 8. Nochtans zijn allen die ook in die tijden deel hebben in de eerste opstanding als priesters van God en Christus en *heersen zij als koningen met Hem.*

Duizend jaren, is het besluit van ons tekstgedeelte.

Uit alle deze blijkt beslissend dat de duizendjarige binding van de satan in de derde periode der wereldtijds geschiedenis uitsluitend dient ter verkondiging en ter verbreiding van het heilig Evangelie onder de heidenen.

Over die allen die deel hebben in de eerste opstanding zal de draak, hier in onze tekst genaamd de tweede dood, geen macht hebben.

Wanneer wij dit voor ogen houden, dat het begrip 'tweede dood' nu een andere betekenis heeft dan in vers 14, zoals wij verklaard hebben, dan kan ook de macht van deze 'tweede dood' verstaan worden. Dan heeft het er wel de schijn van dat allen die deel hebben in de eerste opstanding niet vervolgd kunnen worden vanwege hun priester zijn van God en Christus, maar deze schijn is bedrieglijk, want hun ontroofding en ál hun lijden in deze tegenwoordige tijd is geen gevolg van de macht van de draak, maar wordt hun toegezonden als een Vaderlijke kastijding van God, opdat zij

Zijner heiligheid deelachtig zullen worden, wetende dat de beproeving van hun geloof lijdzaamheid werkt. - Jakobus 1 : 3. Dit is hetgeen Jakobus in vers 12 vervolgt: "Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen die Hem liefhebben."

Dit is hetgeen Johannes gezien heeft in 20 : 4: "En ik zag tronen en zij zaten daarop."

Maar dit betekent ook, dat zolang een mens niet wederom geboren is, hij in de macht des satans is. Maar God geeft hem niet aanstonds in zijn macht over, omdat Hij wil dat alle mensen zalig worden.

Maar verreweg de meesten slaan daar geen acht op, zij geven zich gewillig aan de macht en de begeerten des duivels over. Zeer velen achten de genietingen van dit leven en van de wereld heerlijker dan een leven dat met Christus verborgen is in God.

Ook over die "overigen der doden" die in het laatste der dagen tot leven gebracht zullen worden, als de draak uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn, zal hij geen macht hebben, ondanks het feit dat hij de uitwendige bestaansvorm der Kerk heeft weten te gronde te richten, doordat vele voorgangers enerlei mening met hem gehad hebben en hun kracht en macht aan hem overgegeven hebben. - 17 : 13.

De draak zal geen macht over Gods uitverkorenen hebben, ook dan niet als de zon (in hun dagen) verduisterd geworden zal zijn, zoals de Heere Jezus voorzegt heeft, te weten: Terstond na de verdrukking van die dagen (de verdrukking van de derde wereldoorlog) zal de zon verduisterd worden, namelijk de zon die eertijds in de verkondiging van het heilig Evangelie zo helder geschenen heeft. De zon zal alsdan in en door de oecumene verduisterd geworden zijn. En de maan zal haar schijnsel niet geven, te weten de uitwendige Kerk, omdat zij haar bestaansrecht prijsgegeven zal hebben en geworden is tot

20 : 7a

een woonstede der duivelen. - 18 : 2.

En de sterren zullen van de hemel vallen, namelijk de getrouwe leraars die als sterren in de rechterhand van Christus zijn. - 1 : 20. Ook de krachten der hemelen zullen bewogen worden door de tekenen die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen gegeven zijn.

Ondanks dit alles zal de draak geen macht over Gods uitverkorenen hebben, want al deze poorten der hel zullen de Gemeente van Christus niet kunnen overweldigen.

Al is het ook dat de Kerk haar uitwendige bestaansvorm niet meer zal vertonen, daar zij blijkens 11 : 7 als zodanig haar getuigenis geëindigd zal hebben en hun dode lichamen zullen liggen (op de plaatsen waar zij Kerk gehouden hebben) op de straat der grote stad die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, zo zal toch de draak geen beslissende macht over hen hebben.

Daarom zal hij, als hij uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn, op zijn oude, beproefde wijze uitgaan om Gods Kerk te verdelgen.

7a En wanneer de duizend jaren geëindigd zullen zijn,

zal het er voor de wereld en haar inwoners niet zo best uit gaan zien.

Wanneer zal dat zijn?

Aan deze twee punten willen wij naar aanleiding van dit tekstgedeelte aandacht schenken.

Vooraf merken wij op, dat de Heilige Schrift niet alleen per tekst, per tekstgedeelte, per woord, ja soms zelfs per letter wonderbaar is, maar soms ook in de samenvoeging van een aantal teksten op een bepaalde plaats. En dit nog afgezien van het feit van de wonderbaarlijkheid van Gods getuigenissen in hun totaliteit. Dit blijkt uit Psalm 119 : 29.

Dat de Heilige Schrift soms per letter wonderbaar is blijkt b.v.

20 : 7a

uit Markus 1 : 24, waar staat dat een mens met een onreine geest in de synagoge te Kapernaüm uitroept: "Laat af, wat hebben wij met U te doen, Gij Jezus Nazaréner, zijt Gij gekomen om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods."

Hij zegt niet: 'de Heilige God', maar "de Heilige Gods", Hem aldus als de Knecht des Heeren, als de beloofde Messias, aanwijzende. - Mattheüs 12 : 18. Terwijl toch de gangbare mening onder de Joden was: Uit Nazareth kan niets goeds voortkomen. - Johannes 1 : 47. Nog minder de Messias.

Zo geeft hij door deze ene letter 's' getuigenis (tegen de mening der Joden in) dat de beloofde Messias onder Gods volk verschenen was.

Dat wij het oog gericht hebben op de samenstelling van hoofdstuk 20 ligt voor de hand. De verschillende tekstgroeperingen doen ons deze opmerkingen maken:

Vers 7 had b.v. vanuit een bepaald gezichtsveld (althans naar de mening van ons verduisterd verstand) veel beter kunnen aansluiten op vers 3, zie dit met weglating van de verzen 4, 5 en 6. Deze drie teksten zijn er blijkbaar met een bijzonder doel tussengevoegd. En waarom?

Uitsluitend om de glorie der heerlijkheid van de triomferende Ruiters op het witte paard te openbaren in het midden van Zijn Nieuwtestamentische Gemeente, nu Hij de overste dezer wereld voor *duizend jaren* in de afgrond heeft laten werpen.

In deze tijdsperiode staan het getuigen van Jezus en het Woord van God nog in het middelpunt der Gemeente van de Heere Jezus.

Maar in de teksten 7, 8 en 9, die nu gaan volgen, wordt uitsluitend de rampzaligheid van de verdorven wereld in het laatste der dagen geopenbaard.

In de teksten 4 en 5 en vooral in vers 6 is wel iets geopenbaard van de werking van de draak, als hij uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn, maar dat betrof zijn onvermogen. Namelijk dat hij in die laatste dagen, als hij uit zijn gevangenis ontbon-

20 : 7a

den zal zijn (in die vreselijke tijd) geen macht zal hebben over degenen die deel hebben in de eerste opstanding. Zij blijven ongestoord priesters van God en Christus en blijven met Hem heersen duizend jaren. Dat wil zeggen: eindeloos.

Maar in de teksten 7, 8 en 9 wordt de positieve werking van de draak aangewezen, als hij uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn.

Wanneer wij op deze wijze dit 20^e hoofdstuk overzien, komen we tot een merkwaardige indeling, waaruit wij het doel en de betekenis van dit hoofdstuk leren kennen. Namelijk:

De verzen 1, 2 en 3 openbaren ons de binding van de draak als zodanig.

De verzen 4, 5 en 6 (hieruit voortvloeiende) openbaren de glorie van de Heere Jezus Christus in Zijn Nieuwtestamentische Gemeente.

De verzen 7, 8 en 9 openbaren het woeden van de draak na zijn ontbinding.

Vers 10 het oordeel over de draak zelf.

En de verzen 11 t/m 15 het eindoordeel over het ganse rijk der duisternis door de Drieënige God.

Hieruit blijkt (hetgeen wij steeds gesteld hebben) dat in dit hoofdstuk in het bijzonder de majesteit van de Drieënige God geopenbaard wordt, na de afzonderlijke openbaringen des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes in de voorafgaande hoofdstukken.

Hierdoor wordt met dit hoofdstuk de Goddelijke openbaring besloten, voorzover het de tijdgeschiedenis betreft.

Hetgeen in de hoofdstukken 21 en 22 geopenbaard zal worden staat buiten de tijd en heeft alleen betrekking op de gelukzaligheid van het hemelleven en de rampzaligheid van het rijk der duisternis.

Nu wij tot dusver dit 20^e hoofdstuk zo verklaard hebben, vragen wij: Wat blijft er nu over van het duizendjarig rijk dat

20 : 7a

door velen toch genoemd en verwacht wordt, ook al verwachten ze zelf geen duizendjarig vrederijk op aarde? Ja wat blijft er over van de verwachting van velen dat er in elk geval nog een ongekende, geestelijke opbloei te verwachten is in het laatste der dagen?

Wanneer *de duizend jaren* (van de binding des satans) *geëindigd zullen zijn*, zal het er voor de wereld en haar inwoners niet zo best uitzien, zijn we begonnen te zeggen en wij hebben daaraan de vraag gekoppeld: Wanneer zal dat zijn?

In de verklaring der teksten 4 t/m 6 hebben wij naar onze overtuiging onaanvechtbaar aangetoond wat het heersen der heiligen als koningen met Christus voor hen te betekenen heeft en wat in het laatste der dagen het zijn als priesters van God en Christus betekent. En dit is wel een gevolg van de binding des satans, maar in het geheel niet daarvan afhankelijk.

Dit is beslissend gebleken uit vers 6, aangezien er in vers 5 gezegd is dat over de overigen der doden (die zullen leven als *de duizendjarige gebondenheid van satan geëindigd zal zijn*) die tweede dood, namelijk de draak, alsdan geen macht zal hebben alleen vanwege het feit dat zij deel hebben in de eerste opstanding.

Daarom is de aanvang van satans gebonden zijn (dit in tegenstelling tot zijn vrijheid die hij tevoren had om de volken te verleiden) wel beslissend geopenbaard in Johannes 12 : 31, omdat de Heere Jezus in Zijn lijden en sterven en in Zijn opstanding uit de doden de kop van de oude slang vermorzeld heeft.

Maar *het einde* van zijn binding kan alleen gekend worden uit de tekenen der tijden, zoals deze in Gods heilig Woord geopenbaard zijn. Onder vele uit Daniël 7 : 7; 1 Thessalonicensen 5 : 1 t/m 3; 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5; Judas : 18 en 19.

Maar ook kan *het einde van zijn duizendjarige binding* reeds enigermate gekend worden uit 11 : 7, maar inzonderheid uit 13 : 10 t/m 14.

20 : 7a

Uit dit alles blijkt evenwel, dat *het einde der duizend jaren* niet per jaar, per maand, per dag of per uur te berekenen is, maar dat het een symbolisch getal is.

Voor de goddelozen zal de ontbinding van de satan vreselijke gevolgen hebben. Maar op het heersen van hen die deel hebben in de eerste opstanding, zal zijn ontbinding geen enkele invloed kunnen uitoefenen. Zij zullen als priesters van God en Christus zijn en met Hem als koningen blijven heersen, duizend jaren, tot op de dag dat God alle dingen nieuw zal maken. Maar deze dag is zelfs aan de Heere Jezus als waarachtig Mens niet bekendgemaakt. Dat zal in een punt des tijds zijn, in een ogenblik, met de laatste bazuin. - 1 Corinthhe 15 : 52.

Maar alsdan zal de Heere Jezus Zijn Koningschap aan de Vader overgeven, opdat God alles en in allen zal zijn - 1 Corinthhe 15 : 28 - want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten gelegd zal hebben. - 1 Corinthhe 15 : 25.

Het is opmerkelijk, in verband met de *duizendjarige* binding van de draak, hoe in hoofdstuk 13 het afscheid van zijn stedehouder (satans zesde koning op de aarde, zie hiervoor 17 : 10, die zijn scepter over de Kerk en de wereld gezwaaid heeft tijdens zijn *duizendjarige* gebondenheid) omschreven wordt. En hoe daarna de werking van de draak beschreven wordt, namelijk hoe hij in beginsel als een beest uit de afgrond opkomen zal met twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, maar spreken zal als de draak.

Het is niet zonder reden dat er in 13 : 9 gezegd is: "Indien iemand oren heeft, die hore." Die geve acht op de lijkrede ter gelegenheid van het heengaan van de stedehouder van de draak, namelijk deze rede: "Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal doden, die moet zelf met het zwaard gedood worden." - 13 : 10a.

Dit is ter vertroosting van de heiligen der laatste dagen, als de draak uit zijn gevangenis ontbonden zal worden. Daarom zegt 13 : 10b: "Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen." Wanneer wij dit oordeel over satans plaatsbekleder (Rome) horen, die zijn scepter over de Kerk en de wereld gezwaaid heeft gedurende de *duizendjarige* gebondenheid van de draak, hoe zal dit tot sterkte zijn voor de zoveel zwaardere tijden die zullen aanbreken als de draak nu zelf uit zijn gevangenis ontbonden zal worden.

Uit deze lijkrede ter gelegenheid van het heengaan van de plaatsbekleder van de draak die zijn scepter zwaaide tijdens diens *duizendjarige* gebondenheid, blijkt echter hoe hij in die tijd reeds op ontstellende wijze huis heeft gehouden onder Gods heiligen, hen leidende in gevangenissen en hen met het zwaard dodende.

Dit heeft zijn hoogtepunt bereikt in de bloei van de Reformatie der Kerk. Juist in die tijd heeft de leiding der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, ontelbaar velen levend verbrand en op allerlei wijze gedood en gemarteld als zij dit beest niet wilden aanbidden. Ja soms werden zij alleen al om het lezen van het Woord Gods gedood.

Vandaar de vertroostende woorden in het besluit van 13 : 10: "Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen", opdat zij staande zullen kunnen blijven als het uit de aarde opgekomen beest zijn scepter over de Kerk en de wereld zal gaan zwaaien.

Uit het opkomen van dit beest - 11 : 7 - uit de afgrond of uit de aarde - 13 : 11 - blijkt dat de ontbinding van de draak een langzaam proces zal zijn, dat niets met een menselijk begrip van duizend jaren te maken heeft.

Het eerste kenteken waaraan gezien zal kunnen worden dat de *duizendjarige* gebondenheid van de draak haar einde nadert, is de openbaring van de hoornen, des Lams hoornen gelijk, op dit beest. Pas daarna de tekenen die hetzelfde te doen gegeven zullen zijn. Want de verderfelijke invloed van zijn hoornen,

des Lams hoornen gelijk, zal een zodanige schijn van godzaligheid in de Kerk en op de aarde verspreiden, dat bijna niemand bemerken zal dat de kracht ervan verloochend is. Dit blijkt uit 2 Timotheüs 3 : 5.

Ook dit zal tot het langzame ontwikkelingsproces behoren van de ontbinding van de draak uit zijn gevangenis.

In het zogenaamde Christelijke Europa heeft het beginsel van zijn ontbinding zich geopenbaard in de wijdvertakte Franse revolutie aan het einde van de achttiende eeuw. Iets van de kracht van zijn ene hoorn, des Lams hoorn gelijk, heeft het beest geopenbaard in de leuze: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Vanuit deze leuze is het beest op een geheel andere, maar veel sluwere wijze strijd gaan voeren tegen de heiligen der laatste dagen. Veel sluwder dan satans plaatsbekleders dit ooit gedaan hebben tijdens zijn *duizendjarige* gebondenheid. Met deze leuze van de eerste hoorn, des Lams hoorn gelijk, heeft het beest alle proletariërs van alle landen opgeroepen zich te verenigen, opdat zij met elkaar het gehate juk der onrechtvaardige slavendienst van zich zouden werpen.

Met deze hoorn, des Lams hoorn gelijk, heeft het beest ook de heiligen in de Kerk voorgehouden dat zij als proletariërs steeds door de heersende klasse onrechtvaardig behandeld zijn. Maar wie onder hen heeft het opgemerkt dat zij in feite beraadslaagden tegen de Heere en Zijn Gezalfde, zeggende: "Laat ons hún banden verscheuren en hún touwen van ons werpen." - Psalm 2 : 2 en 3.

Met zijn andere hoorn, des Lams hoorn gelijk, heeft het beest de heiligen in de Kerk der Reformatie erop attent gemaakt hoezeer de Kerk van de zuivere leer der Waarheid afgeweken was en hen geadviseerd zich van haar af te scheiden omdat zij te goddeloos geworden was. Met als resultaat dat de Kerk der Reformatie in de loop der tijden in duizend stukken gescheurd is. De één is nog harder gaan roepen dan de ander: Zie hier is de Christus. En een ander: Zie Hij is daar (bij ons).

20 : 7a

Dit alles behoort slechts tot de voorbereidende werkzaamheden van het uit de afgrond opgekomen beest om de weg te bereiden voor de achtste koning, de ontbonden draak, die een wereldrevolutie zal ontketenen totdat hij de heiligen der laatste dagen overmocht zal hebben. - Daniël 7 : 21 en blijkens Openbaring 11 : 7 gedood zal hebben.

De kracht van deze twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, op de draak zal op ontstellende wijze verderf brengen op de aarde. De ganse aarde verslindende, vertredende en verbrijzelende. - Daniël 7 : 23 en 24 - ook de tijden en de Wet veranderende.

Uiteindelijk zal het uit de aarde opgekomen beest in tegenwoordigheid van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest door middel van zijn dienstknechten (die het uit de oorspronkelijke Kerk der Reformatie verworven heeft) in het sieraadland - Daniël 11 : 41 - de tenten van zijn paleis planten tussen de zeeën aan de berg des heiligen sieraads en aldaar tot zijn einde komen en geen helper hebben. - Daniël 11 : 45.

Dit is hetgeen wij van 13 : 14 en 15 verklaard hebben, dat vanuit de oecumene op een monumentaal, centraal gelegen ontmoetingspunt een beeld voor het beest gesticht zal worden, te weten te Jeruzalem. De voorbereidende werkzaamheden voor dit beeld worden in onze dagen reeds getroffen. Zie hiervoor het maandblad 'Israël Midden-Oosten' uitgave van de stichting 'Informatie Midden-Oosten', eerste jaargang 7 juni 1971.

Wanneer wij op al deze kenmerken van de draak acht geven, kan de betekenis van de *duizendjarige* binding van de satan misschien enigszins herkend worden.

Overigens is de werking van het uit de aarde opgekomen beest overvloedig gebleken in de tijd na de tweede wereldoorlog. Naar onze mening is er nog nimmer in de werelddij-geschiedenis met zulk een bruto geweld op het Woord van

God losgestormd als in onze tijden, waarin de zevende koning van de draak zijn scepter over de wereld is gaan zwaaien. En al is het dat deze zevende koning van het beest blijkens 17 : 10 maar een weinig tijd zijn macht over de goddeloze wereld zal kunnen uitoefenen, te weten van 1790 tot circa 2065, zo zal dit gruwelijke bestuur nochtans de derde wereldoorlog tot gevolg hebben.

En met de aanvang van deze wereldoorlog zal het beest dat was en niet is - 17 : 11 - als de achtste koning zelf uitgaan om zijn scepter over de wereld te gaan zwaaien.

Hier is reden voor: Dewijl uit de wijn des toorns der hoererij van de grote hoer van Babylon alle volken gedronken hebben en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben en de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde. - 18 : 3.

Alsdan zal het hart van de mensen gaan bezwijken van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk overkomen zullen. Want de krachten der hemelen zullen alsdan bewogen worden. - Lukas 21 : 26.

En als met de aanvang van deze derde wereldoorlog de *duizendjarige* gebondenheid van de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, *geëindigd* zal zijn,

7b zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden.

Hoe verschrikkelijk dit ook moge zijn voor de tien koningen die (met allen die hen nagevolgd zijn) hun kracht en macht aan het beest overgegeven hebben - 17 : 12 en 13 - er is nochtans voor allen die deel gekregen hebben aan de eerste opstanding een onzegbare troost in ons tekstgedeelte verborgen.

Uit deze woorden blijkt namelijk dat alleen *de satanas uit zijn gevangenis ontbonden zal worden*. Niet de draak in zijn hoedanigheid als duivel, nog minder in zijn hoedanigheid als oude slang, maar alleen in zijn hoedanigheid als *satanas*.

Wat dit betekent, willen wij trachten te verklaren.

20 : 7b

Niemand is gerechtigd te menen dat het van geen enkele betekenis is dat dit tekstgedeelte op deze wijze is samengesteld. Namelijk omdat we wel begrijpen dat het de draak is die *uit zijn gevangenis ontbonden zal worden*.

Hierdoor wordt de symboliek der duizend jaren van de binding van de draak uit het oog verloren. Want de draak, de vorst van het rijk der duisternis, is van stonde aan nadat hij en zijn engelen hun plaats bij God verlaten hadden, tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard. Dit blijkt uit Judas : 6 en ook uit 2 Petrus 2 : 4.

Dat de draak met zijn engelen op de aarde geworpen is - 12 : 9 - diende tot meerdere glorie van God, maar was voor de duivel tot meerdere vernedering en tot verzwaring van zijn oordeel, omdat die nietige mensen (de uitverkorenen Gods onder hen) hem zouden overwinnen door het bloed van een geslacht Lam. - 12 : 11.

Hierom heeft 20 : 6 gezegd: "Over dézen (namelijk over hen die deel hebben in de eerste opstanding) heeft de tweede dood geen macht."

Als de oude slang kon de draak ook niet meer uit de afgrond opkomen, want de Heere Jezus heeft de kop van de oude slang vermorzeld in Zijn kruislijden en in Zijn opstanding uit de doden.

Als duivel, dat is als lasteraar om Gods uitverkorenen bij God aan te klagen, kon hij ook niet meer *uit zijn gevangenis ontbonden worden*. Want mede hierom is hij als overste dezer wereld, met een grote keten gebonden zijnde, in de afgrond geworpen. Dit is zijn tweede dood geweest. Daarom herhalen wij hetgeen in 20 : 6 gezegd is : "Over dezen heeft de tweede dood geen macht."

Daarom zegt ons tekstgedeelte dat *de sátanas uit zijn gevangenis ontbonden zal worden*. Dát is als wederpartijder van God en Zijn volk.

Als draak kon hij onmogelijk opnieuw tegen Michaël en zijn engelen gaan strijden en daarin tegen God.

Ook was het onmogelijk als oude slang te trachten de mensen andermaal ten val te brengen.

Eveneens was het onmogelijk om als duivel Gods volk opnieuw te gaan verklagen bij God, want sinds hij gebonden en in de afgrond geworpen is, leven en heersen zij als koningen met Christus.

Daarom, ofschoon buitengewoon onopvallend, blijkt uit ons tekstgedeelte de uitzonderlijke glorie der samenstelling van Gods Woord. Want als *satan*, dat is als wederpartijder van God en Zijn volk, zal God hem een kleine tijd *laten ontbinden*, opdat de glorie van Zijn majesteit in Zijn oordeel over hem voor het oog van Zijn uitverkorenen, ja zelfs voor degenen die Hem doorstoken hebben, op het allerhoogst geopenbaard zal worden als hij publiekelijk (door het nederdalende vuur van God uit de hemel) met zijn ganse, verzamelde menigte verslonden zal worden. Dit zal in vers 9 geopenbaard worden. Dan echter niet in het verborgen, zoals dit geschied is toen hij als overste dezer wereld buiten geworpen is - Johannes 12 : 31 - zoals dit geopenbaard is in 20 : 1, namelijk door een engel, afkomende van de hemel, met een grote keten in zijn hand om hem te binden en hebbende de sleutels des afgronds om hem daarin te werpen en die boven hem te verzegelen.

Dit is in feite geschied toen het oordeel over de wereld in de Heere Jezus geopenbaard is.

Naar aanleiding van hetgeen er geschieden zal als *de satanas uit zijn gevangenis ontbonden zal worden* (zoals dit in de verzen 8 en 9 geopenbaard zal worden) achten wij het wederom gewenst, ja zelfs noodzakelijk, om ook op deze twee teksten, voordat wij ze gaan verklaren, een algemene inleiding te houden.

De glorie van de samenstelling van Gods Woord, niet alleen van dit boek der Openbaring, maar ook van de oude profe-

Inl. op 20 : 8 en 9

tieën, moge dan op het hoogst stralen.

Inleiding op de verzen 8 en 9.

Allereerst is het noodzakelijk dat wij bij het lezen en overdenken van dit 20^e hoofdstuk en wel in het bijzonder van de verzen 8 en 9 in gedachten houden, dat zij staan in de openbaring van de herstelde glorie van de Drieënige God.

Deze glorie is voor het oog van Zijn schepselen, zowel in de hemel als op de aarde, een weinig verduisterd geworden door het naar de aarde heengaan van Gods geliefde Zoon Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn (nochtans) de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen hebbende, de mensen gelijk geworden is.
- Filippensen 2 : 6 en 7.

Toen Hij heengegaan is, is er een stilzwijgen in de hemel gekomen van omtrent een half uur. - 8 : 1.

Daarom zijn ook deze twee teksten, evenals het ganse 20^e hoofdstuk, ter vervolmaking van hetgeen er geopenbaard is in de openbaring des Vaders in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek.

Ter vervolmaking van hetgeen er geopenbaard is in de openbaring des Zoons in het blazen der bazuinen.

Ter vervolmaking van hetgeen er geopenbaard is in de openbaring des Heiligen Geestes in de uitgieting der fiolen.

Ja zelfs ter vervolmaking van de Oudtestamentische profetieën. Wij willen en kunnen deze nu niet alle in het geding brengen, maar het meest nadrukkelijk blijkt dit uit de profetieën van Ezechiël in de hoofdstukken 38 en 39.

Hoewel de teksten 8 en 9 van ons hoofdstuk woordelijk een weinig afwijken van hetgeen er in deze genoemde hoofdstukken van Ezechiël geopenbaard is, geven zij toch in een hogere glorie dezelfde zaken te kennen.

Wanneer wij de volgorde der glorie van de openbaring des

Inl.op 20 : 8 en 9

Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, zoals die in dit Boek geopenbaard is, aan ons geestesoog voorbij laten trekken en van deze ons bepaalde perspectieven voor ogen stellen, kan misschien de buitengewone glans gezien worden die er uit deze twee teksten straalt, namelijk aldus:

In de ontsluiting van het vierde zegel heeft Johannes een vaal paard gezien en die erop zat was de dood en de hel volgde hem na. Dit was in de openbaring des Vaders de eerste dood. Dit blijkt uit de samenstelling van hoofdstuk 5.

In de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek is de Raad des Vaders geopenbaard, ook de heilige oorlog die gevoerd is tussen de Ruiter op het witte paard en de ruiters op het rode, zwarte en vale paard.

In ons teksthoofdstuk is het eindresultaat van deze heilige oorlog geopenbaard ter verheerlijking van de triomferende Ruiter op het witte paard en ter verheerlijking van de Drieënige God.

Nu de eerste dood (de ruiter op het rode paard en met hem de ruiters op het zwarte en vale paard) als laatste vijand - 1 Corinthe 15 : 26 - in beginsel in de opstanding van de Heere Jezus uit de doden tenietgedaan, geketend en naar het welbehagen van de grote Overwinnaar in de afgrond geworpen is, nu is gebleken en zal gaan blijken, hoe hij als de tweede dood zal uitgaan om de volken te verleiden.

De hel en het graf zijn de eerste dood nagevolgd. - 6 : 8. Maar de poel van vuur en sulfer zal de tweede dood navolgen.
- 20 : 10

Bij het blazen der zesde bazuin is gebleken, hoe de ruiter op het vale paard de heirlegers der ruitery in het veld gebracht heeft om het derde deel der mensen te doden.

Het beginsel van de oorlogsstrategie van de tweede dood is om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn met het doel de legerplaats der heiligen te omringen en de geliefde Stad.

20 : 8a

Bij het blazen der eerste bazuin is de werking van de eerste dood op de aarde geopenbaard, toen er geworden is hagel en vuur, vermengd met bloed.

Evenzo is de uitgieting der fiolen de openbaring van de gramschap des Heiligen Geestes. Want in het bijzonder is bij de uitgieting van de zesde fiool het geweld van de tweede dood geopenbaard. Hoewel bij de uitgieting van die fiool reeds gebleken is op welke wijze de draak, de tweede dood, zal uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods, zo is toch uit 20 : 6 gebleken, dat hij over allen die deel hebben in de eerste opstanding, géén macht zal hebben.

Als wij vanuit dit gezichtsveld de verzen 8 en 9 van ons teksthoofdstuk gaan verklaren, zal gaan blijken dat hun glorie zo bovenmate overweldigend is, dat zij feitelijk niet met menselijke woorden te verklaren zijn. Hoogstens zullen wij er iets van kunnen stamelen.

Nochtans, als het de Heere behaagt ons verstand te verlichten door Zijn Heilige Geest, zal het mogelijk zijn dat wij iets van hun glorie zullen kunnen aanwijzen tot Zijn eer en tot onderwijzing van de heiligen der laatste dagen.

Wij willen hiertoe eerst het achtste vers in zijn vijf onderdelen voor de aandacht stellen.

8a *En hij zal uitgaan om de volken te verleiden*

8b die in de vier hoeken der aarde zijn,

8c de Gog en de Magog,

8d om hen te vergaderen tot de krijg;

8e welker getal is als het zand der zee.

En hij, namelijk de uit zijn gevangenis ontbonden satanas, zal uitgaan om de volken te verleiden, nadat hij duizend jaren gebonden is geweest opdat hij de volken niet meer verleiden zou.

Daarom sluiten in bepaalde zin de teksten 7 en 8 aan op de eerste drie teksten van ons hoofdstuk. En daarom wekt het in hoge mate onze verwondering dat de aanvang van deze tekst niet is: 'En hij zal wederóm uitgaan om de volken te verleiden'.

Dit wekt de indruk dat de verleiding van de satan vóór zijn binding in de afgrond van weinig of geen betekenis is geweest. Het wekt de indruk dat het de moeite niet waard is om daar nog enige aandacht aan te schenken vergeleken bij *déze verleiding* van de satanas in het laatste der dagen.

Wij zouden ongetwijfeld geschreven hebben: 'En hij zal wederom uitgaan om de volken te verleiden'. Hieruit blijkt de glorie van de samenstelling van Gods Woord. Het is van hogere orde dan enig mensenwoord.

De samenstelling van dit tekstgedeelte berust niet op een kleine vergissing of op een kleine nalatigheid van Johannes die deze dingen teboek moest stellen, maar ongetwijfeld is in deze wijze van teboekstelling een geheimenis verborgen.

Stel eens dát er inderdaad gestaan had 'wederom', dan had hieruit de conclusie getrokken kunnen worden, dat de aard van de *verleiding* van de satan onveranderd dezelfde gebleven was als voordat hij in de afgrond geworpen was.

Bovendien zou het vervolg der tekst: "die in de vierhoeken der aarde zijn", ook enigszins in het gedrang gekomen zijn ten opzichte van zijn aanvankelijke verleiding, toen het oude Verbondsvolk Israël nog enige uitzondering genoot.

Daarom is dit de glorie van de samenstelling van dit tekstgedeelte:

Ten eerste: Satans *verleiding* zal in het laatste der dagen veel gruwelijker en geraffineerder zijn dan vóór zijn binding in de afgrond.

Ten tweede: Voor het geestelijke Israël in die eindtijd zal er nauwelijks enige uitzondering zijn als *hij de volken verleiden zal*.

20 : 8a

Alsdan zullen op bijzondere wijze de woorden van de Heere Jezus in vervulling gaan, die Hij gesproken heeft, zeggende: "Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zullen grote tekenen en wonderheden doen, alzo, dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden." - Mattheüs 24 : 24.

Maar nu dringt zich als vanzelf de vraag aan ons op: Zijn dan de volkeren tijdens de duizendjarige gebondenheid van de draak beslist en absoluut niet door de satanas verleid?

Naar de letterlijke betekenis van de verzen 2 en 3 zouden wij van deze veronderstelling kunnen uitgaan. Zij zijn ook in eigenlijke zin door de draak zelf niet meer verleid nadat hij in de afgrond geworpen is, maar nu geheel door zijn plaatsvervangers, namelijk door zijn zesde en zevende koning.

Uit 13 : 1 en 2 blijkt beslissend dat de draak zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht heeft kunnen overdragen aan het uit de (volkeren)zee opgekomen beest. En dit nog des te meer aan zijn zevende koning, het uit de afgrond - 11 : 7 - het uit de aarde - 13 : 11 - opgekomen beest.

Daarom blijkt zelfs in grote lijnen uit de samenstelling van ons tekstgedeelte de werking van de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, gedurende de ganse wereltijdgeschiedenis, namelijk vanaf het ogenblik dat hij de mens tot zonde heeft weten te brengen tot aan het einde der wereld.

Samenvattende is de werking van de draak aldus:

1. Voordat de kop van de oude slang door de Heere Jezus vermorzeld is, heeft de draak zelf (maar toch ook door middel van zijn vijf koningen die gevallen zijn - 17 : 10 - zijn vijf dynastieën, te weten: Lamech, Nimrod, Farao, Nebukadnézar en de Romeinse dynastie) alle volken naar zijn begeerte kunnen verleiden, met uitzondering in de voortijd van Gods zonen en dochteren - Genesis 6 : 2 - en in latere tijden van Zijn uitverkorenen in Noachs nageslacht en Abrahams nageslachten.

2. Maar sinds de kop van de oude slang vermorzeld is, heeft de Heere de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, geketend in de afgrond laten werpen voor duizend jaren, opdat hij de volken niet meer verleiden zou.

En waarom?

Opdat - 14 : 6 - de verkondiging van het heilig Evangelie aan degenen die op de aarde wonen en aan alle natie en geslacht en taal en volk haar loop zou mogen hebben. En dit ondanks het feit dat de draak zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht aan zijn zesde koning (het uit de 'volkeren'zee opgekomen beest) gegeven had.

3. Maar in het laatste der dagen zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden *om de volken te gaan verleiden* die in de vier hoeken der aarde zijn

En waarom?

Omdat de volken aan wie God het Evangelie toevertrouwd had, dit veracht en verworpen hebben. In het bijzonder omdat zij zich hebben laten verleiden door satans zevende koning (het uit de afgrond opgekomen beest) door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven.

Ja ook omdat de tien koningen - 17 : 12 - de afgedwaalden van de door God op zo bijzondere wijze gestichte Ge-réformeerde Kerk der Reformatie, enerlei mening gehad hebben met het uit de afgrond opgekomen beest en zij hun kracht en hun macht aan dit beest overgegeven hebben. - 17 : 13.

Deze drie verschrikkelijke werkingen van de draak worden in de Heilige Schrift op vele plaatsen en op velerlei wijze voor de aandacht gesteld. Uit vele onder andere deze:

Ten opzichte van het onder 1 gestelde blijkt dit zeer duidelijk in 12 : 15 uit deze woorden: "De slang wierp uit haar mond achter de vrouw water als een rivier, opdat hij haar door de rivier zou doen wegvoeren."

Ten opzichte van het onder 2 gestelde verwijzen wij slechts naar 13 : 1 en 2; 2 Thessalonicensen 2 : 4 en naar 1 Timotheüs

20 : 8a

4 : 1 t/m 4.

Ten opzichte van het onder 3 gestelde verwijzen wij o.a. naar 11 : 7; 13 : 14 t/m 17; 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5 en inzonderheid naar 17 : 11 t/m 14, alwaar gezegd is dat het beest als de achtste koning tezamen met de tien hoornen die uit hem voortgekomen zijn, tegen het Lam zullen gaan krijgen. De volken die in de vier hoeken der aarde zijn, vergaderende tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods. Dit is uit 16 : 16 gebleken.

Uit dit alles kan niet alleen de toename der boosheid van de satan, maar ook van die der mensen gekend worden. De zonde blijkt zo een hellend vlak te zijn waarvan alle schepselen die van God afgevallen zijn (zonder de voorzienigheid Gods) steeds dieper dreigen weg te glijden. Welk een noodzaak, zo blijkt hieruit, is het daarom de zonde dagelijks wakende en biddende te bestrijden.

Deze toename van boosheid van de satan kan gekend worden in ons tekstgedeelte uit het ontbreken van het woord 'wederom'. Dit geeft stilzwijgend te kennen, dat *hij* na zijn ontbinding op geheel andere wijze *de volken zal gaan verleiden* dan zoals hij dit voor zijn ontbinding gedaan heeft. In die tijden heeft hij hen slechts verleid door water als een rivier uit zijn bek te werpen. Door deze rivier van valse voorstellingen van Gods majesteit en van Zijn heerlijkheid trachtte hij de mensen van God af te voeren. Dit is gebleken in de velerlei soorten van afgoden die zij te dien dage gemaakt hebben.

Maar tijdens zijn gebondenheid is de toename van zijn boosheid geopenbaard. Toen heeft hij getracht door middel van zijn zesde koning zich in de tempel Gods te zetten alsof hij God was. - 2 Thessalonicensen 2 : 4.

En nadien (door middel van zijn zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest) heeft hij de Kerk des Heeren weten

20 : 8a

te maken tot de grote hoer van Babylon, met wie de koningen der aarde gehoereerd hebben. - 17 : 2a. Namelijk de tien koningen die in de oecumene hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben. - 17 : 12 t/m 14.

Maar het toppunt van satans en der mensen boosheid zal geopenbaard worden als de satan zelf als de achtste koning uit zijn gevangenis ontbonden zal worden. Het beginsel hiervan is reeds geopenbaard in zijn zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest, vanwege de tekenen die aan hetzelfde te doen gegeven zijn, Want door het vuur (de elektriciteit) dat het van de hemel heeft doen afkomen op de aarde, heeft het degenen verleid die op de aarde wonen. - 13 : 13 en 14. Wiens toekomst (namelijk van dit beest) is naar de werking des satans, in alle kracht en tekenen en wonderen der leugen en in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen die verloren gaan: daarvoor dat zij de liefde der Waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. - 2 Thessalonicensen 2 : 9 en 10. Dit is het waarom een engel, vliegende in het midden des hemels, reeds het drievoudig wee heeft uitgeroepen. - 8 : 13. En hierop aansluitende heeft een luide stem uit de hemel het uitgeroepen: "Wee degenen die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen en heeft grote toorn, wetende dat hij een kleine tijd heeft." - 12 : 10 t/m 12.

Hoewel het eerste wee reeds geopenbaard is in 9 : 1 t/m 11 en van het tweede wee slechts de beginselen geopenbaard zijn in 9 : 13 t/m 19, blijkt uit onze tekst welke gevolgen het voor de overige mensen gehad heeft die niet gedood zijn door deze plagen die in deze twee grote wereldoorlogen geopenbaard zijn. Zij hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen en de gouden en zilveren en koperen en stenen en houten afgoden die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen. - 9 : 20a.

De *verleiding van satan* zal in het laatste der dagen veel geraf-

finerder zijn dan zij ooit geweest is. Zij is een gevolg van het vuur dat het uit de afgrond opgekomen beest heeft doen afkomen op de aarde, want zonder dit vuur (de elektriciteit) zouden al zijn verleidelijke en verderfelijke tekenen onmogelijk geweest zijn.

Bijna alle, of misschien wel alle mensen vinden in de dagelijkse weelde van deze tekenen des satans hun vermaak. Nú kan er (in plaats van verdrukkingen verdragen om Christus' wil, zoals dit voorheen zoveel voorkwam) alle dagen feest gevierd worden en dat met een schijn van godzaligheid. Om strijd roepen 'Christelijke' reisverenigingen op om van deze dagelijkse weelde te genieten.

Dit is hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft: Om indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen te verleiden. - Mattheüs 24 : 24.

Ons tekstgedeelte is bijzonder sober. Het zegt slechts: *En hij zal uitgaan om de volken te verleiden.*

Wat zal het antwoord van het volk des Heeren zijn op al deze tekenen van het beest uit de afgrond met hun verderfelijke verleidingen?

Wat zal ook mede als gevolg hiervan ons antwoord zijn op de onderzoekers dezer eeuw - 1 Corinthe 1 : 20b - met hun verderfelijke theorieën?

In zijn dagen heeft de profeet Amos reeds gezegd: "De verstandige zal te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn." - Amos 5 : 13.

Maar zij die deel hebben in de eerste opstanding, mogen zich vertroosten met de woorden uit 20 : 5 en 6 dat deze tweede dood geen macht over hen zal hebben. Ook en vooral niet ten opzichte van de evolutietheorieën die de satan door deze tekenen naar voren gebracht heeft. Want zij die God vrezen, houden hieraan vast, dat alle zichtbare en onzichtbare dingen door God uit het niet tevoorschijn zijn geroepen en dat Hij op elk dezer dingen Zijn eeuwigheidsstempel gezet heeft.

Bovendien blijven zij zich vastklemmen aan het onverander-

lijke Woord van God waarin de majesteit Zijner eeuwigheid en Goddelijkheid geopenbaard is. Althans aan degenen aan wie het God liefd heeft het te openbaren.

Zij weten uit datzelfde Woord dat het begrip 'tijd', waarmee de onderzoekers dezer eeuw Gods scheppingsdagen als ongelooftwaardig willen voorstellen, slechts ijdelheid is. "Ijdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid." - Prediker 1: 2.

De evolutietheorieën beletten de mens om tot de kennis der ware gelukzaligheid te komen. Tijd als zodanig is ook een schepping Gods, voortgekomen uit Zijn eeuwige, ondoorgrondelijke en onnaspeurlijke majesteit.

Maar al is alles, dus ook de tijd, enkel ijdelheid, wij hebben daarentegen het profetische Woord dat zeer vast is en we doen wel als we daarop acht hebben als op een Licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de Morgenster opga in onze harten. Dit eerst wetende, dat geen profetie der Heilige Schrift (dus ook niet der scheppingstijdgeschiedenis) is van eigen uitlegging. - 2 Petrus 1 : 19 en 20.

Zo is er voor Gods kinderen geen enkel gevaar aan verbonden, als zij zich houden aan het eenvoudige Woord van God ook ten opzichte van Zijn schepping aller dingen in zes dagen.

Laat dan niemand zich in het laatste der dagen laten *verleiden* door de tekenen die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen zijn gegeven, waarvan de uit zijn gevangenis ontbonden zijnde satan zo sluw gebruik zal weten te maken, als *hij zal uitgaan om de volken te verleiden*

8b die in de vier hoeken der aarde zijn.

Het is opmerkelijk, dat deze *vier hoeken der aarde* al eerder in het geding gebracht zijn, te weten in 7 : 1 en wel na de ontsluiting van het zesde zegel van het verzegelde Boek. Hieraan bemerken we onmiddellijk, dat er een bepaald verband moet zijn tussen 7 : 1a en ons tekstgedeelte.

Achter deze samenstelling van woorden is een apart geheimenis verborgen.

Gewoonlijk spreekt de Heilige Schrift van 'de ganse aarde, de gehele aarde, alle volken, de wereld en die erin wonen of alle natiën en talen en tongen', maar de volken *die in de vier hoeken der aarde zijn* worden pas weer in het geding gebracht omstreeks de tijd van de openbaring van het laatste oordeel. Hierin is enerzijds het bestuur des Allerhoogsten over de wereld en Zijn Kerk verborgen en anderzijds de oorlogsstrategie van de satan. Deze zal (zoals wij bij het voorafgaande tekstgedeelte verklaard hebben) in het laatste der dagen veel geraffineerder zijn dan zij ooit geweest is.

Nu de satanas uit zijn gevangenis ontbonden is, zal hierin zijn sluwheid en grote toorn geopenbaard worden, wetende dat hij een kleine tijd heeft. - 12 : 12. Niet in algemene zin, zoals wij 12 : 12 oorspronkelijk verklaard hebben, maar mede in het bijzonder met het oog op het einde der tijden.

Als die tijden zullen aanbreeken dat de satan de volken zal verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn* (om die te vergaderen tot de krijg) zullen op bijzondere wijze de woorden uit 12 : 12 zich laten gelden: "Wee degenen die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen en heeft grote toorn, wetende dat hij een kleine tijd heeft."

Dan zal hij zich voorbereiden voor de beslissende slag, trachtende alsnog Gods plan met de aarde en haar bewoners te verijdelen, maar in het bijzonder Zijn Raad met Zijn uitverkoren Gemeente. Dan zal gaan blijken dat hij vanuit *de vier hoeken der aarde* een ring zal gaan leggen om de legerplaats der heiligen, zodat er voor hen geen ontkomen meer mogelijk zal zijn.

In hoofdstuk 13 : 13 t/m 17 is al geopenbaard op welke wijze de satan Gods volk zal trachten te verderven in het laatste der dagen. Maar in 20 : 8 en 9 zal gaan blijken dat hij zelfs de gedachtenis van een Kerke Gods op de aarde zal trachten te

vernietigen.

Zo langzamerhand beginnen reeds in onze dagen deze *vier hoeken der aarde* zich af te tekenen in de grootmachten Rusland, Noord-Amerika, China en in beginsel ook Zuid-Amerika.

Tenslotte zal hij vanuit deze *vier hoeken der aarde* zijn duivelse plannen uitvoeren.

Vóór zijn binding in de afgrond heeft hij ook wel vrijmacht gehad om de aarde te doorwandelen - Job 1 : 7 en 2 : 2 - maar was hij altijd nog in bepaalde zin afhankelijk van het beleid zijner koningen (zoals wij dit verklaard hebben naar aanleiding van 17 : 10) in het vernietigen van de werken Gods. Dit is gebleken in de nakomelingen van Lamech, van Nimrod, van Farao en van de overigen die in zijn naam de scepter over de aarde gezwaaid hebben.

Het is de satan in die voortijden telkens 'bijna' gelukt om zijn doel te bereiken, namelijk in de zondvloed, in de torenbouw van Babylon, in de verderving van Gods volk in Egypte, in de wegvoering van het tienstammenrijk van Israël naar Assyrië, in de verwoesting van Jeruzalem en haar tempel door Nebukadnézar.

En onder het bestuur van zijn vijfde koning, de overheersing van de Romeinen over Israël, heeft het er de schijn van gehad dat dit zijn beslissende overwinning zou worden.

En dit zou ongetwijfeld naar zijn mening ook zo geweest zijn, als die door hem gehate Nazarener zijn oorlogsstrategie maar niet doorkruist had. Zijn heilige oorlogsstrategie is zo ondoorgrondelijk, zo onpeilbaar en zo onverwacht geweest, dat er geen schepsel geweest is, noch in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde - 5 : 3 - in wiens gedachten het had kunnen opkomen dat God op deze wijze tot Zijn allerhoogste eer zou komen, door in de vernedering en in de dood van Zijn geliefde Zoon vervloekte zondaren te verlossen van hun zonden en hen deelgenoten te maken van de erve der heilige engelen in het licht. - Kolossensen 1 : 12.

Niemand had kunnen verwachten dat God op deze wijze over de overheden en de machten (dat is over de satan met al zijn boze geesten) zo publiekelijk triomferen zou, hen in het openbaar tentoonstellende, zoals dit blijkt uit Kolossensen 2 : 15. Als Hij nu maar niet opgewekt was van de doden, dan zou Zijn prediking en de prediking van Zijn dienstknechten nog ijdel geweest zijn en ook ijdel hun geloof blijkens 1 Corinthe 15 : 14.

En al heeft hij nog getracht Zijn opstanding met klem te loochenen - Mattheüs 28 : 13 - zo heeft hij toch moeten ervaren dat juist hierdoor zijn kop vermorzeld is en dat hij van hieruit gegrepen en in de afgrond geworpen is.

Hoewel de draak echter heeft moeten ervaren dat hij in de afgrond geworpen is, toch heeft hij blijkbaar zijn strijd tegen God en tegen de Gemeente Zijner uitverkorenen kunnen voortzetten, namelijk door zijn kracht en zijn troon en zijn grote macht te geven aan zijn zesde koning, het uit de (volkeren)zee opgekomen beest - 13 : 2 - wiens werking reeds geopenbaard is in de Gemeente van Pergamus. - 2 : 12 en vervolgens.

Dit blijkt uit de brief die de verheerlijkte Heiland aan die Gemeente geschreven heeft. Aldaar heeft Hij tot hen gezegd: "Ik weet uw werken en waar gij woont, namelijk waar de troon des satans is."

Niemand moet menen dat dit alles, deze oorlogsstrategie van de satan, maar komediespel is, omdat er tegen God toch niet te strijden valt vanwege Zijn almacht van eeuwigheid. Neen, want ook de satan heeft een onoverwinnelijk wapen, namelijk zijn ervaring dat het bij God onmogelijk is om goddelozen te rechtvaardigen. Zij zijn zijn krijgsgevangenen en wie is er bij machte om dezen uit zijn macht te bevrijden?

Zelfs de heilige engelen zijn zeer begerig geweest de afloop van deze strijd te zien, want Petrus schrijft: "In welke dingen de engelen begerig zijn in te zien." - 1 Petrus 1 : 12.

De (Christelijke) mens daarentegen is op een bijna dodelijke wijze gewend geraakt aan de verkondiging van het heilig Evangelie, alsof het de gewoonste zaak van de wereld is dat het voortdurend verkondigd wordt, er niet bij stilstaande dat het in feite een onmogelijk, een ongehoord en een in der eeuwigheid niet te verklaren geheimenis is, dat God in Zijn eniggeboren Zoon, Christus Jezus, verlossing voor zondaren teweeggebracht heeft. En dát door de dood Zijns Zoons als waarachtig God en als waarachtig Mens.

Dit is hetgeen geschreven is in Johannes 3 : 16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe."

Geen schepsel, noch in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, had dit kunnen vermoeden, dat déze onmogelijkheid bij God mogelijk zou zijn.

De werping van de draak op de aarde is het beginsel van de openbaring van dit geheimenis geworden. Terwijl de draak ongetwijfeld van mening geweest moet zijn Gods werken in Zijn glorievolle schepping te hebben verijdeld en dat hij Hem nu voorts zou kunnen bestrijden, zich bij voorbaat verlustigende in de verderving van het sieraad van Zijn schepping op de aarde.

Hij moet ook ongetwijfeld van mening geweest zijn, dat hij dit zoveel lager geschapen, vleselijke wezen (de mens) gemakkelijk met hem in opstand tegen God zou kunnen brengen.

Uit het feit echter dat de oude slang zijn strijd tegen God en Zijn kerk heeft kunnen voortzetten nadat zijn kop vermorzeld is (namelijk in de beesten die uit de zee en uit de afgrond opgekomen zijn) blijkt, dat dit hem ter bespottung en tot oordeel is.

Hieruit blijkt, dat én zijn werping op de aarde én zijn binding in de afgrond voor duizend jaar én zijn ontbinding voor een kleine tijd, alle tezamen slechts het beginsel van zijn eeuwig

oordeel over hem geweest zijn en voorts zijn zullen.

De Allerhoogste heeft op deze ondoorgrondelijke wijze Zijn allerhoogste glorie willen openbaren.

Daarom is satans oorlogsstrategie in het laatste der dagen om de volken te verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn*, geheel en al een gevolg van het ondoorgrondelijke bestuur van God Die de satanas uit zijn gevangenis heeft laten ontbinden om de volken te verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn*, opdat God in hen en in hun verzamelde legermachten op het allerhoogst verheerlijkt zal worden en opdat Zijn uitverkorenen bevrijd zullen worden.

Het bestuur des Allerhoogsten betreffende deze *vier hoeken der aarde* is in beginsel reeds geopenbaard toen God Zijn heilige wachters ten oosten van de hof van Eden gesteld heeft met een vlamig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde om te bewaren de weg van de boom des levens - Genesis 3 : 24 - opdat in de eerste plaats de weg voor het beloofde Vrouwenzaad veilig gesteld zou zijn.

Deze heilige wachters heeft Hij daarna gesteld "op *de vier hoeken der aarde*, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enige boom" - 7 : 1 - totdat Zijn uitverkorenen verzegeld zullen zijn. - 7 : 3.

Indien de Heere Jezus vóór Zijn kruisiging niet gebeden had: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen", zou de aarde terzelfder stonde verdorven zijn geworden. Dit blijkt, want onmiddellijk nadat bij het blazen der vierde bazuin geopenbaard is dat het derde deel der Zon en der maan en der sterren geslagen is, heeft een engel, vliegende in het midden des hemels, een drievoudig wee uitgeroepen over degenen die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen der bazuin der drie engelen die nog bazuinen zullen.

Daarom is bij het blazen der vijfde en der zesde bazuin in beginsel de verderving der aarde geopenbaard.

Maar God heeft om der wille van Zijn uitverkorenen Zijn heilige wachters op *de vier hoeken der aarde* gesteld, opdat zij in deze beschadigingen niet zouden omkomen.

Dit is hetgeen wij van deze twee bazuinen verklaard hebben, dat zij in hoofdzaak openbaren de dingen die in der wereld Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis haast geschieden moeten:

De vijfde bazuin vanaf het opkomen van het beest uit de (volkeren)zee. Dat is reeds vanaf de aanvang van de verkondiging van het heilig Evangelie, zie 14 : 6, tot omstreeks de jaren 1789 - 1795.

De zesde bazuin vanaf die tijd, dat is de tijd dat het beest uit de afgrond opgekomen is, satans zevende koning. Deze zal zijn scepter over de Kerk en de wereld zwaaien tot omstreeks het jaar 2065, want van deze zevende koning is gezegd dat hij maar een weinig tijds blijven zou. - 17 : 10.

Daarna zal het beginsel van het derde wee geopenbaard worden. Dit derde wee zal geopenbaard worden bij het blazen der zevende bazuin. Aanvankelijk als de uit zijn gevangenis ontbonden satanas, als de achtste koning, zijn scepter over de Kerk en de wereld zal gaan zwaaien.

Dan zal hij de derde wereldoorlog ontketenen en vervolgens uitgaan om de volken te verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn*, namelijk de Gog en de Magog, om die te vergaderen tot de krijg, welker getal is als het zand der zee. Of zoals het in 16 : 14 gezegd is: Hij zal de koningen der aarde en der gehele wereld vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods.

Nu kunnen wij uit Daniël 12 : 12 wél een vermoeden putten tot wanneer hij zijn scepter over de wereld zal zwaaien, maar de dág en de úre dat er vuur zal nederdalen van God uit de hemel om hem en zijn menigte te verslinden, weet niemand, zelfs de Zone Gods niet naar Zijn Menselijke natuur, maar de Vader alleen.

Nochtans schrijft Paulus aan de Gemeente der Thessalonicensen: "Maar gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen." - 1 Thessalonicensen 5 : 4. En aan de Corinthiërs schrijft hij: "Want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods." - 1 Corinthhe 2 : 10b.

Niet om de verdorven, vleeselijke nieuwsgierigheid van de mens te bevredigen, maar opdat de glorie van Gods Woord door hen op het allerhoogst verheerlijkt zal worden.

In beginsel heeft de satanas de volken al verleid in de tekenen die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen zijn gegeven. Reeds daarin richt hij zijn pijlen op *de vier hoeken der aarde*, aanvankelijk Rusland en Noord-Amerika bereidende tot de derde wereldoorlog, maar daarna ook China en Zuid-Amerika daarbij betreffende.

Dit leiden wij af uit ons tekstgedeelte.

Johannes heeft de vier engelen *die op de vier hoeken der aarde zijn*, reeds gezien nadat hem in de ontsluiting van het zesde zegel de grote dag des toorns van God is geopenbaard. - 7 : 1. Dat is dezelfde dag die ook in ons teksthofdstuk geopenbaard zal worden.

Daarom kan naar aanleiding van de samenstelling van hoofdstuk 6, waarin de ontsluiting der eerste zes zegelen van het verzegelde Boek geopenbaard is met het onmiddellijk daarop aansluitende zevende hoofdstuk, de conclusie getrokken worden, zoals wij reeds eerder gezegd hebben, dat deze grote dag van de toorn Gods in beginsel reeds aangebroken is in het oordeel dat over de Heere Jezus gegaan is en dat deze grote dag zich van toen af voortgeplant heeft in de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis.

Het eerste duidelijke kenmerk van deze dag is gezien in de verwoesting van Jeruzalem en in de verstrooiing van Israël over de ganse aarde nadat het derde deel der Zon geslagen is (namelijk in beginsel op Golgotha) en de hel het valse paard nagevolgd is. - 6 : 8.

Na de verwoesting van Jeruzalem heeft deze grote dag van de toorn des Heeren zich voortgeplant in oorlogen en geruchten van oorlogen, in hongersnoden en pestilentiën en aardbevingen in verscheidene plaatsen. In het verschijnen van valse christussen en vele valse profeten. In het elkaar overleveren tot de dood. Zoals de Heere Jezus dit alles voorzegt heeft. - Mattheüs 24 : 5 t/m 12.

Maar vooral de derde en laatste, grote wereldoorlog, waarin het derde deel der mensen gedood zal worden - 9 : 15 - zal als een zware donderslag de ernst van deze grote dag des oordeels inleiden.

En al is het dat er nog verscheidene eeuwen na deze oorlog zullen verlopen (waarvan de laatste vier of vijf eeuwen zelfs nog in een Sodomsvelvaren) voordat de majesteit van deze grote dag geopenbaard zal worden in het vuur dat van de hemel zal nederdalen om de satanas en zijn heirlegers te verslinden, zoals uit vers 9 blijken zal, zo zal toch uit dit alles enigszins verstaan kunnen worden wat het voor de wereld en haar inwoners betekenen zal als de satanas uit zijn gevangenis ontbonden zal worden en hij zal uitgaan om de volken te verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn*, welker getal zal zijn als het zand der zee, namelijk:

8c *De Gog en de Magog.*

Welk een grenzeloze gedachtenwereld ligt er in deze twee namen verborgen. En dat niet alleen voor de dienstknechten van de Heere Jezus, aan wie deze zaken getoond worden betreffende de dingen die haast geschieden moeten, maar ook zelfs voor de goddeloze wereld in het laatste der dagen, wanneer *de Gog en de Magog* als een gemeenschappelijke vijand van het Israël Gods gezamenlijk zullen optrekken vanuit de vier hoeken der aarde naar de breedte der aarde om de geliefde Stad, de legerplaats der heiligen, te gaan verderven.

In algemene zin wordt allereerst door deze twee namen de oorspronkelijke tegenstelling geopenbaard tussen Gods uitverkorenen en de verworpenen. Tussen Abel en Kaïn, tussen Izak en Ismaël, tussen Jakob en Ezau, tussen David en Saul of tussen *de Gog en de Magog* enerzijds en het uitverkoren volk des Heeren anderzijds.

Zij vormen beiden, elk voor zich, de hartader van het bestaan en de geschiedenis der mensheid. In elk dezer zal de grote glorie van de almachtige God, de Schepper van hemel en aarde, geopenbaard worden.

In het uitverkoren volk de glorie van Gods genade in Christus Jezus en in hen die vrijwillig vijandig blijven tegen God en Zijn uitverkoren volk, de glorie van Gods gerechtigheid. - Romeinen 9 : 22.

Dit sluit echter niet uit, dat we allen zonder onderscheid van nature het beeld van *de Gog en de Magog* in onze harten hebben, d.w.z. dat wij van nature vijanden van God en onze naasten zijn. Want het Israël Gods is door de wedergeboorte een nieuwe schepping Gods in de wereld geworden.

Van nature bedenken we de dingen des vleses die van beneden zijn, maar in de wedergeboorte de dingen des Geestes, die boven zijn. Daarom bestrijden deze elkaar op leven en dood, onder welke benamingen dit ook van het begin der wereld af geschied moge zijn

Van hieruit wordt in ons tekstgedeelte onder de benaming *Gog en Magog* de laatste, grote worsteling van de satan en zijn rijk tegen Gods uitverkoren volk geopenbaard.

Het is opmerkelijk dat hun beider persoonlijke afkomst, zowel van *de Gog* als van *de Magog*, zo nauwkeurig in de Heilige Schrift vermeld is. Zij hebben voor het oog der Kerk gestalte gekregen in de nakomelingen van Noach.

Voor die tijd kon men hun geestelijke gestalte vinden in Kaïn en in Lamech en in hun nakomelingen. Maar in de nakomelingen van Noach wordt hun familie duidelijker geopenbaard, want Noach gewon Sem, Cham en Jafeth en van dezen

zijn de volkeren op de aarde verdeeld na de vloed. - Genesis 10 : 32b.

En vanuit deze drie zijn de nageslachten van wereldomvattende betekenis geworden. Vooral ook ten opzichte van hun woonplaatsen en ontwikkeling. Maar ook ten opzichte van vloek en zegen over hen. Ja zelfs in huidskleur en uiterlijk zijn hun nageslachten te onderscheiden.

De fundamentele kenmerken van vele volken zijn terug te brengen tot deze drie zonen van Noach en hun nageslachten.

Voorzover het de nakomelingen van Sem betreft is dit het meest beslissend aanwijsbaar, want hij is de gezegende des Heeren, waaruit het volk der Joden is voortgekomen.

Voor de nakomelingen van Jafeth is het in deze zin aanwijsbaar, dat zij (na de verwerping van Israël) in Sems tenten hebben mogen wonen, d.w.z. dat aan zijn nakomelingen het Evangelie Gods is toebetrouwd.

Terwijl de nakomelingen van Cham hun tot knechten zouden zijn.

Het Evangelie is overwegend verkondigd in Europa en in latere tijden in Noord-Amerika.

Uit Jafeths geslacht is *de Magog* voortgekomen., want de tweede zoon van Jafeth was *Magog*. - Genesis 10 : 2. Deze *Magog* is de hoofdvorst geworden, de hoofdvorst van Mesech en Tubal, twee andere zonen van Jafeth. Hij heeft over dezen zijn scepter gezwaaid. - Ezechiël 38 : 2 en 3.

Dit is van beslissende betekenis voor de verklaring van ons tekstgedeelte, want *Gog* is het land van *Magog*. - Ezechiël 38 : 2. Van dezen heeft de Heere HEERE gezegd (zeer verkort samengevat): "Zie Ik wil aan u, o *Gog*, gij hoofdvorst van Mesech en Tubal!" - Ezechiël 38 : 3. "Ik zal u optrekken uit de zijden van het noorden en Ik zal u brengen op de bergen Israëls." - Ezechiël 39 : 2. "Na vele dagen zult gij bezocht worden, in het laatste der jaren zult gij komen in het land dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele vol-

ken, op de bergen Israëls, die steeds tot verwoesting geweest zijn." - Ezechiël 38 : 8.

Ten opzichte van Cham, de tweede zoon van Noach, zijn zoon is de vervloekte. - Genesis 9 : 25. Uit hem zijn ongetwijfeld de donkergekleurde rassen voortgekomen. Van dezen is gezegd, dat zij Jafeths nakomelingen tot knechten zullen zijn, hetwelk voor ons, Europeanen, het best bekend is uit de Afrikaanse slavenhandel.

Dit knechtschap is heden ten dage op vele plaatsen nog actueel in de wereld, voornamelijk in Zuid-Afrika. Al is dit knechtschap vanzelfsprekend geen vrijbrief voor slavenhandel en onderdrukking.

Met voorbijgaan aan Gods bestuur en met verachting van Zijn oordelen is de wereldraad van kerken met de zogenaamde Christelijke wereld in onze dagen in felle opstand tegen deze beschikkingen van God. Velen van hen zijn *de Magog*, die zich met het land van *Gog* opmaken en zich vergaderen tot de krijg, tot de beslissende slag in het Armagéddon dezer wereld. Hun eigen doemwaardigheid kennen zij blijkbaar niet, noch prijzen zij God voor Zijn vrije genade, dat Hij hén verwaardigd heeft zovele eeuwen in Sems tenten te hebben mogen wonen. Hierin is de oeropstand van de satan tegen het bestuur van de Allerhoogste verborgen.

Om tot meerdere kennis van *de Gog en de Magog* te komen achten wij het van belang iets van hun geschiedenis gedurende de duizendjarige gebondenheid van de draak aan te wijzen. Gedurende die tijd zijn zij (door enting op de goede olijfbom Israël) één plant geworden met de nageslachten van Sem. - Romeinen 11 : 17. Maar van nature zijn zij heidenen en bebliste haters van Gods uitverkoren volk. Dit is gebleken uit Ezechiël 38 en 39. Deze hun oude natuur is gedurende deze periode meerdere malen geopenbaard. Een voorbeeld hiervan is in onze tijden het systeem van Hitler en zijn aanhangers. Hij heeft miljoenen Joden laten vermoorden.

Vanwege de gebondenheid van satan is dit volk evenwel niet volkomen uitgeroeid, maar als hij eenmaal ontbonden zal zijn, zal hij *de Gog en de Magog*, die in de vier hoeken der aarde zijn, verzamelen tot de krijg om hen alsnog van de aarde weg te vagen.

Nochtans heeft God naar Zijn eeuwig vrijmachtig welbehagen uit *de Gog en de Magog* Zich een volk ten eigendom verkoren en dit geënt op de goede olijfboom die geplant en gegrondvest is in de Verbondssluiting met Abraham die een vriend Gods is genaamd geworden.

Want de zaligheid is uit de Joden en de Verlosser is uit Sion voortgekomen om de goddeloosheden van Jakob, Zijn uitverkorene, af te wenden. - Romeinen 11 : 26. Daarom blijft Jeruzalem de geliefde stad die God ter woning begeerd heeft. - Psalm 132; Psalm 137 e.a.

En al is er ook een gedeeltelijke verharding over Israël gekomen vanwege hun verwerping van de Heere Jezus - Romeinen 11 : 25 - zo zal deze toch niet langer duren dan totdat de volheid der heidenen gekomen zal zijn, d.w.z. totdat ook dezen (*de Gog en de Magog*) de maat hunner boosheid vervuld (volgemaakt) zullen hebben.

Uit 11 : 7 t/m 10, uit 13 : 11 t/m 17, uit 17 : 11 t/m 14 en uit 18 : 2 is gebleken dat zij niet in de goedertierenheid gebleven zijn en daarom van de goede olijfboom wederom zijn afgehouden, zoals dit in Romeinen 11 : 22 voorzegt is. Of zoals wij steeds gesteld hebben: De Kerk heeft in de oecumene haar bestaansrecht verloochend en prijsgegeven.

De oude natuur van *de Gog en de Magog*, die blijkens Ezechiël 38 en 39 het oude Israël zo hevig bestreden heeft, is wederom bovengekomen. Dit blijkt uit 20 : 8 en 9. Zij zijn verleid geworden door satans zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest, inzonderheid door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven.

20 : 8c

Hierdoor zijn *de Gog en de Magog* geworden het grote Babylon dezer wereld en hebben zij de Kerk gemaakt tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2.

Van hieruit zal hun vijandschap zich tegen Gods uitverkorenen gaan richten, maar in het laatste der dagen in het bijzonder tegen het volk "dat wedergebracht is van het zwaard" (het alsdan tot bekering gekomen Israël) zoals blijkt uit Ezechiël 38 : 8. Vooral tot hún verderving zal de ontbonden satanas *de Gog en de Magog* (de oorspronkelijk begenadigden onder de heidenen) en de tot ontbinding gekomen Kerk der Reformatie vergaderen tot de krijg, zoals uit de genoemde hoofdstukken van Ezechiël te zien is.

Uit deze kunnen de dienstknechten van de Heere Jezus, aan wie deze dingen getoond worden, *de Gog en de Magog* leren kennen die in het laatste der dagen tegen Gods volk ten strijde zullen trekken in het Armageddon der beslissing.

Zelfs is aldaar het volk hetwelk in de noorderhoek der aarde is, aangewezen als het volk dat de leiding zal hebben in deze geestelijke oorlog. Dit blijkt uit Ezechiël 38 : 5 en 6 en uit 39 : 1 en 2. Hier staat geschreven:

Ezechiël 39 : 1b:

"Zo zegt de Heere HEERE: Zie Ik wil aan u, o *Gog*, hoofdvorst van Mesech en Tubal!"

Ezechiël 39 : 2b:

"Ik zal u optrekken uit de zijden van het noorden en Ik zal u brengen op de bergen Israëls."

Ezechiël 38 : 5:

"Perzen, Moren en Puteërs met hen die altermaal schild en helm voeren."

Ezechiël 38 : 6:

"Gomer en al zijn benden en het huis van Togárma, aan de zijden van het noorden, en al zijn benden; vele volken met u."

En vervolgens:

Ezechiël 38 : 7:

”Zijt bereid en maakt u gereed, gij en uw ganse vergadering en wees gij hun tot een leidsman.” (vert. N.B.G.).

Ezechiël 38 : 8 en vervolgens:

”Na vele dagen zult gij bezocht worden; in het laatste der jaren zult gij komen in het land dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken, op de bergen Israëls, die steeds tot verwoesting geweest zijn; als dat land uit de volken zal uitgevoerd zijn en zij altemaal zeker zullen wonen. Dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als een onstuimige verwoesting, gij zult zijn als een wolk (met uw vliegtuigen en raketten) om het land te bedekken.”

Ezechiël 38 : 15:

”Gij zult dan komen uit uw plaats, uit de zijden van het noorden, gij en vele volken met u, die altemaal op paarden zullen rijden, een grote vergadering en een machtig heir.”

Ezechiël 38 : 16:

”En gij zult optrekken tegen Mijn volk Israël als een wolk om het land te bedekken; in het laatste der dagen zal het geschieden; dan zal Ik u aanbrengen tegen Mijn land, opdat de heidenen (namelijk de nakomelingen van Cham) Mij kennen, als Ik aan u, o *Gog!* voor hun ogen zal geheiligd worden.” Namelijk als zij de toorn van God zullen zien die Hij over de nakomelingen van Jafeth gebracht heeft (namelijk *de Gog en de Magog*) die zoveel eeuwen de geestelijke zegeningen van het huis Israëls deelachtig geweest zijn, maar deze smadelijk verworpen hebben.

Naar onze overtuiging is zo onbetwist aangetoond wie *de Gog en de Magog* zijn die zich in het laatste der dagen vergaderen zullen tot de krijg om de restanten van Gods ware Kerk van de aarde weg te vagen.

Tot besluit van de verklaring van ons tekstgedeelte willen wij in het bijzonder nog de laatste zes woorden van Ezechiël 38 : 8 onderstrepen, namelijk: ”En zij zullen altemaal zeker wonen.”

20 : 8d

Dit is de vervulling van Micha 4 : 4: "Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en er zal niemand zijn die ze verschrikke; want de mond des HEEREN der heirscharen heeft het gesproken."

Deze tekst hebben wij meerdere malen verklaard o.a. bij de verklaring van 19 : 8d.

8d *Om hen te vergaderen tot de krijg.*

Het is buitengewoon opmerkelijk, dat in dit boek der Openbaring dat toch blijkens 1 : 1 gegeven is om aan de dienst-knechten des Heeren te tonen de dingen die haast geschieden moeten, zo uitzonderlijk weinig van deze *krijg* vermeld wordt. Dit in tegenstelling tot de tweede en derde wereldoorlog, waaraan hoofdstuk 9 gewijd is.

Alleen in 16 : 14 en in 19 : 19 en nu in 20 : 8 wordt deze *krijg* met slechts enkele woorden aangewezen. Terwijl om zo te spreken het Oude Testament er boordevol van staat. In de profetieën van Ezechiël worden er twee lange hoofdstukken aan gewijd, zoals wij gezien hebben.

Ook de profeet Jeremia heeft deze (al is het op geheel andere wijze) breedvoerig vermeld, namelijk in de hoofdstukken 51 en 52.

Ook Jesaja heeft hem in het geding gebracht. - Jesaja 34.

En ook Daniël in het zevende hoofdstuk vanaf vers 19.

En vooral ook de profeet Joël in hoofdstuk 3.

En meer verborgen staat de ganse Heilige Schrift, ook het Nieuwe Testament, er boordevol van.

Ondanks het feit dat er op zovele plaatsen en op velerlei wijze over deze *krijg* geschreven is in de Heilige Schrift, kunnen wij toch slechts op een zeer bescheiden wijze iets hiervan verklaren. Dit temeer omdat er in ons teksthoofdstuk en in de andere twee teksten die wij uit dit boek der Openbaring aangewezen hebben, van geen enkel gebruik van wapenen melding gemaakt wordt. En dit ook in tegenstelling tot hoofd-

stuk 9.

Hieruit blijkt naar onze mening, dat het niet het belangrijkste is dat Gods dienstknechten zullen weten op welke wijze deze *oorlog* gevoerd zal worden, maar op welke wijze God verheerlijkt zal worden in de bevrijding van Zijn volk en in de ondergang van de Gog en de Magog.

Maar bovenal zullen zij bekendgemaakt worden met de glorie van Zijn Raad met betrekking tot Zijn oude Verbondsvolk. Wel kunnen we tot enige verklaring van deze *oorlog* komen, als we letten op al de profetieën ervan.

Ten opzichte van de Gog en de Magog willen we nu alleen nog opmerken, dat al is het dat de Gog wonende is aan de zijden van het noorden, waardoor als met uitgestrekte hand naar Rusland gewezen wordt, hij ook (blijkens Ezechiël 38 : 5) Perzen, Moren en Puteërs met zich in de strijd betrekken zal. Dit zijn allen (naar onze mening) ongetwijfeld nakomelingen van Cham, wonende op de breedte der aarde.

Ten opzichte van de Puteërs staat dit geheel vast, omdat zij kennelijk nakomelingen zijn van Put, een van de zonen van Cham.

Hieruit blijkt, dat in wezen alle mensen van nature vijanden van God en Zijn volk zijn.

Er is dus geen vermelding van het gebruik van wapenen in deze *strijd*; deze zal op een geheel andere wijze en met een geheel ander doel gevoerd worden dan de derde wereldoorlog. Voorzover het de satanas betreft die de Gog en de Magog *verzamelen zal tot deze krijg*, zijn doel zal zijn om de Raad Gods met het geestelijk herboren Israël te verijdelen.

Maar het doel van de Gog en de Magog zal zijn om het zozeer welvarend geworden Israël economisch te vernietigen. Zij zullen komen om buit te buiten en om roof te roven, om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen en om grote buit te buiten. - Ezechiël 38 : 12 en 13.

Hieruit blijkt intussen welk een geweldige ontwikkeling de nieuwe staat Israël in de toekomst te zien zal geven. Zij zijn de eeuwen door, zelfs tijdens hun verstrooiing onder de volken, veelal leidinggevend geweest op monetair gebied, hoeveel te meer zal dit (tot ergernis der volken) zijn, als zij eeuwen lang rustig hebben kunnen zitten ieder onder zijn wijnstok en vijgenboom, als zij vee en have en welvaart verkregen zullen hebben.

Men zou ten aanzien van deze *oorlog* zonder wapengeweld, die gevoerd zal worden zoals in 13 : 17 beschreven is, de profetieën van Ezechiël als tegenwerping in het geding kunnen brengen.

Wanneer daar gesproken wordt over deze *oorlog* van de Gog en de Magog tegen Israël, zegt hij: En de inwoners der steden Israëls zullen zeven jaren lang vuur stoken van de wapenen die zij in het veld gebracht hebben. - Ezechiël 39 : 9.

Maar naar aanleiding van Ezechiël 39 : 17b en vervolgens: "Zeg tot het gevogelte van alle vleugel en tot al het gedierte des velds: Vergadert u en komt aan, verzamelt u van rondom tot Mijn slachtoffer dat Ik voor u geslacht heb", hetgeen bijna woordelijk overeenkomt met Openbaring 19 : 17 en 18, zijn wij van mening dat in deze beide hoofdstukken van Ezechiël slechts het beginsel van de grote dag des Heeren in het geding gebracht is, welk beginsel een aanvang zal nemen met het uitbreken van de derde wereldoorlog, zoals wij steeds verklaard hebben. Vandaar zeven jaren lang vuur stoken van de wapenen.

Dat er daarna nog verscheidene eeuwen zullen komen van vrede en geen gevaar blijktens 1 Thessalonicensen 5 : 3 en 2 Petrus 3 : 3 en 4 is een gevolg van het spreken der zeven donderslagen in 10 : 3 en van de reactie daarop in 10 : 6 en 7.

Wanneer iemand de verklaring van 19 : 17 c en d en van vers 18 geheel hiermee in verband brengt, is het misschien mogelijk zich enigszins een beeld te vormen van de uitzonderlijke,

20 : 8e en 9

geheimenismolle verborgenheden die in al deze openbaringen verborgen zijn.

Onze tekst vervolgt:

8e Welker getal is als het zand der zee.

Bij de aanvang van het tweede wee (de aanvang van de derde wereldoorlog) zijn er onnoemelijk veel mensen gemobiliseerd om met elkaar oorlog te gaan voeren. Maar toen was hun getal nog enigszins te berekenen. Het getal van de ruitery in die heirlegers was tweemaal tienduizenden der tienduizenden. - 9 : 16.

Die oorlog was een oordeel van God over de wereld, omdat de tien koningen (de leiders van de verscheurde Reformatorische Kerk) in de oecumene hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben. - 17 : 12 en 13.

Maar deze krijg die in onze tekst aan de orde is, zal van geheel andere aard zijn. Deze zal enige gelijkenis vertonen met de wijze waarop de satan het oude Israël heeft trachten te verderven ten tijde van de richter Gideon. Want de Midianieten en de Amalekieten en die van het oosten kwamen tegen hen op en legerden zich tegen hen en verdierven de opbrengst van het land en zij lieten geen leeftocht over in Israël, noch kleinvee, noch os, noch ezel.

Want zij kwamen met hun vee en hun tenten gelijk de sprinkhanen in menigte, dat men hen en hun kamelen niet tellen kon. En zij kwamen in het land om dat te verderven. - Richteren 6 : 3 t/m 5.

"Hetgeen er geweest is, zal er zijn en hetgeen er gedaan is, dat zal er gedaan worden, (zegt de Prediker), zodat er niets nieuws is onder de zon." - Prediker 1 : 9.

Dit blijkt uit 20 : 9 van ons teksthoofdstuk, want dat zegt:

9a *En zij zijn opgekomen*

9b *op de breedte der aarde*

9c *en omringden de legerplaats der heiligen*

20 : 9a

9d en de geliefde Stad.

9e En er kwam vuur neder van God uit de hemel en heeft hen verslonden.

9a *En zij zijn opgekomen*

De samenstelling van dit korte tekstgedeelte is schijnbaar eenvoudig, nochtans is het verbazingwekkend en hoogst merkwaardig.

Er zit iets dreigends in deze woorden: *zij zijn opgekomen*.

Dit werd ook van de Midianieten, van de Amalekieten en van die van het oosten gezegd ten tijde van Gideon. Zij kwamen op gelijk de sprinkhanen in menigte. - Richteren 6 : 5.

Gebruikelijker en eenvoudiger zou het geweest zijn, als er gezegd was: Zij zijn gekómen op de breedte der aarde.

Het woord *opkomen* heeft daarom een bijzondere betekenis in ons tekstgedeelte. Dit zegt men als er zwaar weer op til is.

De vertalers van het N.B.G. hebben Ezechiël 38 : 9 aldus vertaald: "Dan zult gij optrekken als een opkomend onweer, gij zult zijn als een wolk die de aarde bedekt, gij met al uw krijgsbenden en vele volken met u."

Het is al opmerkelijk dat er in Exodus 10 gezegd is dat de oostenwind de sprinkhanen over Egypteland gebracht heeft. Want deze menigten als het zand der zee uit de vier hoeken der aarde zijn niet alleen de volken die uit de zijden van het noorden komen, zoals in Ezechiël 38 : 6 gezegd is, maar al de benden die met hem zijn, zullen zijn als een onstuimige verwoesting en als een wolk om het land te bedekken. - Ezechiël 38 : 9.

De Chinezen, de benden die uit de oostelijke hoek zullen komen zijn vanouds al een talrijk volk geweest als de sprinkhanen in menigte. Ook dezen onderstrepen in het bijzonder het woord *opkomen*.

Wij hebben de indruk dat ook sommige profetieën van de pro-

feet Joël op onze tekst betrekking hebben. Want al is het dat Joël over het land Israëel van zijn dagen profeteert, zo brengt hij toch ook die grote en vreselijke dag des HEEREN in het geding, die ook in onze tekst aan de orde gesteld zal worden. - Joël 2 : 31.

Hoewel wij (volgens Calvijn) uiterst voorzichtig moeten zijn met het vergeestelijken van Gods Woord, is het onzes inziens toch menigmaal niet zonder betekenis op welke wijze sommige teksten samengesteld zijn.

Wanneer Joël b.v. zegt: "Want een volk is opgekomen over Mijn land, machtig en zonder getal, zijn tanden zijn leeuwentanden en het heeft baktanden eens ouden leeuws" en vervolgens: "Het heeft Mijn wijnstok gesteld tot een verwoesting en Mijn vijgenboom tot schuim" - Joël 1 : 6 en 7a - dan heeft dit toch wel bijzonder veel te betekenen voor de teksten 8 en 9 van ons hoofdstuk, in het bijzonder de woorden *opgekomen*, "machtig en zonder getal", "leeuwentanden", "ouden leeuws" en "vijgenboom."

Het is opmerkelijk dat in deze profetie van Joël "de oude leeuw", "de wijnstok" en "de vijgenboom" ook in het geding gebracht worden.

"De oude leeuw" als het beeld van de uit zijn gevangenis ontbonden draak.

"De wijnstok" en "de vijgenboom" als het beeld van de uitwendige rust en het welvaren, zoals de profeet Ezechiël dit van Israëel getekend heeft in het laatste der jaren. - Ezechiël 38 : 8 t/m 13. En zoals wij dit ook steeds verklaard hebben van Micha 4 : 4.

9b *op de breedte de aarde*

In de vert. N.B.G. staat: 'over' *de breedte der aarde*.

Dit is schijnbaar maar een gering verschil, maar wij achten het een fout van fundamentele betekenis. Dit zal gaan blijken uit de verklaring van deze geheimenisvolle woorden.

Het is (naar de mening van ons natuurlijk verstand) wel te be-

grijpen dat in de vert. N.B.G. deze woorden aldus overgezet zijn. Het lijkt veel meer aanvaardbaar.

Immers dergelijke mensenmassa's, wier getal is als het zand der zee, kunnen nu eenmaal niet *op één* bepaald punt verzameld worden. En nochtans is dit blijkbaar de bedoeling en de betekenis van het oorspronkelijke woord, gelet op de bedoeling van deze openbaring als zodanig.

Deze door satan vergaderde legers zijn uiteraard wel gekomen 'over' *de breedte der aarde*, maar dát is niet belangrijk, dat spreekt bij zulke massa's voor zichzelf.

Daarom zijn wij van mening, dat het oorspronkelijke woord ongetwijfeld moet zijn *op de breedte der aarde*.

De vertalers van het N.B.G. hebben zich blijkbaar laten beïnvloeden door de grote menigte en niet gelet op de betekenis van de openbaring. Of de Statenvertalers dit wel begrepen hebben, weten wij uiteraard niet, maar uit hún overzetting blijkt wel dat zij het oorspronkelijke woord niet hebben willen veranderen.

Deze *breedte der aarde* neemt in de ganse heilshistorie een belangrijke plaats in.

Op deze breedte der aarde ligt het beloofde land, het aan Israël beloofde land.

Op deze breedte der aarde heeft het kruis van onze Heere Jezus gestaan.

En al liggen er nog enige landen rondom Israël, die wellicht ook tot *de breedte der aarde* gerekend worden, het land Israël is hiervan de hartader.

Aan groot Azië, Australië, Afrika, Amerika en de poolgebieden wordt nauwelijks aandacht geschonken in de Heilige Schrift, maar van Israël wordt gezegd dat zij op de navel der aarde wonen. - Ezechiël 38 : 12 (vert. N.B.G.).

'Navel', dat betekent dat God aldaar het menselijk geslacht uit het stof der aarde geformeerd heeft. En al is het dat de HEERE God een hof geplant heeft in Eden, tegen het oosten en dat Hij aldaar de mens gesteld heeft die Hij geformeerd had - Genesis

2 : 8 - en al is het dat dit Eden gelegen is geweest in Babylonië, zo sluit dit geenszins uit dat het lichaam van Adam geformeerd is uit het stof der aarde van het beloofde land. Ja naar aanleiding van Ezechiël 38 : 12 achten wij dit onaanvechtbaar.

Daarom, wanneer er in onze tekst gezegd wordt: Zij zijn opgekomen *op de breedte der aarde*, betekent dit oneindig veel meer dan 'over' *de breedte der aarde*.

Met dit geringe woordje *op* wordt in feite gezegd, dat zij zijn opgekomen uitsluitend en alleen met het doel om Israël en tezamen met Israël het overblijfsel van de Kerke Gods uit de heidenen, van de aarde weg te vagen.

Bovendien blijkt eruit (omdat de satan zelf de Gog en de Magog verzameld heeft tot deze strijd) de achtergrond van zijn bedoelingen, namelijk om God Zelf op deze navel der aarde te treffen. Om juist op deze plaats God en Zijn volk in Zijn werken en in Zijn schepping te vernietigen, omdat zij (dat door hem gehate volk) daar hun oorsprong gehad hebben, want aldaar is tot hen gezegd dat haar Zaad zijn kop zou vermorzelen.

De verzamelde legers zullen zich van deze achtergronden van satans bedoelingen niet bewust zijn.

Zij komen ook wel uit haat tegen Israël en om het overblijfsel der Kerk uit de heidenen uit te roeien, maar hún hoofddoel is om buit te buiten, om roof te roven, om zilver en goud weg te voeren en om vee en have weg te nemen. - Ezechiël 38 : 13.

Op deze breedte ligt ook de bakermat van de zonde en daarom zal ook *op deze breedte* het vuur nederdalen van God uit de hemel om zich van daaruit over de ganse aarde te verspreiden. - 2 Petrus 3 : 12.

Hierom wordt deze plaats in Joël 3 : 14 genoemd: "Dal des dorswagens." Of vert. N.B.G.: 'Dal der beslissing.'

20 : 9c

9c *En zij omringden de legerplaats der heiligen.*

Wij willen dit tekstgedeelte in drie delen verdelen, namelijk: 9c 1; 9c 2; 9c 3, want in elk dezer delen is een geheimenis verborgen.

9c 1 *En zij omringden*

Het eerste wat wij over dit *omringen*, of zoals de vert. N.B.G. heeft 'omsingelen', willen opmerken is dat dit niet alleen de natuurlijke *omsingeling* van Israël of van de geliefde Stad betreft door de Gog en de Magog. Zij worden ook in geestelijk opzicht *omsingeld*, omdat de satan zelf de organisator van deze *omsingeling* is.

Dit blijkt beslissend uit hoofdstuk 13 en wel in het bijzonder uit vers 17: "En dat niemand mag kopen of verkopen dan die dat merkteken heeft of de naam van het beest of het getal zijns naams."

Hierin is nauwkeurig satans werkwijze geopenbaard. Reeds tijdens zijn gebondenheid heeft hij (door middel van zijn zevende koning, het uit de afgrond opgekomen beest) het erop toegelegd om door middel van de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven de Kerk in zijn wurggreep te krijgen.

Dit is niet zo plotseling van de een op de andere dag gegaan, maar op duivels listige wijze heeft hij deze *ring* steeds nauwer om Gods volk weten te leggen.

De Kerk en zelfs de meest tere kinderen Gods in de Kerk zijn zo vertrouwd geraakt met die tekenen die aan het beest te doen zijn gegeven en met het vuur dat hij uit de hemel heeft doen afdalen op de aarde, dat er praktisch niemand blijkt te zijn die er rekening mee houdt, dat al die moderne gemakken van duivelse oorsprong zijn.

Hij wendt ze aan om de grote massa tot uitgaan en tot feestvieren te brengen. Zeer, zeer velen zijn hierdoor de dagelijkse weelde tot hun vermaak gaan achten. Vooral door de televisie en de mogelijkheid tot uitgaan hebben zij de ogen vol over-

spel, niet ophoudende te zondigen.

Zo beschrijft Paulus deze tijd in het tweede hoofdstuk van zijn tweede zendbrief.

De maat vervullende van het oude Israël: "Vertoevende tot in de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit en harpen en luiten, trommelen en pijpen en wijn zijn in hun maaltijden, maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet en zij zien niet op het maaksel Zijner handen." - Jesaja 5 : 11 en 12.

Dit opkomende onweer - Ezechiël 38 : 9 e.v. - heeft zich aan de Kerkelijke hemel al afgetekend in het verstommen van het protest tegen Rome. - 13 : 12: "En het oefent al de macht van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelfde en het maakt dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest aanbidden, wiens dodelijke wonde genezen was."

Zeer velen hadden zich in de Reformatie der Kerk van hem afgewend, veel terrein had hij in deze geestelijke strijd tegen God verloren, maar deze wonde, hem toegebracht, heeft hij als een duivelse geneesmeester volkomen weten te helen. De Hervorming der Kerk heeft hij zo goed als ongedaan weten te maken.

Maar door de tekenen die aan zijn zevende koning te doen zijn gegeven, heeft hij de legerplaats der heiligen zodanig weten te *omsingelen*, dat alleen het nederdalende vuur van God uit de hemel aan deze *omsingeling* een einde heeft kunnen maken. Een andere mogelijkheid om aan deze *omsingeling* te ontkomen was er niet meer voor Gods volk.

Het zal zijn als ten tijde toen het volk des Heeren door Farao's legerscharen omringd is geworden, toen alleen een almachtig ingrijpen van God hen nog heeft kunnen redden.

Als de satan Gods volk door de Gog en de Magog van alle zijden *omringd* zal hebben, zal hij ook bij zichzelf zeggen (evenals de Egyptenaren): "Zij zijn verward in het land, die woestijn heeft hen besloten." - Exodus 14 : 3. Want het is niet alléén een geestelijke *omsingeling* van Gods volk, maar ook een natuurlijke, zoals ook blijkt uit 13 : 16 en 17 en uit de

volgende woorden van ons tekstgedeelte.

9c 2 *de legerplaats*

Ook deze twee woorden hebben op deze plaats een bijzondere betekenis.

Legerplaats der heiligen is geen Nieuwtestamentische benaming voor de Gemeente Gods. Dat vinden we nergens anders in het Nieuwe Testament.

Deze twee woorden *de legerplaats* brengen ons onmiddellijk *de legerplaats* van het volk des Heeren in de woestijn in herinnering. Het is alsof door deze twee woorden de geschiedenis van het oude Verbondsvolk weer gaat leven voor het tot bekering gekomen Israël dat wederom geënt is op zijn oorspronkelijke Olijfboom.

Met deze twee woorden wordt met slechts één pennenstreek de Raad Gods met Zijn oude Verbondsvolk wederom in al zijn glorie voor de aandacht der Nieuwtestamentische heiligen gesteld.

Deze twee woorden zijn echter niet alleen beslissend voor de glorie van Gods Raad ten opzichte van Zijn volk dat Hij uit Egypteland geleid heeft, zij hebben nu ook betrekking op het overblijfsel van de Kerk der Reformatie.

De bekeerden uit Israël en het overblijfsel van de Kerk der Reformatie bevinden zich nu gezamenlijk in de woestijn, in hun *legerplaats*. Dit betekent: In de woestijn ontbreken de vaste woningen voor het volk des Heeren.

Dit is hetgeen wij steeds verklaard hebben: In de woestijn der volken van de eindtijd zal de vaste woning van een uitwendig zichtbare (door God erkende) Kerkgemeenschap er niet meer zijn. De zon is verduisterd geworden en deze maan zal haar schijnsel alsdan niet meer geven en de sterren, de leraars der Gemeente, zijn van de hemel gevallen.

De Kerk heeft haar bestaansrecht als zodanig prijsgegeven door zich oecumenisch te verbinden met allen die zij verkoren

20 : 9c

had, evenals de zonen Gods dit gedaan hebben in de dagen van Noach. - Genesis 6 : 2.

Hierdoor is de Nieuwtestamentische Kerk immers geworden tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2.

Daarom wordt hier van het volk des Heeren gezegd: *de legerplaats*.

Toen de Nieuwtestamentische Kerk nog in haar gloriestaat was, werd zij aangeduid als: De Gemeente Gods die in Christus Jezus is. En nu de bekeerden uit Israël zich bij haar aangesloten hebben, had als gevolg hiervan de aanspraak moeten zijn: 'Met allen die allerwege de Naam van onze Heere Jezus Christus aanroepen, hun en onze Heere.' - 1 Corinthe 1 : 2 (vert. N.B.G.).

Daarom kan uit deze twee woorden *de legerplaats* in de eerste plaats de gevolgtrekking gemaakt worden dat de Gemeente der uitverkorenen in het laatste der dagen voor het merendeel zal bestaan uit de bekeerden van Israël. Maar ook dat zij zonder vaste woon- of verblijfplaats zal zijn.

Hiermee is echter de glorie van ons tekstgedeelte niet uitgeput, want de laatste twee woorden, namelijk "der heiligen" brengen toch ook het overblijfsel van de Gemeente der Nieuwtestamentische heiligen in het gezichtsveld.

9c 3 *der heiligen*

Mede door deze samenstelling van woorden is dit tekstgedeelte zo bovenmate wonderbaar.

Wie is er onder ons die het opgemerkt zou hebben als er gezegd was: 'En zij omringden de legerplaats van het volk des Heeren?' Of welke andere benaming ook?

Maar nu, door deze woorden *der heiligen*, komt onmiddellijk de aanspraak van de Heilige Geest tot de Nieuwtestamentische gelovigen tot uiting. Zo is de Gemeente des Heeren na de uit-

20 : 9c

storting van de Heilige Geest gewoonlijk aangesproken.

Maar behalve deze drie geheimenissen in ons tekstgedeelte, namelijk: "*En zij omringden*" "*de legerplaats*" "*der heiligen*" is er nog een ander geheimenis in deze samenstelling van woorden verborgen.

Gezamenlijk openbaren zij tegelijkertijd dat dit hoofdstuk op bijzondere wijze de openbaring is van de Drieënige God.

In de woorden: *en zij omringden* of vert. N.B.G.: 'en zij omsingelden' is de openbaring Gods des Vaders verborgen. Want de God Abrahams en de God Izaäks en de God Jakobs heeft Zijn knecht Mozes tot de Farao gezonden, toen deze met zijn volk het volk des Heeren omsingelde.

Nog duidelijker blijkt dit uit de opdracht die Mozes ontvangen heeft. De Heere zeide tot Mozes: "Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden." - Exodus 3 : 6 en 14b.

Maar in de legering van het volk in de woestijn is de openbaring Gods des Zoons verborgen. Dit blijkt uit 1 Corinthe 10 : 9, waar geschreven staat: "En laat ons Christus niet verzoeken gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben en werden van de slangen vernield."

Wij concluderen dit ook uit Exodus 13 : 21, waar staat: "En de HEERE (dat is dan volgens 1 Corinthe 10 : 9 de Heere Jezus Christus) toog voor hun aangezicht des daags in een wolkolom, dat Hij hen op de weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte om voort te gaan dag en nacht."

Zo is in de woorden *der heiligen* de majesteit van de Heilige Geest verborgen, omdat Hij het is Die het uitverkoren volk in Christus Jezus geheiligd heeft. Dit blijkt o.a. uit 1 Corinthe 1 : 2.

En dit is nóg het einde der glorie van de tekst niet, want ook het vervolg is wonderbaar als het zegt:

9d *en de geliefde Stad.*

Als wij met geheiligde aandacht Gods Woord lezen, welk gedeelte der Heilige Schrift het ook zijn moge, al zijn het de eerste vier hoofdstukken van het eerste boek der Kronieken, en het zou de Heere behagen onze harten en onze ogen te openen voor de wonderen die erin verborgen zijn, dan zouden wij om zo te spreken wel onafgebroken versted kunnen blijven staan over de wonderen en de glorievolle samenstelling van het Woord.

Telkens opnieuw moet ons zelfs de woordkeuze treffen, zoals in dit negende vers tot nu toe reeds vijfmaal het geval is geweest. Zo ook in ons tekstgedeelte *de geliefde stad*.

Ongetwijfeld wordt hiermee gezien op Jeruzalem, *de stad* die God verkoren heeft tot woonplaats onder Zijn volk.

Wat zou er nu nog meer voor de hand gelegen hebben dan dat er gezegd was: 'de heilige stad.' De Heere heeft eeuwenlang in haar tempel boven het verzoendeksel tussen de Cherubim gewoond en gezegd: "Ik heb nu dit Huis verkoren en geheiligd, opdat Mijn Naam daar zij tot in eeuwigheid." - 2 Kronieken 7 : 16. En op een andere plaats: "Ik zal deze *stad* beschermen om Mijnentwil." - Jesaja 37 : 35.

Voor Gods uitverkoren volk is het daarom inderdaad *de geliefde stad*.

Zij zeggen: "Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! Zo vergete mijn rechterhand zichzelf! Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke." - Psalm 137 : 5 en 6.

Maar als God reeds in de dagen van ouds Zijn altaar verstoten, Zijn Heiligdom tenietgedaan en de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven heeft en de poorten der *stad* in de aarde verzonken zijn, zoals Jeremia klaagt - Klaagliederen van Jeremia 2 : 7 en 9 - hoe kan er dan nu nog gezegd worden: *en de geliefde stad?*

Bovendien is zij ten laatste vanwege de gruwelen van Zijn

20 : 9d

volk in de verwerping van hun Messias volkomen verwoest geworden, zodat niet één steen op de andere gelaten is van de schone gebouwen des tempels. - Mattheüs 24 : 2.

Hoe kan er dan nu nog van *de geliefde stad* sprake zijn?

Er is zelfs na die tijd nog meer reden gekomen om haar te verachten dan om haar lief te hebben, als de wereldraad van kerken haar zetel in haar gevestigd zal hebben en een beeld voor het beest in haar opgericht zal hebben, zoals wij n.a.v. 13 : 14 en op meerdere plaatsen verklaard hebben.

En nochtans zegt ons tekstgedeelte: *en de geliefde Stad*.

Daarom blijkt uit deze eenvoudige woorden, dat de satan het gééstelijke Jeruzalem omsingeld heeft en de Gog en de Magog het aardse.

Van de heilige Stad kon dus niet meer gesproken worden, want *de Stad* is ontheilgd en zal tot de laatste dag toe door de heidenen of door de moderne heidenen ontheilgd worden.

Toen het uit de afgrond opgekomen beest in het geestelijke Jeruzalem zijn scepter is gaan zwaaien en het degenen die op de aarde wonen verleid heeft door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven - 13 : 14 - heeft het de dode lichamen der getuigen van Jezus, die hierom door hem op geestelijke wijze vermoord zijn, op haar straten als tot zijn eer tentoongesteld, opdat de mensen uit de volken en geslachten en talen en natiën hun dode lichamen zouden zien, die hij op zo listige wijze geestelijk vermoord heeft.

Zo is de Kerk geworden tot een Sodom en Egypte, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 7 t/m 9.

En dit is slechts het beginsel van de rampzaligheid der eindtijd als gevolg van de verleiding door de tekenen die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen zijn gegeven.

Wanneer de satan zelf uit zijn gevangenis ontbonden zal zijn en hij als de achtste en laatste koning over de Kerk en de we-

reld zijn scepter zal gaan zwaaien, zal hij de Kerk en de wereld maken tot één groot Babylon, zodat zij gezamenlijk zullen worden "tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte." - 18 : 2.

Nochtans is er ondanks deze ontwikkeling der gruwelen en der boosheid van de eindtijd nog sprake van *de geliefde stad*.

Naar onze overtuiging wordt door deze weinige woorden het heimwee van het bekeerde Israël naar de glorie van het oude Jeruzalem in beeld gebracht.

Ieder mens, bekeerd of niet bekeerd, is en blijft zolang hij in dit leven is, van nature aardsgesind. Hij is uit de aarde aards en heeft een heimwee naar vergane glorie en tracht steeds die te doen herleven.

Dit weet de satan en hij heeft daarom met zijn ontelbare menigten van de Gog en de Magog tot elke prijs getracht om het herstel van Jeruzalem door het bekeerde Israël en met haar het herstel van de Reformatorische Kerk te voorkomen. Daarom is deze plaats het dal der beslissing geworden.

9e En er kwam vuur neder van God uit de hemel en heeft hen verslonden

Nochtans kunnen deze woorden 'dal der beslissing' en *vuur, nederdalende van God uit de hemel* op die beperkte plaats niet in de natuurlijke zin verstaan worden alsof daarmee alleen en uitsluitend het vergaan der wereld bedoeld wordt, waarvan Petrus betuigd heeft, zeggende: "Maar de hemelen die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde Woord als een schat weggelegd en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels en der verderving van de goddeloze mensen." - 2 Petrus 3 : 7.

Hoewel onze tekstwoorden hiermee ongetwijfeld verband houden en ons de ondergang van satan en zijn helse machten aanwijzen, is er nochtans, gelet op de samenstelling der

teksten 7 t/m 9 en op het verband waarin deze teksten voorkomen, een wijder perspectief in verborgen.

In deze drie teksten gezamenlijk wordt een bepaalde tijdsperiode in het geding gebracht, namelijk de periode vanaf de tijd dat de satanas uit zijn gevangenis ontbonden is tot op de ondergang van de Gog en de Magog.

Nu moeten wij erop letten, dat in vers 7 en 8a van ons hoofdstuk de verleiding door de uit zijn gevangenis ontbonden satan in feite dezelfde verleiding is als die van het uit de aarde opgekomen beest - 13 : 14, met als oordeel 13 : 17 dat niemand mag kopen of verkopen, tenzij hij het merkteken heeft van het beest of de naam van het beest of het getal zijns naams of zoals onze tekst het zegt: "Zij omringden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad."

Uit deze verleidingen door het beest van degenen die op de aarde wonen - 13 : 14a - of de verleiding door de satanas van de volken die in de vier hoeken der aarde zijn - 20 : 8b - is de derde wereldoorlog voortgekomen, zoals deze reeds in 9 : 14 t/m 21 geopenbaard is als een beginsel van het eindoordeel dat op de jongste dag geopenbaard zal worden.

Want al deze openbaringen, te weten:

1° 9 : 14 t/m 21; 2° 13 : 11 t/m 18; 3° 16 : 12 t/m 16;
4° 19 : 17 t/m 21; 5° 20 : 7 t/m 10 zijn één.

En dit ondanks het feit dat er na deze wereldoorlog en na deze omsingeling der heiligen door het uit de afgrond opgekomen beest en na de ontbonden satanas - 17 : 11 en 20 : 7 - nog verscheidene eeuwen lang een schijnvrede op de aarde zal zijn, zoals wij dit verklaard hebben van Micha 4 : 4, dat een ieder zal zitten onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en dat er niemand zal zijn die hen alsdan verschrikken zal.

Daar Gods Kerk onder dit oordeel tenslotte als verpletterd zal worden in deze omsingeling, zal er voor haar slechts één uitkomst zijn, namelijk *het nederdalende vuur van God uit de hemel tot verslinding van haar vijanden.*

Het begrip 'tijd' dat wij in de openbaring van al deze dingen ons voortdurend voor ogen willen stellen, heeft bij God in deze openbaringen geen gelding, noch ten opzichte van de duizendjarige binding van satan, noch ten opzichte van zijn ontbinding voor een kleine tijd.

Voor Hem is de gehele Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis in slechts één ure samen te vatten. - 1 Johannes 2 : 18.

Het verschil in deze vijf openbaringsvormen vloeit voort uit de wijze van openbaring, zoals wij die vanaf de aanvang al voor de aandacht gesteld hebben.

Om kort te zijn en niet nog eens al de verklaringen van deze vijf Schriftgedeelten te herhalen, merken wij ten overvloede nog eenmaal op, dat dit gehele 20e hoofdstuk in feite één verheerlijking is van de Ruiters op het witte paard door de Drieënige God Wiens victorie door de Heilige Geest geopenbaard is in hoofdstuk 19.

Dit blijkt in het bijzonder uit 19 : 11, want daar zegt Johannes: "En ik zag de hemel geopend en ziet, een wit paard en Die daarop zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid."

Deze Zijn Getrouwheid en Waarachtigheid en deze Zijn oordelen zijn het, die in hoofdstuk 20 verheerlijkt worden. Hierop hebben wij in de verklaring van dit hoofdstuk (dus ook van ons tekstgedeelte) in de eerste plaats te letten.

Van nature zijn wij zo licht geneigd (met uitsluiting van deze perspectieven) dit *nederdalende vuur van God uit de hemel* uitsluitend en alleen te betrekken op het laatste oordeel, "wanneer de hemelen met gedruis zullen voorbijgaan en de elementen branden zullen en vergaan en de aarde en de werken die daarin zijn, zullen verbranden." - 2 Petrus 3 : 10. En wij zouden dit inderdaad ook wel kunnen doen, want het vervolg op ons tekstgedeelte geeft daar genoegzaam reden toe. Want onmiddellijk wordt in vers 10 het eeuwig oordeel over de duivel geopenbaard en in 20 : 11 t/m 15 het laatste oordeel.

20 : 9e

Maar dit sluit de perspectieven niet uit die in de samenstelling der teksten 7 t/m 9 verborgen zijn. Wanneer wij deze uit het oog verliezen, bestaat de mogelijkheid dat wij aan de glorie en de geheimenissen die erin verborgen zijn, onwetend zouden voorbijgaan.

Er is ook een bepaald verband tussen de oorlog van de Gog en de Magog en de derde wereldoorlog, zoals deze geopenbaard is in hoofdstuk 9 bij het blazen der zesde bazuin.

Want als deze oorlog, waarin het derde deel der mensen gedood zal worden (zie hiervoor ook de profetieën van Jeremia hoofdstuk 25 vanaf vers 29 tot het einde) voorbijgegaan zal zijn en de wapenen omgesmeed zullen worden tot ploegscharen, zal hij voor de satan niet voorbijgegaan zijn, maar juist hierin zal hij alsdan de volkeren vergaderen die in de vier hoeken der aarde zijn, de Gog en de Magog, om de Kerke Gods te gaan omsingelen.

Daarom hebben wij van deze oorlog gezegd, dat het een geestelijke oorlog zal zijn, die zonder aardse krijgswapenen gevoerd zal worden. Hoewel het in feite een voortplanting zal zijn van de oorlog waarin het derde deel der mensen gedood is.

Wat is dit alles in strijd met onze natuurlijke overleggingen. Hoe zijn wij geneigd het ganse boek der Openbaring in een natuurlijk tijdschema te passen en het te lezen alsof het een menselijk geschiedenisboek was.

Zo zelfs, dat de één beweert dat we nu in de tijd der vervulling van hoofdstuk 15 zijn en een ander van mening is dat we in de tijd der vervulling van hoofdstuk 18 of hoofdstuk 19 leven.

Wij voelen onmiddellijk aan dat dit beweringen zijn die voortkomen uit dwaling.

Als de Heilige Schrift (door Johannes) de ganse Nieuwtestamentische tijdsbedeling in één uur samenvat - 1 Johannes 2 : 18a - dan blijkt daaruit dat het begrip 'tijd' bij God geen gelding heeft.

20 : 9e

De Heilige Geest heeft deze woorden niet doelloos in de pen van Johannes gelegd en Johannes heeft dit maar niet als zijn mening zo geschreven. Hierin wordt bedekt de glorie van Gods eeuwige majesteit geopenbaard.

Wanneer wij dit voor ogen houden, blijkt de overeenstemming tussen de door ons bij name genoemde Schriftgedeelten.

Zeer gemakkelijk is deze overeenstemming te zien tussen 20 : 8 en 9 en 19 : 19 en 20.

In het kort: de verzen 20 : 7 t/m 10 geven op verhevener wijze de glorie van het blazen der zesde bazuin aan dan de verzen 13 t/m 21 van hoofdstuk 9.

In onze inleiding op 20 : 8 en 9 hebben wij gezegd dat dit 20^e hoofdstuk ter vervolmaking is van hetgeen er geopenbaard is in de openbaring des Vaders en in die des Zoons en in die des Heiligen Geestes. Ja zelfs ter vervolmaking van hetgeen er in de Oudtestamentische profetieën omtrent deze dingen geopenbaard is en voorts, dat bij het blazen der zesde bazuin (waarvan wij gezegd hebben dat deze in de openbaring der dingen die haast geschieden moeten in der wereld tijdgeschiedenis de laatste bazuin is) gebleken is hoe de uit zijn gevangenis ontbonden satan de derde wereldoorlog ontketend heeft.

Hij heeft de heirlegers der ruitery in het veld gebracht, opdat (hoewel naar Gods Raad) het derde deel der mensen gedood zou worden. - 9 : 15. Dit was het uitvloeisel van zijn oorlogsstrategie om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, met het doel de legerplaats der heiligen en de geliefde Stad zodanig te omringen, dat er geen enkele levensmogelijkheid voor hen zal overblijven.

In de aanvang van het blazen der zesde bazuin heeft de satan zijn vuur uit de hemel doen afkomen op de aarde - 13 : 13 - hetwelk in de derde wereldoorlog geworden is tot vuur en rook en sulfere, waardoor het derde deel der mensen gedood is. - 9 : 17b en 18a.

Hoewel hierin in beginsel reeds de glorie van het eindoordeel van de Ruiters op het witte paard geopenbaard is over het grote Babylon dat tot een woonstede der duivelen geworden was, is nochtans in dit vuur en in deze rook en in dit sulfer nog niet het beslissende eindoordeel geopenbaard.

Er is echter uit voortgevloeid, dat de oorlog die bij het blazen der zesde bazuin aanvankelijk geopenbaard is, in wezen één is met de strijd van de Gog en de Magog aan het einde van het blazen der zesde bazuin.

In hoofdstuk 9 wordt het oordeel des Zoons als zodanig geopenbaard, maar in de overige door ons beklemtoonde Schriftgedeelten wordt de Zoon in Zijn oordelen verheerlijkt door de Heilige Geest en in hoofdstuk 20 door de Drieënige God.

Alle openbaringen, gevolgd na hoofdstuk 9, waarin het beginsel van het blazen der zesde bazuin geopenbaard is, hebben als hoofddoel de verheerlijking van de Heere Jezus, de grote Overwinnaar, de machtige Ruiters op het witte paard.

Dat het begrip 'tijd' in deze openbaring van het blazen der zesde bazuin van weinig betekenis is, is al direct gebleken uit het besluit van hoofdstuk 9, waar "de overigen" in het geding gebracht worden en eveneens uit 11 : 13, waar gesproken wordt over de bekeerden in Israël ten dage van het blazen der zesde bazuin en uit 20 : 5 waar we lezen van "de overigen", de onbekeerden in die dagen.

En voor de onbekeerden uit de heidenen blijkt dit uit ons tekstgedeelte, gelet op 9 : 20 en 21. Want aan de tijd die ligt tussen de vernietiging van de menigten die in de derde wereldoorlog omgekomen zijn en van de door satanas verzamelde legers uit de vier hoeken der aarde, schijnt nu in ons tekstgedeelte stilzwijgend voorbijgegaan te worden.

Dit zegt zonder meer: *En er kwam vuur neder van God uit de hemel en heeft hen verslonden.*

Toch wordt in dit tekstgedeelte ongetwijfeld gezien op het *vuur* waarvan Petrus geprofeteerd heeft, zeggende: "Verwach-

20 : 10a

tende en haastende tot de toekomst van de dag Gods, in welke de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan en de elementen brandende zullen versmelten.” - 2 Petrus 3 : 12. Vandaar het wonderlijke vervolg van deze perikoop.

10a *En de duivel die hen verleidde, werd geworpen in de poel des vuurs en sulfers.*

Niet onmiddellijk wordt na vers 9 het laatste oordeel geopenbaard, zoals dit in de verzen 11 t/m 15 geopenbaard zal worden.

Van hieruit sluit onze tekst aan op hetgeen in het besluit van hoofdstuk 19 geopenbaard is. Het besluit van onze perikoop is in volkomen overeenstemming met het besluit van hoofdstuk 19 (de verzen 19 t/m 21). Daarin is op dezelfde wijze van het beest en de valse profeet getuigd. En ook daar is in 19 : 21 het laatste oordeel niet onmiddellijk geopenbaard. Daarin is gezegd: ”En de overigen werden gedood met het zwaard Desgenen Die op het paard zat.”

Dit alles vloeit voort uit de ondoorgrondelijke samenstelling van Gods Woord, die oneindig ver onze overleggingen te boven gaat.

Om voorts een woordelijke verklaring van ons tekstgedeelte te geven komt ons ten enenmale als een onmogelijkheid voor. Hoe zou een nietig mens, stof en as zijnde en in duisternis levende in de geschapen tijd, de onuitblusselijke, eeuwige *poel des vuurs* kunnen verklaren?

Wij kunnen bij de overdenking van deze tekst alleen zeggen: ”Welgelukzalig is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mens dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent en in wiens geest geen bedrog is.” - Psalm 32 : 1 en 2.

Zij die beven en schrikken voor dit vreselijke oordeel, zoeken wel ervan bevrijd te worden. Zij belijden met smart en schaamte hun zonden voor God en nemen de toevlucht tot Zijn

Christus Die Hij ons in Zijn liefde en ontferming en uit vrije genade geschonken heeft en Die bereid is om de zonden van zulke zondaren te verzoenen voor God. En God is barmhartig en genadig, dat Hij hun de zonden vergeeft, opdat zij in dat verderf niet omkomen.

Maar al is het dat wij dit eeuwige oordeel niet kunnen verklaren, nochtans kunnen wij wel enige opmerkingen maken over dit tekstgedeelte.

Eerstens deze: Ons tekstgedeelte zegt : "*En de duivel die hen verleidde, werd geworpen in de poel des vuurs en sulfers.*"

Nu is *de duivel* geest en geen vlees. Hieruit kunnen wij de gevolgtrekking maken, dat het begrip *vuur en sulfer* voor *de duivel* een andere betekenis moet hebben dan voor ons mensen van vlees en bloed.

Naar onze opvattingen kunnen *vuur en sulfer* alleen lichamelijke zaken beschadigen, zoals Petrus dit zegt, dat in de dag des oordeels "de elementen branden zullen en vergaan." - 2 Petrus 3 : 10.

Daarom zijn wij van mening, dat gelijk *vuur en sulfer* de zwaarste pijniging voor het vlees aanwijzen, het oordeel over de satan en het eindoordeel over de verworpenen onder de mensen de schrikkelijkheid van de toorn Gods over de zonden te kennen geven.

Wanneer Paulus de rampzaligheid van de verlorenen aanwijst, zegt hij: "Dewelken zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte." - 2 Thessalonicensen 1 : 9. Nochtans schrijft hij, hieraan voorafgaande, in vers 8: "Met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen en over degenen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn."

Hoe verschrikkelijk dit oordeel ook moge zijn, het is hier in deze perikoop ongetwijfeld gesteld ter vertroosting van de heiligen der laatste dagen, zij die op zo uitzonderlijke wijze door *de duivel* en door zijn door hem verzamelde menigten ge-

20 : 10a

kweld en in het nauw gedreven zijn, dat het met geen pen te beschrijven is. Zie dit ook in 13 : 16 en 17.

Ook bij het lezen van deze perikoop moeten we opnieuw zeggen: Wat heeft Gods Woord toch een wonderbare samenstelling.

Wanneer we 20 : 7 t/m 10 in verband brengen met 11 : 15 t/m 19, dan blijkt daaruit dat het feitelijke blazen van de zevende bazuin, betreffende de aankondiging van het derde wee, hierin gehoord kan worden, want met dit wee zal de geboorte plaatsvinden, namelijk de geboorte van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En zoals bij elke geboorte het laatste wee het zwaarst is, zo ook hier in de verdrukkingen van de Kerk en het nederdalen van het vuur van God uit de hemel over haar vijanden.

Ja het is van belang erop te letten hoe in het tweede wee dat geopenbaard is bij het blazen der zesde bazuin (waarin de derde wereldoorlog geopenbaard is - 9 : 13 t/m 19) de beginselen van het derde wee reeds merkbaar geweest zijn. Vandaar dat bij het blazen der zevende bazuin als in vogelvlucht (zoals wij van 11 : 15 t/m 19 verklaard hebben) gedachtens geschonken wordt aan en als teruggezien wordt op het blazen der zesde bazuin.

Want 11 : 18 zegt: "Want de volken waren toornig geworden en Uw toorn is gekomen."

Ja dan blijkt daaruit, hoe nauw het tweede wee (waarin de derde wereldoorlog geopenbaard is) verweven is met het derde wee. Want bij het blazen der zevende bazuin (waarin het derde wee geopenbaard wordt blijkens 8 : 13) zegt:

11 : 18a: "En de volken waren toornig geworden." en

20 : 9a: "En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde."

11 : 18b: "En Uw toorn is gekomen." en

20 : 9c: "En er kwam vuur neder van God uit de hemel."

20 : 10a

11 : 18c: "En de tijd der doden om geoordeeld te worden." en
20 : 12a: "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor
God."

Deze zelfde glorie van overeenkomst tussen het tweede en het derde wee of tussen het blazen der zesde en het blazen der zevende bazuin blijkt ook in het uitgieten van de fiolen van Gods gramschap.

Want als de zesde engel zijn fiool op de grote rivier de Eufraat uitgiet, wordt de weg bereid voor de koningen die van de opgang der zon komen zullen.

Van de geesten die alsdan zullen uitgaan, zegt:

16 : 14a: "Het zijn geesten der duivelen." en
20 : 8a: "Die uitgaan om de volken te verleiden."

16 : 14b: "Welke uitgaan tot de koningen der aarde." en
20 : 8b: "Die in de vier hoeken der aarde zijn."

16 : 14c: "En der gehele wereld." en
20 : 8c: "Welker getal is als het zand der zee."

16 : 14d: "Om die te vergaderen tot de krijg." en
20 : 8d: "Om hen te vergaderen tot de krijg."

16 : 14e: "Van die grote dag des almachtigen Gods." en
20 : 11a: "En ik zag een grote, witte Troon."

16 : 16: "En zij hebben hen vergaderd in Armagéddon." en
20 : 9a: "En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde."

Uit deze bloemlezing blijkt de glorie des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en hoezeer deze ganse glorie verweven is met de glorie des Drieënigen Gods.

Er blijkt echter ook uit, hoezeer de laatste wereldoorlog het beginsel van de dag des oordeels zal inluiden en hoezeer deze

20 : 10b en c

reeds enigermate een afschaduwing daarvan zal zijn.

10b *Alwaar het beest en de valse profeet zijn.*

In de verklaring van dit tekstgedeelte zal op uitzonderlijke wijze gaan blijken, dat in dit 20^e hoofdstuk de grote Overwinnaar, de Ruiters op het witte paard, verheerlijkt wordt door de Drieënige God.

Dat Hij aanvankelijk door de Heilige Geest verheerlijkt is, hebben wij beslissend aangetoond in de verklaringen van de hoofdstukken 15 t/m 19.

Vanuit deze verheerlijking is Hij in hoofdstuk 19 als de triomferende Ruiters op het witte paard geopenbaard. - 19 : 11a. En hieruit is het oordeel over *het beest en de valse profeet* voortgevloeid - 19 : 20a - namelijk: "Deze twee zijn levend geworpen in de poel des vuurs die met sulfer brandt.

Dit oordeel des Zoons wordt in onze tekst verheerlijkt, als zij zegt: *Alwaar het beest en de valse profeet zijn.*

Het oordeel des Zoons wordt aldus verheerlijkt en goedgekeurd.

De verheerlijking des Zoons door de Heilige Geest - Johannes 16 : 14a - blijkt het centrale middelpunt der verheerlijking in 19 : 6 en 11.

In hoofdstuk 20 blijkt dit in ons tekstgedeelte.

10c *En zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.*

Als er één tekstgedeelte in de ganse Heilige Schrift is, hetwelk de satan gebruikt om Gods uitverkorenen te kwellen en om hen tegen God op te zetten, dan is het wel dit tekstgedeelte. Want *dag en nacht tot in alle eeuwigheid gepijnigd te worden* met vuur en sulfer, wie zal dit kunnen goedkeuren en er Amen op kunnen zeggen? Wij menen zo goedaardig en human te zijn dat wij dit onze ergste vijanden nog niet eens één week

20 : 10c

lang zouden willen aandoen.

Ja in onze gruwelijke tijd, nu het uit de afgrond opgekomen beest zijn scepter over de wereld is gaan zwaaien, wordt er door de grote massa al moord en brand geschreeuwd als de blanken over de zwarten heersen. Ja zelfs als een werkgever boven zijn werknemer staat. De woorden 'werkgever' en 'werknemer' zijn op zichzelf al gruwelijke woorden, daar zij tegen Gods bestuur van 'heer' en 'knecht' ingaan.

Daarom heeft de satan onze dodelijke, rampzalige en verdorven natuur zó mee in het afkeuren van dit oordeel van God, dat hij ons gemakkelijk in zijn netten meeslepen kan, zodat ook wij het afkeuren.

En dit ondanks het feit dat Gods kinderen het er benauwd mee hebben en gruwen van zulke gedachten die de satan in hun harten werpt.

Niemand mene dat hij in dit tijdelijk leven zijn boze aard en natuur geheel te boven zal kunnen komen. Buiten de wederbarende genade van God is ook onze aard als die der goddelozen, die de rechtvaardigheid Gods niet kennen en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten en zo aan de rechtvaardigheid Gods niet onderworpen zijn. - Romeinen 10 : 3.

Wenende zeggen wij het Paulus na: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" - Romeinen 7 : 24.

Hoe uitnemender de openbaringen zijn die God Zijn kinderen schenkt, hoe meer de satan zal trachten hen te verderven - 2 Corinthe 12 : 7 - of hen te kwellen.

Hij is er altoos op uit de gerechtigheid Gods en de schuld en de verdoemelijkheid van alle mensen voor God, voor hen te verbergen. Bovenal Zijn vrije genade, als het de Heilige Geest behaagt een mens te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. - Johannes 16 : 8 en 11.

20 : 10c

Als een mens bepaald wordt bij de eeuwige poel des vuurs en des sulfers, is de satan er onmiddellijk bij om God als een wrede tiran af te schilderen en de genade van God voor hem te verbergen.

Maar "als gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus en met uw hart geloven dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden." - Romeinen 10 : 9. Want "een ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden." - Romeinen 10 : 11. "Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen!" - Romeinen 10 : 15b.

Welke woorden wij ook zouden samenbrengen om ons tekstgedeelte te verklaren, het zouden altoos ijdele klanken blijken te zijn, omdat wij niet het minste besef, noch van dit oordeel, noch van de *eeuwigheid* hebben. Wij kunnen slechts dit opmerken: Welk een onuitsprekelijke genade van God, dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn. - Romeinen 8 : 1.

Wij beseffen niet in het minst wat de bedriegerijen des satans, de verleidingen der wereld met haar betoverende bedriegerijen en begeerlijkheden en de begeerten van onze verdorven natuur voor ons te betekenen hebben. Wij zijn van nature geneigd gemakkelijker Gods beloften te aanvaarden dan Zijn bedreigingen, hoewel zij beide waarachtig zijn.

Hierom heeft Paulus gezegd: "Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof." - 2 Corinthe 5 : 11a. Want "zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, indien Ik lust heb in de dood des goddelozen, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." - Ezechiël 33 : 11a.

De Heere zegt: "Roept Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren." - Psalm 50 : 15.

Dit is de geheel enige weg om van dit vreselijke oordeel bevrijd te worden en een zaligheid te beërven die even onvoor-

20 : 11a

stelbaar is. Dit zal in de volgende hoofdstukken gaan blijken.

11a *En ik zag.*

Uit deze inleidende woorden blijkt, dat het een vernieuwde openbaring is.

In de verklaring van deze drie woorden bij de aanvang van dit hoofdstuk hebben wij gezegd dat deze aldaar aansloten op 19 : 17, omdat van daaruit de glorie der overwinning van de Ruiters op het witte paard geopenbaard zal worden, namelijk Zijn oordelen over het beest en de valse profeet en over allen die het beest aanbeden hebben.

Maar hier sluiten zij aan op de beslissende strijd die op de breedte der aarde gestreden is. En daarom hebben zij hier een geheel andere betekenis, omdat zij in feite het besluit der openbaring inleiden.

Temeer is hiervoor grond, omdat alles hetgeen in de tijd geschiedt moest nu in en door de Heere Jezus Christus aan Zijn strijdende Kerk geopenbaard is. Ja het ganse Raadsplan Gods Zijns Vaders, hetwelk verborgen was in het verzegelde Boek, namelijk de verlossing van Zijn uitverkorenen uit het geweld des duivels en uit de macht der zonden, heeft Hij aan Zijn dienstknechten getoond.

Hetgeen nu voorts nog aan Johannes getoond zal worden, is het laatste oordeel en de herschepping, namelijk de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En voorts de gelukzalige staat dergenen die dit alles beërven zullen.

Wat dit laatste oordeel voor de goddelozen te betekenen zal hebben die hardnekkig en volhardend Gode vijandig gebleven zijn, die Zijn aanbod van verlossing van hun zonden door Zijn Christus blijvend versmaad en verworpen hebben, omdat zij de genietingen dezer wereld grotere rijkdom geacht hebben dan versmaad te worden om Christus' wil, is onvoorstelbaar.

Vandaar, inzonderheid voor dezen, de veelbetekenende woor-

den in de aanvang der tekst: *En ik zag.*

Hetgeen Johannes zien zal en hem voorts getoond zal worden, is in feite de vervulling van hetgeen hem in de ontsluiting van het vijfde en het zesde zegel geopenbaard is. Maar ook de vervulling van hetgeen er in beginsel reeds bij het blazen der zevende bazuin geopenbaard is in 11 : 18.

Nu zal er echter geen afschaduwend oordeel geopenbaard worden zoals in 16 : 19 t/m 21, toen de zevende fiool van Gods gramschap uitgegoten is op de aarde. Nu zullen het beslissende oordeel en Gods eeuwige toorn geopenbaard worden.

Dit zal gaan blijken uit hetgeen door Johannes gezien zal worden, namelijk:

11b *Een grote, witte Troon.*

Dat Johannes dit ziet, is bovenmate wonderlijk en geheimenisvol. Hieruit blijkt wederom dat in dit hoofdstuk de heerlijkheid des Drieënigen Gods geopenbaard wordt. Want als de Heere Jezus dit oordeel in het geding brengt, zegt Hij: "De Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid des Vaders met Zijn engelen om een iegelijk te vergelden naar zijn doen." - Mattheüs 16 : 27.

En tegen de hogepriester die Hem tot de kruisdood heeft veroordeeld, heeft Hij gezegd: "Gijlieden zult de Zoon des mensen zien, zittende ter rechterhand der kracht Gods en komende met de wolken des hemels."- Markus 14 : 62.

In de Heilige Schrift is gebleken dat in de scheppingsglorie de Troon van God een ander aanzien gehad heeft dan *déze Troon* in het oordeel. - Jesaja 6 : 1 en 66 : 1.

Blijkens Daniël 7 : 9 zullen er in het eindgericht tronen gezet worden en zal de Oude van Dagen Zich zetten om te oordelen. Daniël zag Zijn Troon als vuurvonken, als een brandend vuur, kennelijk uitbeeldende de majesteit en de heerlijkheid des

Drieënigen Gods in Zijn rechtvaardige oordelen.

Hierbij herinneren wij aan de veelbetekenende woorden uit 4 : 2b: "En ziet, er was een Troon gezet in de hemel en er zat Een op de Troon."

Wij hebben verklaard dat dit de Troon der genade is. Hiervan getuigt de regenboog rondom deze Troon, evenals de vierentwintig tronen rondom de Troon en op deze tronen de vierentwintig ouderlingen, bekleed zijnde met witte klederen.

Maar *déze Troon* die door Johannes gezien wordt nu het laatste oordeel geopenbaard zal worden, verschilt van alle tronen die door de profeten of door Johannes ooit gezien zijn. De meeste gelijkenis vertoont hij met de witte wolk die door Johannes in hoofdstuk 14 gezien is. Want deze witte wolk zal de glorie van de *grote, witte Troon* op het allerhoogst heerlijk maken.

Deze witte wolk beeldt in de eerste plaats het vlekkeloze recht uit, evenals dit door de vuurvonken-Troon uitgebeeld is. Maar anderzijds beeldt zij ook de smetteloze reinheid en de heiligheid uit dergenen die deel zullen hebben in dit oordeel.

In de ontsluiting van het vijfde zegel is het smetteloze wit van deze wolk door Johannes als in een vergezicht gezien. Zij is aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond en als voor ogen gesteld.

Het waren toen nog zielen onder het altaar, om wrake roepende over hun vergoten bloed op de aarde. - 6 : 9 t/m 11.

Dit is de wolk der getuigen die in de Hebreeënbrief voor de aandacht der Nieuwtestamentische heiligen gesteld is. - Hebreeën 12 : 1.

Ook na de Kroning van het Lam op de berg Sion zijn ze door Johannes gezien. - 14 : 1. En omdat met deze Kroning de laatste ure nu gekomen is blijktens 1 Johannes 2 : 18, heeft hij óp die wolk Een gezien, des mensen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden Kroon en in Zijn hand een scherpe sikkel om te maaien, want de ure om te maaien is voor Hem

gekomen, dewijl de oogst der aarde rijp geworden is. - 14 : 14 t/m 16.

Tot Zijn discipelen heeft Hij reeds gezegd: "Heft uw ogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alrede wit om te oogsten." - Johannes 4 : 35b.

Deze witte wolk is hét teken van de Zoon des mensen, zoals wij verklaard hebben van Mattheüs 24 : 30. Daarom is zij ook door Johannes gezien in 19 : 14, toen de heirlegers in de hemel de Ruiters op het witte paard volgden, ook gezeten zijnde op witte paarden, gekleed met wit en rein, fijn lijnwaad, om onder aanvoering van Hem Wiens kleed met bloed geverfd was en Wiens ogen waren als een vlam vuurs, deel te gaan nemen aan het laatste oordeel, zoals dit in beginsel geopenbaard is in hoofdstuk 19.

Het beginsel van dit laatste oordeel zal zich openbaren in de laatste, grote wereldoorlog. Er staat immers geschreven: "Weet gij niet dat de heiligen de wereld oordelen zullen? Weet gij niet dat wij de engelen oordelen zullen?" - 1 Corinthe 6 : 2a en 3a.

Vandaar de verbaasde uitroep van Johannes: *En ik zag een grote, witte Troon*, vanwege de ontelbare, in het wit geklede schare der verlost die aan dit oordeel zullen deelnemen, die ons in de aanvang reeds getoond is, rijdende op witte paarden, de grote Ruiters op het witte paard volgende, zich opmakende om dit oordeel te gaan uitvoeren.

Hierdoor gaat er voor de heiligen in de strijdende Kerk, aan wie deze dingen getoond worden, iets stralen van de grootheid van deze *witte Troon*. Wij zeggen met opzet 'iets', want zijn wezenlijke grootheid en zijn wezenlijke glorie is niet de ontelbare schare der in het wit geklede gezaligden die aan dit oordeel zullen deelnemen. Zijn wezenlijke grootheid en glorie is verborgen in hetgeen de volgende tekstgedeelten zullen aanwijzen, namelijk:

11c *En Degene Die daarop zat,*

11d van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten,

11e en geen plaats is voor die gevonden.

Elk dezer drie tekstgedeelten is voor de mens, wie hij of zij ook zijn moge, onverklaarbaar, zelfs al heeft iemand het meest geheiligde of verlichte verstand.

”Ziet, de volken zijn geacht als een druppel van een emmer en als een stofje van de weegschaal.” - Jesaja 40 : 15a. Hoe zou dan één nietig mensje, stof en as en enkel ijdelheid zijnde, iets kunnen verklaren van *Hem Die op de Troon zit*.

We kunnen ons geen voorstelling maken van de grootheid en de majesteit *Desgenen Die op de Toon zit*. Ja wij kunnen ons zelfs geen voorstelling maken van de grootheid en de majesteit van dit oordeel als zodanig. Het zal evenwel (al geloven er vooral in onze dagen maar zeer weinigen in) eenmaal zeker en onafwendbaar geopenbaard worden.

We kunnen ons ook geen voorstelling maken van de grootheid en de majesteit van *de Troon* ten opzichte van de ontelbare schare der heiligen die gekleed zijn in het wit van het smetteloos rein, fijn lijnwaad, die als rechters mede in dit oordeel betrokken zullen worden. Wie is in staat zich een voorstelling te maken van deze grote schare die niemand tellen kan, als de rechtvaardigen zullen blinken gelijk de zon in het Koninkrijk huns Vaders? - Mattheüs 13 : 43a.

Nochtans zijn al deze blinkenden tezamen als niets in vergelijking met *Hem Die op de Troon zit*. Want zij allen zijn slechts schepselen die Hij geschapen heeft tot Zijn eer. Tot Zijn glorie zullen deze dingen eenmaal geschieden.

Zij echter die Hem en Zijn uitverkoren volk veracht en bespot hebben in dit tijdelijke leven en die nimmer tot bekering gekomen zijn om tot Zijn genade de toevlucht te nemen, zullen schreeuwen van benauwdheid en angst, als zij *Hem op de Troon* zullen zien *zitten*.

Want dit staat vast: "Alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben." - 1 : 7b.

De grote massa der mensen (vooral in de vreselijke tijden die wij beleven, sinds het beest uit de afgrond opgekomen is, die de mensen verleid heeft door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven) vindt dit alles maar fantasie. Zij zullen evenwel reeds bij de eerste beginselen van dit oordeel roepen tot de bergen en tot de steenrotsen: "Valt op ons en verbergt ons van het aangezicht *Desgenen die op de Troon zit* en van de toorn des Lams." - 6 : 16.

Hij is de allerhoogste Majesteit Die de hemel en de aarde met alles wat daarop en daarin is, alle zienlijke en onzienlijke dingen, door Zijn almacht van eeuwigheid uit het niet tevoorschijn heeft geroepen om de glorie Zijner majesteit en macht bekend te maken. - Romeinen 9 : 22.

Hij die op de Troon zit, is het volzalige Opperwezen, God de HEERE Die nimmer een begin gehad heeft en ook nimmer een einde des levens zal hebben. Het heeft Hem behaagd al Zijn ondoorgrondelijke eigenschappen en volmaaktheden aan Zijn schepselen bekend te maken.

De alleen volmaakt wijze, volkomen, volzalige, onveranderlijke, waarachtige, goedertieren, genadige en liefdevolle God is het middelpunt der eer en der glorie in deze grote, witte Troon en zal dat tot in der eeuwigheid zijn en blijven.

Daarom: Wie is in staat om iets te verklaren van *Degene Die daarop zit*?

11d *Van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloten.*

Namelijk de eerste *hemel* en de eerste *aarde*, zoals uit 21 : 1b blijken zal. Zij *vluchten weg van Zijn heilig aangezicht* vanwege de vloek der zonde die op hen rust. *De hemel* vanwege de zonden der gevallen engelen, *de aarde* vanwege de zonden der gevallen mensen.

Wat dit *wegvluchten* voor de duivel en zijn engelen en voor

20 : 11e en 12a

de mensen die het Evangelie van de Heere Jezus Christus niet gehoorzaam geweest zijn, in het laatste oordeel te betekenen zal hebben, is met geen pen te beschrijven; als voor de mensen de beschermende, blauwe lucht als een rook verdwijnen zal - Jesaja 51 : 6 - en hun blik rechtstreeks gericht zal zijn op de vreselijke en oneindige eeuwigheid van de wrake Gods over hun zonden, als zelfs de voetzolen niet meer zullen kunnen rusten op *de aarde*.

Dit blijkt uit de volgende tekstgedeelten.

11e *En geen plaats is voor die gevonden.*

Al is echter de aarde vergaan en zijn de hemelen weggeweken zoals men oudtijds een boek toerolde - Jesaja 34 : 4 - zo zal nochtans het oordeel doorgang vinden, al is het niet op de aarde.

De aarde zou ook veel te klein zijn om al deze menigten der doden die opgewekt zullen worden, te bevatten. De aarde kan ook de majesteit van dit oordeel geen ogenblik verdragen, want reeds bij de eerste aanvang van het oordeel zijn de hemelen door vuur ontstoken en zijn de elementen brandende versmolten en zijn alle werken die daarin zijn, verbrand geworden. - 2 Petrus 3 : 12.

Daarom heeft Petrus naar aanleiding hiervan gezegd: "Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en godzaligheid!" - 2 Petrus 3 : 10 en 11.

12a *En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God.*

Niemand moet menen dat God de aarde van node zal hebben om het ganse menselijke geslacht voor Zijn rechterstoel te doen verschijnen.

Wij willen bij dit tekstgedeelte even opmerken, dat de vert. N.B.G. hier heeft: 'Staande voor de Troon.' En al is dit uiteraard zo, toch achten wij de St.Vert. zuiverder, want al zullen de heiligen mede betrokken worden in het oordeel over

de wereld en over de gevallen engelen en al zullen zij de Troon, de witte wolk, zijn blijkens 14 : 14, waarop de Rechter gezeten zal zijn, toch verschijnen de goddelozen niet voor hén, niet voor de grote, witte Troon, maar zoals in de St.Vert. terecht staat: *voor God*.

Die overzetting in de vert. N.B.G. schijnt voort te vloeien uit onze natuurlijke overleggingen, waarin als verankerd schijnt te liggen dat alle doden, als zij opgewekt zullen zijn, op de aarde zullen staan.

Wanneer wij evenwel met geheiligde aandacht letten op al hetgeen in betrekking tot dit oordeel reeds geopenbaard is, dan blijkt dat wij ons hiervan een verkeerde voorstelling maken.

Ten eerste:

De Heere Jezus heeft niet gezegd, dat áán, maar dat ín de hemel zal verschijnen het teken van de Zoon des mensen. - Mattheüs 24 : 30.

Wij herinneren er even aan, dat wij deze tekst aldus verklaard hebben: De Gemeente der uitverkorenen is Zijn teken, zoals een herder gekend kan worden aan zijn kudde schapen waarvan hij de herder is. En vanwege hun menigte zijn zij als een witte wolk, als de wolken des hemels.

Ten tweede:

Petrus zegt, dat op de dag des Heeren de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan en de elementen brandende zullen versmelten. - 2 Petrus 3 : 10 t/m 12. Deze teksten tonen duidelijk aan, dat wanneer *de doden, klein en groot, voor God zullen staan*, dit anders zal zijn dan wij ons hier en nu kunnen voorstellen. Vandaar dat Johannes ook nu weer als met verbazing zegt: *En ik zag*.

Bovendien willen wij er de aandacht op vestigen, dat alle voorgaande openbaringen die verband houden met het hier geopenbaarde oordeel, slechts voorbereidingen voor het eindoordeel geweest zijn. Zelfs de tekenen in de zon en de maan en de sterren, die de droevige staat der Kerk uitbeelden in het

20 : 12a

laatste der dagen, wezen reeds in de richting van het naderende oordeel. - Lukas 21 : 25; Mattheüs 24 : 29.

Ook de profeet Joël heeft aldus geprofeteerd, zeggende: "De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt." - Joël 2 : 31.

Wij merken het zo licht niet op, maar in feite is de zon in beginsel al verduisterd toen de Roomse Kerk de Bijbel aan een ketting gelegd heeft en aan een ieder op straffe des doods verboden heeft erin te lezen. En de maan is reeds in bloed veranderd, toen diezelfde Kerk vele getuigen van Jezus verbrand heeft. En de sterren zijn reeds van de hemel gevallen, toen zij aan de Godsgetrouwen verboden heeft het zuivere Evangelie te verkondigen.

Maar nog veel dieper! In feite is de Zon op verdubbelde wijze verduisterd, toen de Heere Jezus stervende aan het kruis hing en het uitgeroepen heeft: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Dat wij ons voorts geen aardse voorstellingen van dit oordeel en van de dag des oordeels moeten maken blijkt ook uit Zacharia 14 : 6 en 7, waar de profeet zegt: "Het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht en de dikke duisternis, maar het zal een enige dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn. Het zal noch dag, noch nacht zijn." En waarom niet? Wel omdat blijkens 20 : 11 de aarde en de hemel weggevloden zijn en omdat geen plaats voor die gevonden is.

Johannes zegt ook niet: *'En ik zag de doden, klein en groot, staande op de aarde'*, maar *staande voor God* Wiens Troon in de hemel is.

Dit neemt echter niet weg, dat in het beginsel des oordeels de doden uit hun aardse graven zullen opstaan en voor de Troon van God gesteld zullen worden. En als de Heere op die dag vuur en zwavel zal doen regenen op de aarde, zullen de over-

blijvende goddelozen schreeuwen van angst en benauwdheid en tot de bergen roepen: "Valt op ons" en tot de heuvelen: "Bedekt ons van het aangezicht Desgenen Die op de Troon zit en van de toorn des Lams."

Maar de ondergang van de oude aarde is het wezenlijke oordeel nog niet waarvan Johannes nu ooggetuige is, als hij zegt: *En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God.* Deze tekenen van vuur en zwavel, waardoor de aarde en de werken die daarin zijn, verbrand zullen worden, ja alle voorgaande tekenen, zoals het verduisteren van de zon en de maan en de sterren, ja zelfs de tekenen die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen zijn gegeven, zijn als een dagvaarding, te kennen gevende dat de tijd nu aanstaande is om voor de hemelse Rechter te verschijnen.

Alle opgewekte doden, het gehele menselijke geslacht, ook zij die in dit oordeel aan de rechterhand gesteld zullen worden Desgenen Die op de Troon zit, zullen aldaar blijkbaar *staan* als in een niets, want de hemel en de aarde zullen weggevloden zijn en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde zullen er nog niet zijn. De geschapen tijd zal er alsdan ook niet meer zijn.

Daarom als de boeken geopend zullen worden en ieder mens persoonlijk van al zijn daden rekenschap zal moeten geven, ja zelfs van elk ijdel woord dat hij gesproken zal hebben en als zelfs de gedachten zijns harten geopenbaard en in het licht gesteld zullen worden, zal het (om in onze taal der ijdelheid te spreken) op geen paar honderd miljoen eeuwen aankomen, want in dit opzicht wordt dit oordeel soms het eeuwige oordeel genoemd.

Nochtans, de eeuwigheid is zo oneindig, dat er eenmaal gezegd zal worden: "Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Oméga, het Begin en het Einde." Dit zal blijken uit 21 : 6.

Wij willen nog één opmerking maken over ons tekstgedeelte, namelijk deze: Het wekt onze verwondering, dat er niet ge-

20 : 12a

schreven is: 'En ik zag de levenden en de doden, klein en groot, staande voor God'.

Maar juist in deze samenstelling van dit tekstgedeelte is de glorie van Gods Woord wederom verborgen. Er wordt hier voorbijgegaan aan alle oordelen die als voorbereiding op dit oordeel plaatsgevonden hebben.

Wanneer de Heere Jezus de gang van zaken rondom het laatste oordeel omschrijft, zegt Hij: "Alsdan zullen er twee op de akker zijn, de een zal aangenomen en de ander zal verlaten worden. Er zullen twee vrouwen malen in de molen, de ene zal aangenomen en de andere zal verlaten worden." - Mattheüs 24 : 40 en 41.

En Paulus zegt: "Die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met de Heere wezen." - 1 Thessalonicensen 4 : 16b en 17.

En in Openbaring 11 : 12b staat: "En zij voeren op naar de hemel in de wolk en hun vijanden aanschouwden hen."

De levende Gemeente zal dus reeds in het oordeel in heerlijkheid gesteld worden. Maar de goddelozen, die verlaten zullen worden, zullen gelijk de Sodomieten en hun naburen door het van de hemel nederdalende vuur tezamen met de brandende elementen lichamenlijk versmelten, vóór zij voor de Rechtersstoel van God gesteld zullen worden.

Ook de Heere Jezus heeft blijkbaar het oog op alle oordelen die aan dit beslissende oordeel vooraf zullen gaan, want in Zijn onderwijs dat de één aangenomen en de ander verlaten zal worden, laat Hij onmiddellijk daarop volgen: "Waar het (dode) lichaam is, zullen de arenden vergaderd worden." - Lukas 17 : 37; Mattheüs 24 : 28.

In 19 : 17 en 18 is dit in beeld gebracht.

Op dit oordeel over de goddelozen ziet ongetwijfeld de profetie van Henoch, de zevende van Adam, toen hij zeide:

20 : 12b

”Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege alle goddeloze werken die zij goddeloos-lijk gedaan hebben en vanwege al de harde woorden die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.” - Judas : 14 en 15.

12b *En de boeken werden geopend.*

Van het vergaan der wereld en van het eens te verwachten gericht over de onrechtvaardigheden der mensen hebben zeer velen nog wel een min of meer vaag besef of een klemmend vermoeden, voorzover in onze verschrikkelijke tijd het geweten nog niet als met een brandijzer toegeschroeid is. Maar voor de overdenking van de ontzaglijke waarheid van ons tekstgedeelte huiveren alle mensen van nature terug.

Maar wanneer een mens even tot zich zou willen laten doordringen en zou willen overdenken wat het te betekenen zal hebben in het laatste oordeel, als *de boeken* van Gods alwetendheid *geopend zullen worden*, zou dit mogelijk van invloed kunnen zijn op zijn of haar levenswijze.

Ook in onze donkere tijden zijn er blijkbaar nog velen die nog wel in een hemels leven na dit leven geloven, maar blijkbaar maar zeer weinigen die in de hel, in de ontzettende benauwdheid en de pijnigingen van de oneindige, onuitblusselijke poel van vuur en sulfer geloven.

Hoeveel te minder geloven ze in de vérstrekkende betekenis van ons tekstgedeelte, namelijk in de alwetendheid Gods.

Welk een oneindige en vreselijke majesteit is er in ons tekstgedeelte verborgen.

Zelfs alle gedachten die elkeen der mensen van het ganse menselijke geslacht zijn gehele leven gedacht heeft, staan in deze *boeken* van Gods alwetendheid opgetekend. Ja elk oogmerk, elk voornemen dat iemand met de een of andere zaak gehad heeft, staat in deze *boeken* geschreven.

Ook alle ijdele begeerten en zondige lusten, alle bedriegerijen en dieverijen, alle lasteringen, al het kwaadspreken tegen God en tegen de naasten, alle vloeken en vervloekingen, alle verwensingen en hatelijkheden, alle afgunstigheden, al het zoeken van eigen roem en eer, al het snoeven en groot-spreken, alle begeerten naar vleselijk vermaak en wereldse begerlijkheden, elk ijdel woord dat elkeen der mensen ooit gesproken zal hebben, alle goddeloos en ijdel bidden, alle ijdele godsdienstplichten, alles, ja alles staat in deze *boeken* geschreven.

Echter niet alleen van alle goddelozen, ook alles van allen die de zaligheid zullen beërven. Van dezen staat ook hun waarachtig berouw over hun zonden opgetekend. Ook alle tranen die zij over hun zonden en over hun zondige aard geschreid hebben, staan in deze *boeken* geschreven. Ja hun tranen worden zelfs apart in een fles bewaard. - Psalm 56 : 9.

Ook al hun gebeden voor allen die hen hatelijk behandeld, gekweld of gesmaad hebben, ja zelfs voor hen die hen gemarteld en vervolgd hebben, staan in deze *boeken* geschreven.

Ook al hun geloven en hopen en al hun blijken van liefde tot Jezus en de naasten, al hun beproevingen om des geloofs wil, al hun droefheid en rouw die zij als kastijdingen om hun zonden hebben moeten verduren. Ja, als die *boeken geopend* zullen worden, zal blijken dat alles, ja alles daarin geschreven staat.

Dit alles is geen fantasie, uit een verward brein voortkomende, maar de Heere Jezus Zelf heeft dit gezegd, namelijk aldus: "Er is niets bedekt, dat niet ontdekt zal worden en verborgen, dat niet zal geweten worden. Al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden en wat gij in het oor gesproken hebt in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden." - Lukas 12 : 2 en 3.

Alles wat in deze *boeken* geschreven staat, zal één onafgebro-

ken aanklacht bevatten tegen elkeen der doden die in dat gericht voor God zal staan, opdat God gerechtvaardigd zal worden en overwinnen zal in Zijn oordelen. Alsdan zal blijken, dat de gehele wereld voor God verdoemelijk is. - Romeinen 3 : 19.

Wie gij ook zijn moogt, uit uw woorden zult gij veroordeeld of gerechtvaardigd worden. - Mattheüs 12 : 37. Zij echter die alsdan gerechtvaardigd zullen worden, zullen dit ontvangen door de toegerekende gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, op Wie zij hun hoop en vertrouwen gesteld hebben. Dit zal gaan blijken uit het volgende tekstgedeelte.

12c En een ander Boek werd geopend, dat des Levens is.

Het is bijzonder merkwaardig en van buitengewoon veel betekenis, dat én "de boeken" én *het Boek des Levens* gelijktijdig opengeslagen worden in het eindgericht.

Wij zijn geneigd te veronderstellen dat alleen de verworpenen geoordeeld zullen worden naar hetgeen in "de boeken" geschreven is. Terwijl er toch velen zullen zijn die uit hun woorden gerechtvaardigd zullen worden, welke woorden óók in die "boeken" geschreven staan.

Wij gaan gewoonlijk van het standpunt uit dat zij die zalig zullen worden dit alleen worden omdat hun namen geschreven staan in *het Boek des Levens*. Wij slaan er dan geen acht op, dat in het volgende vers staat, dat een ieder geoordeeld zal worden naar zijn werken, naar hetgeen in "de boeken" (meervoud) geschreven staat.

Daarom is het zo wonderlijk, dat dit *Boek des Levens* nu reeds in het geding gebracht wordt, terwijl pas in vers 15 de betekenis en de glorie van dit *Boek* aangewezen wordt.

Uit dit gelijktijdig *openen* van de "boeken" en het *Boek des Levens* blijkt wederom de glorie der majesteit van Gods Woord.

Dit *openen van het Boek des Levens* openbaart niet alleen de

verborgen Raad Gods van Zijn uitverkiezing, maar het openbaart ook de waarachtigheid van Zijn Woord. Want het openbaart de wondere tegenstelling enerzijds: "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave" - Efeze 2 : 8 - maar anderzijds: "Het geloof zonder de werken is dood." - Jakobus 2 : 26.

Er blijken veel mensen te zijn (vooral onder degenen die bij de verkondiging van het heilig Evangelie grootgebracht zijn) die al of niet uitgesproken zeggen: Wie uitverkoren is komt in de hemel en wie niet uitverkoren is gaat verloren.

Deze boosheid zit kennelijk in ons aller hart, zodat de satan ons voorhoudt: 'Of je nu hoog springt of laag, of je nu bidt of niet bidt, of je nu goddeloos of nauwgezet leeft, als iemand uitverkoren is, komt hij in de hemel en als je niet uitverkoren bent, ga je naar de hel. Dat kunt ge zien aan koning Manasse - 2 Kronieken 33 - en aan de moordenaar aan wie aan het kruis nog genade werd geschonken. Ook het nauwgezette leven der Schriftgeleerden en der Farizeeën heeft hun geen enkel voordeel in deze geschonken.'

Al deze overleggingen zijn in lijnrechte strijd met hetgeen God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Daarom worden "de boeken" én *het Boek des Levens* gelijktijdig opengeslagen, omdat het ene het andere niet kan uitsluiten.

Als een mens denkt of zelfs zegt: Als je uitverkoren bent, kom je vanzelf wel in de hemel en als je niet uitverkoren bent is er toch geen redden aan, dan ga je toch naar de hel, dan is dit een rechtstreekse aanklacht tegen het recht Gods.

Aldus wederspreekt men uitdrukkelijk God Die in en door Zijn Christus, door middel van de prediking van het heilig Evangelie, niet alleen zonder aanzien des persoons nodigt tot het geloof in Zijn genade door het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus, maar zelfs op velerlei wijze de mensen tracht te bewegen om tot Zijn genade de toevlucht te nemen. Ja in

feite beticht men God op deze wijze van misleiding, als Hij Zijn gezanten soms met een traan in het oog laat bidden: "Laat u met God verzoenen." - 2 Corinthe 5 : 20.

Er staat niet tevergeefs geschreven: "Wij moeten allen geopenbaard worden voor de Rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad." - 2 Corinthe 5 : 10.

Dit staat onwankelbaar vast, dat allen die de zonden haten en een afkeer hebben van zichzelf vanwege hun zondige aard en er naar jagen om afstand te doen van hun ongerechtigheden en op de genade van God in Jezus Christus hopen (al is het voorts nog zo duister in hun hart) zalig zullen worden. Al zou de ganse hel zich opmaken en al zouden alle duivelen tot u zeggen of in uw hart u influisteren: Ja maar, als je niet uitverkoren bent, kun je niet zalig worden, dan kunt u zich vastklemmen aan Gods toezeggingen en hun antwoorden: "De verborgen dingen zijn voor de HEERE, onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen." - Deuteronomium 29 : 29.

Veronderstel eens het ongehoorde en onmogelijke dat de uitverkiezing van eeuwigheid en de vrije genade van God niet bestonden, dan zou God niet alleen geen volmaakte God zijn, aan Wie wij ons kunnen toevertrouwen, maar dan zou ook het aantal zondaren dat zich tot Hem zou bekeren, Hem mee of tegen kunnen vallen. Zelfs voor de dwazen moet dit dwaasheid zijn.

Daar staat tegenover, dat als de leer der uitverkiezing uit vrije genade rotsvast, onwankelbaar en waarachtig is, dan zijn ook Zijn beloften dat Hij een ieder die tot Hem komt om van zijn zonden verlost te worden, niet zal verwerpen, rotsvast, onwankelbaar en waarachtig. De Heere Jezus zegt niet tevergeefs: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en

20 : 12c

Ik zal u rust geven." - Mattheüs 11 : 28

Wie bevreesd is voor het eeuwig oordeel en waarlijk eeuwig gelukkig wenst te worden, moet bereid zijn alles te verlaten wat hij heeft, d.w.z. al zijn zondige lusten en begeerten, alle betoverende genoegens van deze ijdele wereld en moet daartegen met alles wat in hem is, strijd gaan voeren en het in deze strijd onvoorwaardelijk aan laten komen op de goedertierenheden en de barmhartigheden van God Die mildelijk vergeeft en niet verwijt.

En wanneer iemand het benauwd krijgt over zijn zondige leven, moet hij doen zoals Esther gedaan heeft, die op bevel van Mordechai tot de koning gegaan is om behoudenis van haar leven, zeggende: "Ik zal tot de koning ingaan, hetwelk niet naar de Wet is. Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om." - Esther 4 : 16b en c.

Laat een ieder evenzo op bevel van de meerdere Mordechai (de Heere Jezus Christus) in Zijn Naam tot God gaan. Zij die alzo op Gods genade betrouwen, zullen niet beschaamd worden in der eeuwigheid. - Spreuken 16 : 20; Jesaja 28 : 16; Jeremia 17 : 7 en andere.

En als het de Heere behaagt, het desondanks toch nog duister in onze ziel te laten, moeten wij blijven vertrouwen en doen als Jakob en zeggen: Ik laat U niet los, tenzij Gij mij zegent. - Genesis 32 : 26.

In deze worsteling van de zondaar met God moet God het van de zondaar verliezen, dit is bij Jakob gebleken. En waarom? Omdat Hij Zichzelf onder ede verbonden heeft die goddelozen om niet te rechtvaardigen, die tot Zijn Christus de toevlucht nemen. Want Hij heeft ook bij Zichzelf gezworen: "Zo waarachtig als Ik leef, indien Ik lust heb in de dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." - Ezechiël 33 : 11.

Ja deze vrijmoedigheid van de zondaar om op Zijn goedertierenheid en op Zijn genade te hopen, behaagt zelfs aan God.

Want, zei Hij tot Jakob: "Gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen en gij hebt overmocht." - Genesis 32 : 28.

Dit is het nemen van het Koninkrijk der hemelen met geweld, waarmee de geweldigers hetzelfde nemen met geweld, omdat God gebonden is aan Zijn eigen woorden, namelijk deze: "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." - Jesaja 1 : 18.

God moet het (en dit zeggen wij met de hoogste eerbied en in de diepste ootmoed) van de zondaar verliezen, omdat Hij Zijn Koninkrijk van almacht (in Zijn Christus) prijsgegeven heeft om het te vestigen op recht en gerechtigheid. - Psalm 89: 15; Psalm 97 : 2; Filippensen 2 : 6 t/m 8. Een Koninkrijk waarvan liefde en genade de steunpilaren zijn.

Daarom, wie ge ook zijn moogt, al valt ge duizendmaal, geef de strijd niet op, al is het onder tranen en geweent. "Strijd de goede strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt." - 1 Timotheüs 6 : 12.

Werp dan ook nimmer uw vrijmoedigheid weg. "Laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de Troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamer tijd." - Hebréeën 4 : 16. Jaag naar het doel, de prijs der roeping Gods, die van boven is, het eeuwige leven, want alzo doende zult gij nimmermeer struikelen. - Filippensen 3 : 14; 2 Petrus 1 : 10.

Dit alles, deze geheimenissen, zijn verborgen in de vermelding dat én "de boeken" én *het Boek des Levens* gelijktijdig geopend worden in het oordeel voor de grote, witte Troon. Wat blijkt ook hier weer in de samenstelling van deze tekstgedeelten de glorie der samenstelling van Gods Woord. Wie zou deze samenstelling "boeken" en *Boek des Levens* gemist hebben, als het er niet gestaan had? Dit is vanwege de blindheid die er van nature in ons is in het verstaan van Gods

Woord en van geestelijke zaken.

12d *En de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.*

Wij willen eerst de klemtoon leggen op de laatste drie woorden van dit tekstgedeelte, want nu "het Boek des Levens" geopend gelegd is naast de andere *boeken*, zouden wij verwacht hebben dat er voor de uitverkorenen wier namen geschreven staan in "het Boek des Levens", een uitzondering gemaakt zou worden. Namelijk zo: 'En allen wier namen niet gevonden werden geschreven te zijn in "het Boek des Levens", werden geoordeeld naar hetgeen in *de boeken* geschreven was, naar hun werken.'

Maar hoewel "het Boek des Levens" gelijktijdig geopend gelegd is naast de andere *boeken*, blijkt dit toch geen invloed te hebben op het feit dat allen *geoordeeld zullen worden* (ook blijkens vers 13) *uit hetgeen in de boeken geschreven is, naar hun werken.*

Dit is het waarom wij de betekenis van het openen van "het Boek des Levens" gelijktijdig met het openen van *de andere boeken* zo breedvoerig aangewezen hebben in de verklaring van het vorige tekstgedeelte.

Daarom kunnen allen die op enigerlei wijze bij zichzelf denken of zeggen: Als ik uitverkoren ben, zal ik toch wel zalig worden, zonder zich te bekommeren over hun zonden of over hun zondige aard, hieruit onderwezen worden dat zij *geoordeeld zullen worden naar hetgeen in de boekén geschreven is, naar hun werken.*

En zonder goede werken, bestaande in goede wandel, in zachtmoedige wijsheid - Jakobus 3 : 13 - in hen gewrocht door de Wijsheid die van boven is, die ten eerste zuiver is, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig oordelende en ongeveinsd - Jakobus 3 : 17 - wij zeggen: zonder deze *werken* die *in de boeken geschreven zijn*, zullen zij mede met de anderen

als onnutte dienstknechten buiten geworpen worden. Want juist ten opzichte van de leer der uitverkiezing hadden dezulken deze kostelijke gaven bij de wisselaren moeten geven, dan zou de Heere, komende, deze met woeker wedergenomen kunnen hebben. - Mattheüs 25 : 27. Uit dankbaarheid en liefde voor deze vrije en genadige uitverkiezing zouden zij met des te groter ijver gejaagd moeten hebben naar een Godzalig en Godverheerlijkend leven.

Het zal voor allen een vreemde vrijspraak en een vreemde veroordeling blijken te worden, die in het geheel niet in overeenstemming is met onze vleeselijke overleggingen.

De uitverkiezing die in "het Boek des Levens" geschreven staat, zal voor niemand in het oordeel in het geding gebracht worden. Het zal enigermate te vergelijken zijn met de leiding Gods, die Hij met Zijn oude Verbondsvolk gehouden heeft. Jesaja heeft hiervan geprofeteerd, zeggende: "Te dien dage zal de HEERE der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijke Krans zijn de overgeblevenen Zijns volks." - Jesaja 28 : 5. Dit ondanks hun strijd en lijden die zij van hun vijanden te verduren gehad hebben.

Maar betreffende het oordeel dat de Heere over de vijanden van Zijn volk zal brengen, zegt Hij: "Want de HEERE zal zich opmaken gelijk op de berg Perázim, Hij zal beroerd zijn gelijk in het dal van Gibeon om Zijn werk te doen; Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijn daad te doen; Zijn daad zal vreemd zijn!" - Jesaja 28 : 21.

Ook blijkt dit uit de profetieën van de Heere Jezus, die Hij over dit oordeel uitgesproken heeft. - Mattheüs 25 : 31 t/m 46.

Het vreemde van de vrijspraak zal voor hen die Hij tot Zijn rechterhand gesteld zal hebben zijn, dat zij zich niet bewust zullen zijn van hun goeddadigheden die in het geding gebracht zullen worden.

En het vreemde voor hen die Hij tot Zijn linkerhand gesteld zal hebben, zal (in hun veroordeling) zijn, dat zij zich niet be-

wust zullen zijn van hun schuld voor God, maar daarentegen van mening zijn dat zij steeds vol van goede werken zijn geweest.

Stel eens dat dit alleen zou gelden voor de verworpenen en dat de werken van Gods uitverkorenen niet in het geding gebracht zouden worden. Hoe zou dan enerzijds (ten opzichte van hun zondige werken) de genade van God in zijn Christus bedekt blijven en hoe zou anderzijds eveneens Gods genade bedekt blijven die zich openbaarde in hun 'goede' werken van droefheid, smart en berouw over hun zonden.

Zijn rechtvaardig oordeel over Zijn vijanden en de vijanden van Zijn uitverkorenen wordt nu uitgevoerd én de vrijspraak van Zijn uitverkorenen.

Hierom blijkt uit de toevoeging van deze drie woorden: *naar hun werken* in ons tekstgedeelte wederom de onbegrijpelijke glorie der samenstelling van Gods Woord.

Doch niet alleen dit maakt die glorie uit, maar zij wordt nog bovenmate verhoogd doordat deze drie woorden niet aan het begin maar aan het einde van dit tekstgedeelte gesteld zijn. Want er staat niet 'En de doden werden geoordeeld naar hun werken uit hetgeen in de boeken geschreven was.' Neen er staat: *Zij werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.* Dat betekent, dat *hetgeen in de boeken geschreven* staat, beslissend is in het oordeel. *Hun werken* volgen voor allen na. Niet alleen voor de verworpenen, maar ook voor de begenadigden. Dit blijkt ook beslissend uit het besluit van 14 : 13.

Daarom is het voor de begenadigden zo zeer belangrijk, dat naast *de boeken* ook het geopende "Boek des Levens" ligt, want vanwege de genadige en vrije uitverkiezing zijn *hun werken* die zij gedaan hebben uit liefde tot Jezus, ter gedachtenis geschreven in *de boeken*.

Toch moet er bepaald een uitzonderlijk geheimenis in dit

twaaifde vers verborgen zijn, dat er tot tweemaal toe over *boeken* in het meervoud gesproken wordt.

Wanneer we hier even bij stilstaan, wekt dit de hoogste verwondering. Wij hebben de indruk dat velen (in de dwaasheid en verblindheid die ons van nature eigen is in geestelijke zaken) zich een groot aantal zeer dikke boeken voorstellen vanwege de menigte der werken en der gedachten die daarin van het menselijk geslacht geschreven staan. Maar zelfs een dwaas zou de dwaasheid van zijn overlegging in deze be merken.

Het is zonder meer duidelijk dat het een symbolische spreekwijze is. Ieder weldenkend mens met een redelijk begaafd verstand zal toestemmen dat deze *boeken* de onbegrijpelijke majesteit van Gods alwetendheid uitbeelden.

Maar dan rijst ook onmiddellijk de vraag: Waarom is er dan sprake van *boeken* in het meervoud? Waarom staat er dan niet: 'En hét boek, namelijk van Gods alwetendheid, werd geopend?' Dat zou toch veel eenvoudiger en begrijpelijker geweest zijn.

Hier is nu wederom een andere glorie en een ander geheimenis in dit twaaifde vers verborgen. Evenwel een geheimenis dat een ieder die met levende aandacht het boek der Openbaring gelezen heeft, had kunnen kennen.

Ook in de verklaring van dit Boek hebben wij er nadrukkelijk de aandacht op gevestigd, dat er naast en behalve "het Boek des Levens" van TWEE boeken sprake is in het boek der Openbaring. Evenwel geen twee boeken van Gods alwetendheid, want dat zou een onmogelijkheid zijn. In feite is er van oorsprong slechts sprake van één Boek. En dát Boek heeft Johannes gezien in de rechterhand Desgenen Die op de Troon zat. - 5 : 1a. Dat Boek was van binnen en van buiten beschreven en nochtans verzegeld met zeven zegelen. Dat Boek bevatte de ganse Raad Gods van eeuwigheid betreffende Zijn voornemen om Zijn toorn te bewijzen en Zijn macht bekend te maken. - Romeinen 9 : 22.

20 : 12d

En vanuit dit voornemen is een KLEIN BOEKJE geboren dat door de Leeuw uit de stam van Juda voor Gods Kerk van de hemel afgebracht is. - 5 : 5 en vooral 10 : 1 en 2.

In dit kleine Boekje is de vrijspraak van Gods uitverkorenen opgetekend.

De werken der zonden die zij gedaan hebben, zijn in dit kleine Boekje niet meer te vinden, slechts hun werken der liefde die zij gedaan hebben voor Jezus. Want de werken der zonden die ook zij gedaan hebben, stonden van oorsprong geschreven in het grote, verzegelde Boek. Die zijn daar echter volkomen uitgewist door het bloed des Lams Dat om hunnentwil geslacht is om hun zonden voor God te verzoenen. - Jesaja 44 : 22 en 23.

De strijdende Kerk in ons vaderland heeft hier meer dan twee eeuwen lang op deze wijze van gejubeld:

De schuld Uws volks hebt G'uit Uw Boek gedaan.

Ook ziet Gij geen van hunne zonden aan.

Gij vindt in gunst en niet in wraak Uw lust.

De hitte van Uw gramschap is geblust.

Psalm 85 : 1 (ged.).

In de verklaring van hoofdstuk 10 hebben wij de grote glorie van dit geopende Boekje aangewezen. Vandaar de betekenis der woorden van ons tekstgedeelte: *En de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.*

Dit betekent, dat zij die in dit oordeel ter linkerhand gesteld zullen worden, geoordeeld zullen worden uit hetgeen geschreven staat in het van oorsprong geschreven Boek en zij die ter rechterhand van de Zoon des mensen gesteld zijn, zullen geoordeeld worden uit hetgeen in het kleine, geopende Boekje geschreven staat, dat hun Heiland voor hen van de hemel afgebracht heeft.

Welk een onvoorstelbare zaligheid en troost is er hierom voor

Gods kinderen verborgen in ons tekstgedeelte, als er van *boekén* in het meervoud sprake is.

Daaruit blijkt, dat alle doden niet uit een en hetzelfde Boek *geoordeeld zullen worden, naar hun werken.*

Want stel eens dat er maar van één boek sprake zou zijn geweest, namelijk het boek van Gods alwetendheid, waarin alle werken der zonden, ook van Gods uitverkorenen, nog te vinden waren, dan zou ook voor hen de veroordeling onherroepelijk hebben moeten volgen.

Maar nu zij door Gods genade het kleine Boekje dat voor hen door hun Heiland van de hemel afgebracht is, uit Zijn hand hebben aangenomen en als opgegeten hebben - 10 : 10 - nu mogen zij daaruit door het geloof vertrouwen, ja weten, dat al hun zonden en hun schuld uit Gods grote Boek weggedaan zijn en dat zij *geoordeeld zullen worden* naar hetgeen in dit kleine Boekje geschreven staat, *naar hun werken.*

Nu mogen zij met de kinderen van Korach jubelen:

Dan wordt genâ van waarheid blij ontmoet.
De vrede met een kus van 't recht gegroet.
Dan spruit de trouw uit d'aarde blij omhoog.
Gerechtigheid ziet neer van 's hemels boog.
Dan zal de HEER'ons 't goede weer doen zien.
Dan zal ons 't land zijn volle garven biên.
Gerechtigheid gaat voor Zijn aangezicht,
Hij zet z' alom waar Hij Zijn treden richt.

Psalm 85 : 4.

Gans anders is 't met hem die 't kwaad bemint.
Hij is als kaf dat wegstuift voor de wind.
Geen zondaar zal 't gewis verderf ontkomen,
als in 't gericht door God wordt wraak genomen.
Hij die van deugd en godsvrucht is ontaard,
zal niet bestaan, daar 't vrome volk vergaârt.

Psalm 1 : 3.

Het zal in het bijzonder in de ogen van hen die ter linkerhand van de Zoon des mensen gesteld zullen worden, een vreemde veroordeling zijn. In de Naam van Jezus geprofeteerd te hebben en nochtans als werkers der ongerechtigheid afgewezen te worden.

Hieruit blijkt wat voor een ieder van ons van het allerhoogste belang zal zijn, als wij eenmaal in het gericht zullen komen en *de boeken* geopend zullen worden. Niet of onze namen geschreven zijn in "het Boek des Levens" (want een ieder zal *naar zijn werken* geoordeeld worden) is het belangrijkste, maar of onze zonden en onze zondige aard bedekt zullen zijn met de mantel der gerechtigheid van de Heere Jezus.

Het zal alsdan niet uit de overvloed der *werken* zijn waaruit de kinderen Gods gerechtvaardigd zullen worden, maar alleen uit het oprechte en waarachtige geloof in de genade van de Heere Jezus Christus, door de liefde werkende. Een geloof, gewrocht door de Heilige Geest tot wedergeboorte.

Het ontbreken van zulk een geloof en van een waarachtige liefde tot de Heere Jezus zal de oorzaak der veroordeling zijn van allen wier namen niet geschreven zijn in "het Boek des Levens."

Hierom is het van het allerhoogste belang voor ieder mens, zolang hij in het heden der genade is, zichzelf te onderzoeken waarnaar de liefde van zijn hart in wezen uitgaat. Naar de genietingen dezer wereld of naar de Heere Jezus en naar de eeuwige dingen. - 1 Johannes 2 : 15 t/m 17.

Wanneer een mens geen afkeer van zijn zondige aard gekregen heeft en er geen verlangen naar een Godzalig leven in hem is en naar het kennen van de genade in de Heere Jezus Christus, is zijn staat nog niet recht.

Als er echter maar iets van deze gestalte des harten aanwezig is, al is het dat sommigen er naar hun mening of gevoelen nog zo ver van verwijderd zijn en zij de zaligheid van het heimwee naar de Heere Jezus nog zo weinig ervaren, zo zullen zij toch

naar hun werken in het gericht vrijgesproken worden.

Als de wortel der zaak - Job 19 : 28 - maar in het hart gevonden wordt, zult gij niet veroordeeld worden.

13a *En de zee gaf de doden die in haar waren.*

13b *En de dood en de hel gaven de doden die in hen waren.*

13c *En zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken.*

14a *En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs.*

14b *Dit is de tweede dood.*

Wat is het Woord van God toch telkens verrassend en voortdurend vol van glorie, majesteit en heerlijkheid. Voor ons verstand evenwel onbegrijpelijk en onnavolgbaar.

Dit zal op uitzonderlijke wijze gaan blijken bij de verklaring van deze twee teksten.

Als we de openbaring van het eindoordeel (zoals dit beschreven is vanaf vers 11 t/m vers 15) nauwlettend overzien, weten wij met deze twee teksten beslist geen raad.

Het zou veel gemakkelijker te begrijpen geweest zijn, als nu juist deze twee teksten er maar niet in voorkwamen. Wanneer wij dit gedeelte lezen zonder deze twee teksten is dit in één oogopslag te zien.

Bovendien zijn deze twee teksten om twee redenen voor ons natuurlijk verstand niet alleen onbegrijpelijk, maar zelfs onaanvaardbaar. Ze passen zelfs niet in ons gewone taalgebruik. Ten eerste: Johannes hééft reeds geschreven dat hij de doden, kleinen en groten, gezien had en nog wel staande voor God. Dan past het toch niet in ons taalgebruik om pas daarna deze twee teksten te vermelden. En dan bovendien nog eens te herhalen: *En zij werden geoordeeld een iegelijk naar zijn werken.*

Ten tweede: Zo wordt het een onmogelijk oordeel, want als Johannes schrijft: *En de zee gaf de doden die in haar waren* en vervolgens: *En de dood en de hel gaven de doden die in hen*

waren en zij werden geoordeeld een ieder naar hun werken (met uitsluiting van de doden die de zee gegeven had) en daarna zegt: *En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs*, dan kan ons natuurlijk verstand terecht vragen: Wat geschiedt er dan met al die doden die de zee gegeven had? Worden die dan niet *in de poel des vuurs geworpen*? Worden dan alle mensen die in de zee de dood gevonden hebben, zalig?

Weet u hoe het volgens ons dwaze, natuurlijke verstand weergegeven had behoren te worden?

Aldus: 'En ik zag: De zee gaf de doden die in haar waren en de dood en de hel gaven de doden die in hen waren en ze stonden, kleinen en groten, voor God. En de boeken werden geopend en een ander Boek werd geopend dat des Levens is en zij werden geoordeeld naar hetgeen in de boeken geschreven was, een ieder naar zijn werken. En zo iemand niet gevonden werd geschreven te zijn in het Boek des Levens, die werd geworpen in de poel des vuurs.'

Op deze wijze zou het verstandelijk, begrijpelijk, prachtig en redelijk geformuleerd geweest zijn. Zo zou een ieder het hebben kunnen begrijpen en was kritiek ten enenmale uitgesloten geweest. Wat zou onze dwaasheid op deze wijze gezegevierd hebben.

Een volkomen ander perspectief wordt geopend, als we ons niet laten leiden door ons verdorven verstand, maar zoeken geleid te mogen worden door de Heilige Geest. Dan kan gaan blijken dat deze openbaring van het laatste oordeel een aansluiting is op en verweven is met het oordeel van de grote Ruiter op het witte paard, zoals dit geopenbaard is in hoofdstuk 19.

Wanneer we dit voor ogen houden en dit tot grondslag nemen voor de verklaring van deze twee teksten, krijgen zij een geheel andere klank en bezien wij ze vanuit een totaal ander gezichtsveld.

Ten eerste:

Niet alleen deze twee teksten als zodanig wijzen in deze richting, maar in het bijzonder het besluit van vers 14, als het zegt: *Dit is de tweede dood.*

Dit blijkt er niet aan toegevoegd te zijn om uitsluitend *de poel des vuurs* aan te wijzen, maar om de aandacht te vestigen op de oorzaak van *de tweede dood*, namelijk de duivel - 20 : 6c - waarvan de grote Ruiter op het witte paard Zijn kinderen die deel gehad hebben in de eerste opstanding, bevrijd heeft, want van dezen heeft hij gezegd, dat *de tweede dood* over hen geen macht zal hebben.

Ten tweede:

De gehele samenstelling van het eindoordeel, zoals dit weergegeven wordt in de verzen 11 t/m 15, wijst in deze richting. Als wij de verzen 13 en 14 hieruit wegnemen, blijkt dat zij uit de beschrijving van dit oordeel als zodanig wel gemist kunnen worden. Zij moeten dus met een geheel ander oogmerk hier tussengevoegd zijn. Zij kunnen echter vanwege de glorie van de samenstelling van hoofdstuk 20 hier toch niet gemist worden, want:

Ten derde:

In dit 20^e hoofdstuk, en daarop hebben wij voortdurend de aandacht gevestigd, wordt niet alleen en uitsluitend de Drieënige God verheerlijkt, maar in deze verheerlijking schittert bovenal op het allerhoogst de heerlijkheid van de grote Ruiter op het witte paard. Dit is al direct gebleken bij de aanvang van dit hoofdstuk.

Wanneer Johannes daar zegt: "En ik zag tronen", was dit het tonen van de Kroon die de Ruiter op het witte paard in Zijn lijden en sterven, inzonderheid aan het kruis, voor Zijn volk verworven heeft. Want in hún lijden om Zijntentwil zijn zij voor Hem als een sierlijke Kroon. "Om de treurigen Sions te beschikken, dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest, opdat zij genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt

20 : 13 en 14

worde.” - Jesaja 61 : 3.

”Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt en gelijk een hof hetgeen in hem gezaaid is doet uitspruiten, alzo zal de Heere HEERE (door de verdrukking Zijns volks) gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken.” - Jesaja 61 : 11.

In feite zijn Jesaja 61 en 62 een profetie of een afschaduwing van Openbaring 20 t/m 22. Vandaar ook juist in deze hoofdstukken de verheerlijking van de Drieënige God over deze glorie des Zoons en van Zijn uitverkoren volk in hun lijden en sterven om der gerechtigheid wil.

Dit blijkt uitdrukkelijk uit Jesaja 62 : 3, als daar gezegd wordt: ”En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN en een koninklijke hoed in de hand uws Gods”, want de HEERE heeft lust aan u.

Zo wordt in 20 : 13 en 14 de grote Ruiter op het witte paard verheerlijkt door de Drieënige God. Want dit 20^e hoofdstuk is nog steeds een gevolg van het feit dat Johannes de hemel geopend heeft gezien en gezien heeft een wit paard en Die daarop zat was genaamd Getrouw en Waarachtig, oordelende en krijg voerende in gerechtigheid. - 19 : 11.

En hoewel in de teksten 13 en 14 het oordeel van de Ruiter op het witte paard verheerlijkt wordt, zo neemt dit niet weg dat zij toch een wezenlijk onderdeel bevatten van het oordeel des Drieënigen Gods. Dit blijkt beslissend uit vers 13: *En de zee gaf de doden die in haar waren.*

Dit betekent ook zonder enige twijfel, dat alle mensen van alle tijden, die op enigerlei wijze in de zee hun graf hebben gevonden, daaruit ook lichamelijk zullen opstaan om in dit laatste oordeel voor God gesteld te worden.

Maar wanneer daarentegen vers 13b vervolgt: *En de dood en de hel gaven de doden die in hen waren*, dan is dit kennelijk een bevestiging van het oordeel van de grote Ruiter op het witte paard, zoals dit in 19 : 20 geopenbaard is, want ook 20 : 14 zegt: *Dezen zijn geworpen in de poel des vuurs.*

20 : 13 en 14

En uit 20 : 10 (dat ons heeft onderwezen, dat de duivel die Gods volk verleid heeft, geworpen werd in de poel van vuur en sulfer, waar het beest en de valse profeet zijn) blijkt beslissend de bevestiging van het vonnis van de Ruiter op het witte paard, zoals dit in 19 : 20 geopenbaard is.

Zo gaat er enig licht stralen over vers 14a, namelijk: *En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs*. Want als vers 13b heeft gezegd: *En de dood en de hel gaven de doden die in hen waren*, dan blijkt hieruit (gelet op 19 : 20 en 20 : 10) overtuigend, dat onder *de dood* de duivel en zijn ganse rijk verstaan moet worden en onder *de hel* de graven die in de ganse loop der tijdgeschiedenis gedolven zijn. Hierom hebben wij het beest, de draak die de eerste, de oorsprong des doods geweest is, in de verklaring van 20 : 6 aangewezen te zijn: *de tweede dood*.

Nu moeten wij er echter uitdrukkelijk acht op geven, als er in deze teksten 13 en 14 gezegd wordt:

vers 13: *En de zee gaf de doden die in haar waren en de dood en de hel gaven de doden die in hen waren*.

vers 14: *En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs...*,

dat de Heilige Schrift voor Gods uitverkorenen een zeer bijzondere uitzondering maakt:

Als Paulus de glorie der opstanding beschrijft, zegt hij: "Maar een iegelijk in zijn orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in Zijn toekomst." - 1 Corinthe 15 : 23.

En aan de Thessalonicensen schrijft hij: "Die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan." - 1 Thessalonicensen 4 : 16b.

En in vers 17: "Daarna wij die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet in de lucht en alzo zullen wij altijd met de Heere wezen."

Hieruit blijkt dus uitdrukkelijk de uitzondering die er gemaakt

20 : 13 en 14

wordt voor Gods uitverkorenen.

Uit deze verwevenheid van het oordeel des Drieënigen Gods met het oordeel van de Ruiter op het witte paard vloeit voort, dat wanneer 20 : 13a zegt *En de zee gaf de doden die in haar waren*, wij er acht op hebben te geven dat in 20 : 6 reeds geopenbaard is, dat over allen die deel hebben in de eerste opstanding *de tweede dood*, namelijk de satan, geen macht heeft.

Dit is trouwens ook al gebleken in 20 : 4, waar van de overwinnaars in de strijdende Kerk gezegd is, dat zij leefden en heersten als koningen met Christus.

Toch is er in deze samenvoeging: *en de dood en de hel gaven de doden die in hen waren*, nog een ander geheimenis verborgen.

Niet alleen het geheimenis van de bevestiging van het vonnis van de Ruiter op het witte paard, zoals dit in 19 : 20 geopenbaard is, maar uit deze samenvoeging *dood en hel* blijkt ook, dat in het laatste oordeel (het oordeel des Drieënigen Gods) in de eerste plaats *de dood*, dat is blijkens 19 : 20 het beest, de draak en alle duivelen, geoordeeld zullen worden.

En daarna *de hel*, dat is blijkens 19 : 20 de valse profeet met allen die hem nagevolgd zijn.

Daarom is het besluit van vers 14, evenals van 19 : 20: *Deze twee (of in vers 14: de dood en de hel) werden geworpen in de poel des vuurs.*

Nog een enkel woord over de laatste vijf woorden van vers 14: *Dit is de tweede dood.*

Wij hebben reeds aangetoond dat de duivel de verpersoonlijking en de oorzaak is van *de tweede dood*, maar dat hij geen macht heeft kunnen uitoefenen over allen die deel hebben in de eerste opstanding, want zij zijn priesters van God en Christus en zullen met Hem als koningen heersen tot in alle eeuwigheid, in vers 6 vertolkt door "duizend jaren".

15 *En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het Boek des Levens, die werd geworpen in de poel des vuurs.*

Als er één tekst is in de ganse Heilige Schrift, waaraan een onbekeerd mens zich stoot, ja waarmee Gods kinderen het soms moeilijk hebben, dan is het wel deze tekst of gelijk-luidende teksten. Want uit deze wordt door velen de conclusie getrokken (zoals wij reeds eerder aangewezen hebben) dat wanneer een mens uitverkoren is, hij vanzelf wel in de hemel komt, maar wanneer hij niet uitverkoren is, hij naar de hel gaat, althans voorzover er in onze Godloze tijd nog geloof gehecht wordt aan een te verwachten hel of hemel na dit leven. Ja door velen wordt niet eens meer geloof gehecht aan het bestaan van God.

Maar als wij in onze dagen nog behoren tot de mensen die serieus nadenken over deze dingen en in de Bijbel lezen: "Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat" - Maleachi 1 : 2 en 3 - of op een andere plaats: "Zo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil en verhardt dien Hij wil" - Romeinen 9 : 18 - dan vindt onze boze natuur dit in feite niet billijk en zegt bij zichzelf, al of niet hardop: Als de zaken zo liggen, is er toch niets aan te doen of te veranderen. Of iemand dan vijf minuten bidt of een heel leven lang, als men niet uitverkoren is en iemands naam *niet geschreven staat in het Boek des Levens*, wordt men onherroepelijk *in de poel des vuurs geworpen*. Dit is immers verankerd in dit tekstgedeelte.

Dan kan dit betekenen, dat of nu iemand vloekt of moordt of hoereert of steelt en listig bedrieglijk handelt met zijn naaste en van de wereld plukt wat er van de genietingen der wereld te plukken valt, als zo iemand uitverkoren is, staat zijn naam *geschreven in het Boek des Levens* en is er voor hem of haar geen vuiltje aan de lucht. Als hij sterft, gaat hij immers toch rechtstreeks naar de hemel.

En als iemand niet uitverkoren is, al bidt en vast hij en kastijdt zich om zijn zonden zoals de monniken dit eertijds deden en

leeft hij zo nauwgezet als de Schriftgeleerden en de Farizeeën dit deden, dit zal hem alles niets baten, als zijn naam toch *niet geschreven staat in het Boek des Levens*.

Vandaar ook dat de sympathie van een onbekeerd mens meer uitgaat naar zijns gelijken dan naar de bekeerde mensen. Bovendien kunnen zij hun bekrompen leven niet verdragen, als zij op elke slak zout leggen.

Velen blijken van de leer der uitverkiezing voor zichzelf een belemmering te maken om met vrijmoedigheid tot Gods genade de toevlucht te nemen.

Dat echter alle kritiek op de uitverkiezing Godslasterlijk is, zal in het bijzonder blijken uit 22 : 17b. Aldaar wordt niemand van de zaligheid uitgesloten, als er gezegd wordt: "En die dorst heeft, kome." Ja het wordt nog ruimer gesteld, want al heeft iemand zelfs geen dorst naar de wateren des levens, dan nóg vervolgt de tekst: "Die wil, néme van het water des levens om niet."

Niemand moet of mag menen, dat dit een misleidende of bedrieglijke voorstelling van zaken is, want ook deze woorden behoren tot de waarachtige woorden Gods. Een ieder die ze hoort en ter harte neemt, kan het er voor zijn eeuwige gelukzaligheid op aan laten komen.

Ook is er niemand bij deze aanbieding van het heil gerechtigd te zeggen: Zou het wel voor mij bestemd zijn, want ik weet niet of ik wel uitverkoren ben en of mijn naam wel *geschreven staat in het Boek des Levens*. Het strijdt tegen de natuur om, als iemand dorst heeft en hem wordt een verfrissende drank aangeboden, dan tot de gever te zeggen: Meent u dat wel?

Daartegenover staat, dat als iemand versmacht van dorst, hij water zou aanvaarden al was het met gevaar zijns levens.

Onze rampzalige staat is, dat wij van nature wel dorsten, maar naar de wateren des doods, naar de genoegens van deze wereld, maar niet naar God. Bovendien eten we liever droog brood van de wereld waarop we menen recht te hebben, dan

20 : 15

dat we genadebrood van Godswege eten.

In de praktijk betekent dit in onze tijd, dat we liever A.O.W. (ouderdomspensioen) van het rijk trekken, waarvoor we betaald hebben, dan dat we van de door God ingestelde kerkelijke diaconie zouden onderhouden moeten worden.

Van nature bouwt een mens ook liever een hemels pensioen op door het regelmatig betalen van premies (bestaande in het doen van goede werken) dan dat hij van vrije genade moet leven.

Vooral in onze tijden dorst de mens naar heel andere dingen dan naar de wateren des levens. Er is een dorst naar de televisie, naar sport en spel, naar lekker eten en drinken, naar veel uitgaan en weinig werken, naar veel vakantie en hoge lonen. Dit alles tracht men te bereiken door zich op revolutionaire wijze te verenigen in machtige vakbonden.

Maar allen die de dagelijkse weelde hun vermaak achten en als onredelijke dieren de natuur volgen, zullen verkrijgen het loon der ongerechtigheid, omdat zij, de rechte weg verlaten hebben, de, verdwaald zijn. - 2 Petrus 2 : 12 t/m 15.

Weinigen zijn er die dorsten naar de wateren des levens, naar God Die alleen waarlijk gelukkig en zalig kan maken. En is er iemand die een vaag idee heeft van de noodzaak naar God te zoeken, dan wil hij uit en van zichzelf toch niet alle genoegens dezer wereld en haar bekoorlijkheden ervoor prijsgeven om deze zaligheid deelachtig te worden. Hij heeft het er niet voor over om bovendien bespot te worden door zijn vrienden, bij wie hij voorheen in zo hoge achting stond.

Vandaar de vrije genade en ontferming van God, als de Heilige Geest een mens komt ontdekken aan de vreselijke toestand waarin hij van nature verkeert. Dan gaat hij zijn ellendigheid, zijn jammerlijkheid, zijn armoede, zijn blindheid en naaktheid voor God zien. - 3 : 17.

Wordt dit in onze jammerlijke tijd nog gekend of ervaren?

En "omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad ge-

20: besluit

schiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen”, zegt Prediker in 8 : 11.

Maar gelukkig de mens die zich onze tekst, *de poel des eeuwigen vuurs*, voor ogen gaat stellen en die daartegenover gaat letten op de beloften der eeuwige gelukzaligheid. Dan is deze mens dicht genaderd tot de grens der scheiding tussen eeuwig leven en eeuwige dood.

Slechts één zucht tot God: ”Och HEERE, bevrijd mijn ziel” en hij zal bevinden dat ”de HEERE genadig en rechtvaardig is en dat onze God ontfermende is.” - Psalm 116 : 4b en 5.

Besluit op hoofdstuk 20.

De profetieën en openbaringen aangaande de Kerk van de Heere Jezus Christus betreffende de dingen die haast geschieden moeten, haar lijden en strijd die zij in dit tijdelijke leven te doorworstelen zal hebben, zijn met het besluit van dit 20^e hoofdstuk ten einde gekomen.

De weg die zij gegaan is, maar vooral de weg die zij te gaan zal hebben nadat haar Heiland ten hemel opgenomen is en voordat ook zij ten hemel opgenomen zal worden ten jongsten dage, is haar geopenbaard en klaarlijk voor ogen gesteld. - 1 : 19; 11 : 12; 14 : 1; 15 : 2 en 19 : 7.

Voorzover het de dingen betreft van ”hetgeen is” in 1 : 19, namelijk de wandeling van de verheerlijkte Heiland te midden van Zijn strijdende Kerk, die zijn haar reeds bij de aanvang voor ogen gesteld in de hoofdstukken 2 en 3.

Hetgeen hij (Johannes) gezien heeft - 1 : 19 - namelijk het glorievolle Raadsplan des eeuwigen Gods ter verlossing van zondaren uit de macht des satans en der zonde door de Heere Jezus Christus (door hem gezien als een Lam, staande als geslacht) is aan de Kerk door middel van Johannes getoond in de ontsluiting van het verzegelde Boek dat (van oorsprong) was in de hand Desgenen Die op de Troon zat. Dit is door het

20: besluit

Lam geopenbaard in de hoofdstukken 4 t/m 7.

De strijd met de vorst der duisternis en de overwinning op het rijk der duisternis door het Lam ter bevrijding van Gods uitverkorenen uit de machten der duisternis en ter verzoening van de zonden Zijns volks, ook het beginsel Zijner triomfen die Hij in deze strijd behaald heeft, dat alles is voor de Kerk uitgebazuind door zeven engelen die in zeven bazuinen des alarms deze strijd uitgebazuind hebben. - de hoofdstukken 8 t/m 11.

Ja haar is ook de oorsprong der zonde geopenbaard in hoofdstuk 12.

Voorts is aan de Kerk het geweld der hel geopenbaard in hoofdstuk 13.

Daarna de glorievolle Kroning van het Lam in hoofdstuk 14.

Voorts is aan de Kerk in hoofdstuk 15 de verheerlijking van haar Heiland geopenbaard door de Heilige Geest (in het midden van Zijn verlore Gemeente).

Daarna, in de hoofdstukken 16 t/m 18, is haar Zijn verheerlijking (door de Heilige Geest) geopenbaard en zijn haar als voor ogen geschilderd Zijn oordelen over Zijn en haar vijanden.

Vervolgens heeft de strijdende Kerk als in een vergezicht getuige mogen zijn van de zaligheid der verheerlijkte Kerk aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Ja zij heeft zelfs iets mogen horen van de vreugde des hemels, als de gezaligden met een stem als van sterke donderslagen het Halleluja ter ere Gods uitjubelen in de eerste helft van hoofdstuk 19.

Haar is geopenbaard de heilige wrake van de triomferende Ruiters op het witte paard over Zijn en hun vijanden in de tweede helft van hoofdstuk 19.

Voorts is haar in hoofdstuk 20 de glorie des Drieënigen Gods geopenbaard, namelijk in de worsteling van de draak met de Gemeente van de Heere Jezus Christus. Deze is haar op wonderbare wijze voor ogen gesteld, want haar zijn de bloedgetuigen van de Heere Jezus getoond, tronende als koningen op tronen, hierin hun Heiland navolgende in Zijn lij-

20: besluit

den en sterven ook en vooral op het kruis.

Ook is haar in dit 20^e hoofdstuk geopenbaard hoe de satan in het laatste der dagen alsnog zal trachten de strijdende Kerk te vernietigen.

En tenslotte is haar in dit hoofdstuk het eindoordeel over de satan en zijn ganse rijk geopenbaard en het oordeel over allen wier namen niet geschreven zijn in het Boek des Levens.

De geschiedenis der Kerk betreffende haar tijdsbedeling is als in een panorama haar voor ogen gesteld en is met het besluit van dit 20^e hoofdstuk nu voorbijgegaan.

VERKORTE INHOUD VAN HET VIJFDE DEEL

Hoofdstuk 19

Inleiding op dit hoofdstuk.

Ook hierin is weer een bepaald besluit verborgen, zoals dit ook het geval was met hoofdstuk 7 en hoofdstuk 14.

De jubelzangen, in dit hoofdstuk vermeld, zullen alle overige overtreffen. - 1a.

Mijn bestrijdingen en mijn strijd in het verklaren van dit Boek. Zelfs Hitler in het geding gebracht. - 1a.

De drie Halleluja's in de aanvang van dit hoofdstuk zijn als een zucht van verlichting na zware strijd. - 1b.

De hoofdoorzaak van deze jubelzangen is: de rechtvaardige oordelen van God, omdat Hij de grote hoer geoordeeld heeft. - 2.

Hoe het Gods kinderen vergaan is, toen deze oordelen in de wereld geopenbaard zijn. - 2.

De driedeling van de Bijbel ten opzichte van de wereldtijd-geschiedenis. Ook de driedeling van het boek Openbaring afzonderlijk nader voor de aandacht gesteld. - 2c.

Velen van Gods liefste kinderen zijn in deze wereld als bloed en vuur en rookpilaren tentoongesteld. - 2c.

Vreselijke verschrikking voor de goddelozen, vertroosting voor Gods volk. - 3.

De gruwelen van onze tijd sinds het uit de aarde opgekomen beest zijn scepter over de Kerk en de wereld is gaan zwaaien. - 3.

Nogmaals de uitzonderlijk glorievolle samenstelling van Gods Woord. - 4.

In grote lijnen heeft het eerste Halleluja betrekking op God de Vader, het tweede op God de Zoon en het derde op God de Heilige Geest. - 4.

Ze zijn als een echo en een refrein op de ganse Godsopenbaring.

De laatste ontmoeting met de 24 ouderlingen en hun afzonderlijke reactie. - 4.

De jubel van Mirjam in Exodus 15 was een schaduwbeeld van

de lofzang van Maria. - 19 : 5. De stem die uit de Troon kwam. - 5.

De echo's van het lied van Mirjam hebben zich in de loop der tijden voortgeplant, hoeveel te meer nu in de hemel. - 5.

De reactie in de hemel op deze stem uit de Troon. - 6.

Het verschil in reactie in de hemel op de hemelvaart van de Heere Jezus en deze jubel der volkomen zaligheid. - 6.

De Halleluja's in de strijdende Kerk van zoveel lagere orde. In dit verband de genezing van de blinde te Bethsaïda in het geding gebracht. - 6.

Het Koningschap dat de Heere Jezus over een in schuld en zonden verloren wereld verworven heeft, is een nieuw Koningschap. - 6.

Welke indruk hebben Gods kinderen in de strijdende Kerk van deze dingen? - 7.

Een gedeelte van onze berijming van Psalm 45 en die van de Heidelbergse Catechismus in het geding gebracht. - 8.

Felle kritiek op de vertaling van het N.B.G., maar ook op zeer veel (overigens geliefde) Schriftverklaarders bij vers 8b en 9a.

Hoe de regenboog nieuw gemaakt zal worden in de herschepping. - 9a.

Scherpe kritiek op de vertaling van het N.B.G. bij vers 9a.

De bijzondere betekenis van vers 9b.

Vers 10 is als een schakel tussen de verzen 9 en 11.

Aardse bruiloften zijn een uiterst zwakke afschaduwing van de bruiloft des Lams. - 10.

Enige kritiek op de Statenvertaling en andere theologen bij vers 10a.

Het verschrikkelijke oordeel dat over Jeruzalem gekomen is in het jaar 70, naar de beschrijving van Egesippus, te vinden in de werken van Flavius Josephus. - 10.

Kritiek op de vertaling van het N.B.G. bij vers 10a.

Hoe meer een gekende van God wordt ingeleid in de Heilige Schrift, hoe blinder hij in zichzelf wordt. - 10b en c.

Ook elke openbaring die aan Johannes gegeven wordt, is steeds van hogere orde. - 11a.

De glorie van de Ruiters op het witte paard is voor de strijdende

Kerk verborgen gebleven, maar in de hemel zal zij gezien worden. - 11b.

De majesteit van Hem Die erop gezeten is.

De hartader van het bestaan van alle dingen. - 12c.

De tegenstelling tussen het kleed van de Bruidegom en dat van de bruid. - 13.

De majesteit van de namen van de Zoon van God. - 13.

De overwinningsglorie van de Ruiters op het witte paard in beeld gebracht. - 14, 15 en 16.

De redenen waarom de wereld niet onmiddellijk in vlammen is opgegaan, toen de mensen de Heere gekruisigd hebben.

De verborgenheid van de Engel, staande in de Zon. - 17.

De overwinningsglorie van de Ruiters op het witte paard, in dit hoofdstuk geopenbaard, is als een voorspel op de glorie der openbaring des Drieënigen Gods, zoals deze in hoofdstuk 20 geopenbaard zal worden. - 17 en 18.

De verschrikkingen van de derde wereldoorlog en van de tijd daarna. - 18d en 19.

De duivel zal zelf als de achtste koning hen die tegen de Ruiters op het witte paard krijg gevoerd hebben en verslagen zijn, aanvoeren om de derde wereldoorlog te ontketenen. - 19 en 20.

Samenvatting van hetgeen wij reeds eerder verklaard hebben van de dingen die in het laatste der dagen geschieden zullen.

Aanwijzing van de tijd waarin (ongeveer) de derde wereldoorlog uitbreken zal. - 19.

Aanwijzing van de tijd en de oorzaken der bekering van Israël. Dit zijn geen voorzeggingen onzerzijds, maar het rust op de verklaringen van de Heilige Schrift. - 19.

De toenemende boosheid des satans; het verschil tussen de rampzalige staat der gevallen engelen en die der gevallen mensen. - 19.

De verklaring van 20a en b is niet in een regel samen te vatten.

De hoofdoorzaak van de gruwelijke goddeloosheid der eindtijd. - 20.

De verschrikkingen van de oordelen Gods over deze goddeloosheden, maar Zijn genade en ontfermingen over Zijn uitverkorenen. - 20d.

”De overigen” voor de derde maal in het geding gebracht,
respectievelijk in 9 : 20; 11 : 13 en nu hier in 19 : 21.
Hun betekenissen verklaard.

Hoofdstuk 20

Naschrift op hoofdstuk 19 en inleiding op hoofdstuk 20.
De betekenis van hoofdstuk 20. Dit hoofdstuk zal in het
bijzonder de glorie van het volbrachte werk van de Heere
Jezus Christus openbaren.
De engel Michaël zal Gods volk bijstaan in de tijden der
grote verdrukkingen die over hen komen zullen. -
Daniël 12 : 1.
De draak gebonden en in de afgrond geworpen. De tijd
wanneer dit geschied is en de betekenis voor de strijdende
Kerk. - 1.
Verschillende tegenwerpingen beantwoord. - 1d.
De eerste vier teksten van dit hoofdstuk halen door onze
verstandelijke en natuurlijke overleggingen een geweldige
streep.
De engel Michaël die na de val van de hoogst geschapen engel
diens plaats heeft mogen innemen (afgeschaduwde in Sebna
en Eljakim). - 1d.
Waarin de grote kracht van de draak bestaat in tegenstelling
tot die van alle mensen samen die voor God minder zijn dan
niet en ijdelheid. - 1e.
Van nature kan niemand Gods Woorden verstaan. - Johannes
8 : 43 en 44.
De strijd van Michaël en zijn engelen met de draak en zijn
engelen. - 2.
De duizendjarige binding van de satan is helemaal niet zo
belangrijk in de zin van de verklaringen die vele mensen
eraan geven. - 2d.
Maar wat betekent die binding dan wél! - 3.
De misvattingen betreffende de verwachting van een duizend-
jarig Vrederijk op de aarde weerlegd.
Hoe alle mensen van de vader der leugenen de begeerte geërfd
hebben om te heersen en tenslotte te zitten op tronen.

Zelfs de discipelen van de Heere Jezus waren hiermee behept. - 4a.

Petrus en zijn medediscipelen door de Heere Jezus bestraft over hun natuurlijke overleggingen. - 4a.

Wat het "zitten op tronen" voor de strijdende Kerk, inzonderheid voor velen van Gods kinderen in der waarheid te betekenen heeft. - 4a.

De eer van hen die verwaardigd worden om te mogen "zitten op tronen." - 4b.

Zittende op deze tronen veroordelen de heiligen de wereld. - 4c.

Verklaring in vogelvlucht van de teksten 4d t/m 6a.

De wijsheid der wereld rekt met het getal 666, maar de Wijsheid die van boven is, met het getal duizend.

Een misvatting van de vertaling van het N.B.G. weerlegd, want dit 20e hoofdstuk vermeldt de glorievolle overwinning van de Heere Jezus. Vers 4h aldaar: 'En zij wérden weder levend.'

De geestelijke betekenis der duizend jaren. Zoals de Heere Jezus als Koning geheerst heeft in Zijn lijden en sterven, zo zal Zijn volk ook met Hem als koningen heersen in hún lijden om Zijnentwil.

De betekenis van vers 4d: "De zielen die onthoofd waren."

De betekenis van 4e, f en g.

De duizend jaren zijn niet onder menselijke begrippen samen te vatten. Zowel de Statenvertalers als die van het N.B.G. hebben het blijkbaar niet begrepen.

Bovendien het leven en heersen als koningen met Christus van al Gods uitverkorenen is niet van tijdelijke aard, want zij heersen met Hem (vanaf het ogenblik van hun wedergeboorte) als koningen tot in alle eeuwigheden. - 4h.

Voor de vierde en laatste maal worden "de overigen" in het geding gebracht. Wie er met elk dezer bedoeld wordt. - 5a.

"De overigen" uit het oorspronkelijke Israël, (hun nieuwe staat). - 5a.

De tijd der bekering van Israël aangewezen uit Daniël 8 : 14.

Een nadere verklaring van vers 4.

De worsteling van de Statenvertalers en van die van het

N.B.G. om de eerste vijf teksten van hoofdstuk 20 over te zetten. Onze verklaring.

De verklaring van 6c niet in één regel samen te vatten.

Hoe verschrikkelijk de laatste tijden voor Gods uitverkorenen zullen zijn - 6d.

Het heersen der heiligen niet vereenzelvigen met de gebondenheid van de draak. - 6e.

De verschillende wijzen waarop God Zijn Kerk in de loop der eeuwen geleid heeft. - 6f.

Waaruit wij het doel en de betekenis van dit hoofdstuk kunnen kennen. - 7a.

Niet de draak maar de satan ontbonden. Wat dit betekent. - 7b.

Inleiding op de verzen 8 en 9.

De werken des satans als de achtste koning - 17 : 11. Vanwege zijn revolutietheorieën wordt het velen belet tot kennis der Waarheid te komen. - 8a.

De vier hoeken der aarde. De strategie van de satan als de achtste koning is geen komediespel. - 8b.

De dag des oordeels - Daniël 12 : 12 - in het geding gebracht. Vooraf de laatste en grootste worsteling van de satan met God en Zijn Kerk. - 8c.

Wie het zijn die in het laatste der dagen tegen Gods volk ten strijde zullen trekken.

Op welke wijze zij dit zullen doen. Het verband met de derde wereldoorlog. - 8e en 9.

Calvijn in het geding gebracht bij vers 9a.

Kritiek op de vertaling van het N.B.G. bij vers 9, hoewel Ezechiël 38 : 12 daar beter vertaald is dan in de Statenvertaling.

Zelfs velen van Gods kinderen zijn vertrouwd geraakt met de tekenen die aan het afgrondsbeest te doen zijn gegeven. - 9c.

Israël en het overblijfsel uit de Reformatie tezamen in de woestijn. - 9c.

Waarom Jeruzalem nu en hier niet heilige maar "geliefde stad" genoemd wordt. (De wonderlijke samenstelling van Gods Woord. - 9d).

Na de derde wereldoorlog zal er nog meer dan zes eeuwen een schijnvrede op de aarde zijn. - 9e.

Een bloemlezing uit het boek Openbaring, waaruit blijkt dat de derde wereldoorlog een beginsel is van het eindoordeel. - 10a.

Waarschuwingen en vertroosting.

Einde van de openbaring der tijdgeschiedenis. - 10c.

Inleiding op 20 : 11.

Het laatste oordeel. De betekenis van "de grote, witte Troon."

De majesteit van Hem Die erop gezeten is. - 11.

De plaats waar het oordeel gehouden zal worden. - 12a.

Kritiek op de vertaling van het N.B.G.

De witte Troon, "het teken van de Zoon des mensen." -

Mattheüs 24 : 30. Namelijk de in het wit geklede Gemeente der uitverkorenen. - 12a.

Een drietal coupletten van onze berijming van het laatste oordeel.

In dit oordeel zal alles, ja alles in het geding gebracht worden.

"Er is niets bedekt dat niet geweten zal worden." - 12b.

Een ieder zal geoordeeld worden naar hetgeen in het lichaam geschied is. - 12c.

Nog een drietal coupletten van onze berijming van dit oordeel.

"De boeken" zijn een symbool van Gods alwetendheid. Alles wat hierin geschreven is, strijdt met ons natuurlijk verstand. - 12d.

De leer der uitverkiezing en wat dit in de praktijk van het dagelijks leven voor velen betekent. - 15.

Besluit op hoofdstuk 20 en inleiding op hoofdstuk 21. De geschiedenis der Kerk en die van de tijd is als in een panorama voor het oog der strijdende Kerk gesteld. Van nu aan zal haar de heerlijkheid der eeuwige gelukzaligheid geopenbaard worden.

Een overzicht van hetgeen er tot nu toe geopenbaard is.

Aan de heerlijkheid die nu voorts geopenbaard zal worden, hebben alleen de uitverkoren engelen en mensen deel.

De zwakheid van Johannes.
